

REFERAT |KRS| Oppvekststyret (2007-2011) d. 28-09-2010

Møtedato Tirsdag d. 28. september 2010 kl. 18:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Protokoll fra oppvekststyrets møte 24. august 2010.....	3
Skolestruktur i Kristiansand.....	10
Høring - NOU 2010:7 - Mangfold og Mestring - flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringsys	26
Endringer i forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver som følge av endret form	54
2. tertialrapport 2010 -skoleetaten.....	58
2. tertialrapport 2010 - barnehageetaten.....	71
Søknad om støtte fra oppvekststyrets disposisjonsfond -skoleetaten. Ny innstilling.....	81

Dato: 30.08.2010
Saksnr.: 201000335-33
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Kari Tønnesland

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
28.09.2010

Protokoll fra oppvekststyrets møte 24. august 2010

Sammendrag:

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner protokollen fra møtet 24. august 2010

Marie Føreland
skoledirektør

Arild Rekve
konstituert barnehagedirektør

Trykte vedlegg:
Protokollen
Utrykte vedlegg:

PROTOKOLL - Oppvekststyret

Dato: 24. august 2010
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 38/10 – 45/10
Møtets varighet: 18.00 – 20.30
Møteleder: Frigstad, Lillian (KRF)
Utvalgssekr: Kari E. Tønnesland

Til stede:

Lyngø, Leif Andreas (AP)
Dehghan, Maryam Zaklaki (AP)
Andersen, Sissel (FRP)
Fredheim, Helene Bjerke (FRP)
Saga, Espen (H)
Høibo, Sissel (H)
Kristiansen, Steinar (KRF)
Bekkenes, Astrid (V)

Forfall:

Aligas, Faisal Haji-a (H)

Til stede fra administrasjonen:

Skoledirektør Marie Føreland, konstituert barnehagedirektør Arild Rekve, økonomisk rådgiver Søren S. Lund, rådgiver Gro Holte og rådgiver Sissel E. Bakke

Dessuten møtte:

Arne Fjermeros, Utdanningsforbundet, Solfrid Kasti, Utdanningsforbundet, Kirsti Sagen, Fagforbundet, Bjørg Valborgland, Kirken, Lene Gundersen Peersen, BaFu og John Pedersen, KomFug.

Utdelt i møtet:

Økonomisk rapport fra skoleetaten – status til og med juli 2010.

Eventuelt:

- Skoledirektøren informerte om:
- Økonomisk status for skoleetaten til og med juli 2010.
- Saken om skolestruktur kommer til politisk behandling i oppvekststyret 28. september.
- Skoler som renoveres: Karl Johan Minne og Grim.
- Skoler som er ferdig renoveret og bygget: Øvre Slettheia skole – innvies 14. september, Solholmen skole – innvies 30. september og Havlimyra innvies 21. oktober.

- Alternativ skole har nå fått 8 el-biler.

Konstituert barnehagedirektøren informerte om:

- Status for barnehageopptak – etaten er i rute.
- Etter spørsmål fra representanten Kristiansen informerte barnehagedirektøren om at for sent komming i forhold til de kommunale barnehagene ikke er noe stort problem.
- Etter spørsmål fra representanten Kristiansen informerte barnehagedirektøren om: Status på tverretattlig handlingsplan for barn under opplæringspliktig alder med fokus på forebygging av atferds-og språkvansker. Styringsgruppen for prosjekt "Tidlig innsats" har gjort vedtak om at handlingsplanen skal innarbeides i rapporten som utarbeides i forbindelse med prosjektet. Barnehagedirektøren har nedsatt en arbeidsgruppe som gir innspill til ovennevnte rapport.

Representanten Lyngø (Ap), ber administrasjonen sende ut høringsuttalelsene i forbindelse med saken om skolestruktur så raskt det lar seg gjøre.

Representanten Lyngø (Ap) er bekymret for svømmeundervisningen når svømmehallen rives. Skoledirektøren oversender informasjon til oppvekststyrets medlemmer om planer framover.

**O-38/10 Protokoll fra oppvekststyrets møte 15. juni 2010
(ark. nr. E: 033, 201000335)**

Vedtak:

1. Oppvekststyret godkjenner protokollen fra møtet 15. juni 2010
(Enst)

**O-39/10 Søknad om kommunal lånegaranti - Liantjønn barnehage
(ark. nr. E: 256 A10, 201007192)**

Oppvekststyrets innstilling:

1. Kristiansand kommune garanterer for lån inntil kr 17.940.000,- til utvidelse av Liantjønn barnehage AS i form av simpel kausjon. Lånegarantien gjelder inntil lånet er innfridd, dog begrenset av lånets løpetid på 30 år fra utbetalingstidspunktet. Det forutsettes at garantiansvaret nedtrappes suksessivt i takt med forutsatt utvikling av hovedforholdet.
2. Betingelsene for kommunal garanti er:
 - a. Etableringen skal være i henhold til de behov barnehagebehovsplanen angir.
 - b. Minstenorm for antall barn pr. m² skal være i henhold til anbefalte normer som framgår av lov om barnehager.
 - c. Oppvekststyret godkjenner barnehagens budsjett.
 - d. Eierne kan ikke ta ut overskudd fra driften. Overskudd skal benyttes til nedbetaling av gjeld.
 - e. Det settes som vilkår at det etableres ordnede lønns- og arbeidsforhold for de ansatte.
3. Ved evt. mislighold kan kommunen kreve hele eiendommen med bygninger overført til seg for rest av lånegjelden omfattet med garantien. Kommunen står fritt til å vurdere om driften skal fortsette eller om eiendommen skal brukes til andre formål.
(Enst)

**O-40/10 Søknad om kommunal lånegaranti - Sørlandsparken barnehage
(ark. nr. E: 256 A10, 201007193)**

Oppvekststyrets innstilling:

1. Kristiansand kommune garanterer for lån inntil kr 6.995.000,- til utvidelse av Sørlandsparken barnehage AS i form av simpel kausjon. Lånegarantien gjelder inntil lånet er innfridd, dog begrenset av lånets løpetid på 30 år fra utbetalingstidspunktet. Det forutsettes at garantiansvaret nedtrappes suksessivt i takt med forutsatt utvikling av hovedforholdet.
2. Betingelsene for kommunal garanti er:
 - a. Etableringen skal være i henhold til de behov barnehagebehovsplanen angir.
 - b. Minstenorm for antall barn pr. m² skal være i henhold til anbefalte normer som framgår av lov om barnehager.
 - c. Oppvekststyret godkjenner barnehagens budsjett.
 - d. Eierne kan ikke ta ut overskudd fra driften. Overskudd skal benyttes til nedbetaling av gjeld.
 - e. Det settes som vilkår at det etableres ordnede lønns- og arbeidsforhold for de ansatte.

- 3 Ved evt. mislighold kan kommunen kreve hele eiendommen med bygninger overført til seg for rest av lånegjelden omfattet med garantien. Kommunen står fritt til å vurdere om driften skal fortsette eller om eiendommen skal brukes til andre formål.

(Enst)

**O-41/10 Søknad om kommunal lånegaranti - Fidje barnehage
(ark. nr. E: 256 A10, 201007191)**

Oppvekststyrets innstilling:

1. Kristiansand kommune garanterer for lån inntil kr 17.365.000,- til utvidelse av Fidje barnehage AS i form av simpel kausjon. Lånegarantien gjelder inntil lånet er innfridd, dog begrenset av lånets løpetid på 30 år fra utbetalingstidspunktet. Det forutsettes at garantiansvaret nedtrappes suksessivt i takt med forutsatt utvikling av hovedforholdet.
2. Betingelsene for kommunal garanti er:
 - a. Etableringen skal være i henhold til de behov barnehagebehovsplanen angir.
 - b. Minstenorm for antall barn pr. m² skal være i henhold til anbefalte normer som framgår av lov om barnehager.
 - c. Oppvekststyret godkjenner barnehagens budsjett.
 - d. Eierne kan ikke ta ut overskudd fra driften. Overskudd skal benyttes til nedbetaling av gjeld.
 - e. Det settes som vilkår at det etableres ordnede lønns- og arbeidsforhold for de ansatte.
3. Ved evt. mislighold kan kommunen kreve hele eiendommen med bygninger overført til seg for rest av lånegjelden omfattet med garantien. Kommunen står fritt til å vurdere om driften skal fortsette eller om eiendommen skal brukes til andre formål.

(Enst)

**O-42/10 Resultat av brukerundersøkelse i SFO skolefritidsordning
(ark. Nr. E: 071 A22 &32, 201001401)**

Vedtak:

1. Oppvekststyret tar saken til orientering.

(Enst)

**A-43/10 Sammenslåing av barnehage- og skoleetaten til ny oppvekstsektor
(ark. Nr. E: 034, 201001834)**

Administrasjonsutvalgsak

Ansattes representant Arne Fjermeros, Utdanningsforbundet og Kirsti Sagen, Fagforbundet tiltrådte utvalget med fulle rettigheter.

Oppvekststyrets innstilling:

1. Barnehage- og skoleetaten slås sammen til en oppvekstsektor fra 1.1.2011.
- (Enst)
2. Felles ledelse og administrasjon etableres.
- (Enst)
3. Styringsgruippa for Prosjekt tidlig innsats bes også å utrede fordeler og ulemper ved å inkludere helse- og sosialsektorens tjenester for barn og unge i den nye oppvekstsektoren.
- (Enst)

Forslag:

Representantene Andersen og Fredheim (Frp) fremmet følgende forslag til nytt pkt 4. og 5. til innstillingen:

4. "Det utføres en effektivisering knyttet til ledelse og administrasjon der det oppstår overlappende funksjoner etter sammenslåing av etatene"
5. "Det gjennomføres en analyse av muligheter for nedsskalering av faglige funksjoner innenfor forsvarlige rammer, jmf. Agenda Kaupangs rapport punkt 6.3."

Representanten Steinar Kristiansen (Krf) fremmet følgende forslag som følger saken til bystyret:

" Administrasjonen bes vurdere å etablere et felles faglig støtteapparat bestående av fagstillinger, Pedagogisk støtteenhet, Pedagogisk senter og Pedagogisk psykologisk tjeneste. Oppgave og rollefordeling i en eventuell samordning mellom disse instansene bes avklart gjennom utredningen."

Punktvis votering:

Administrasjonens innstilling pkt 1.,2. og 3. enst. vedtatt.

Andersen og Fredheim's forslag til nytt pkt 4. falt med 9 stemmer, Fjermeros, Utdanningsforbundet, Sagen, Fagforbundet, Bekkenes, V, Dehghan Ap, Lyngø AP, Frigstad Krf, Kristiansen Krf, Saga H, Høibo (H).

Andersen og Fredheim's forslag til nytt pkt 5 falt med 9 stemmer, Fjermeros, Utdanningsforbundet, Sagen, Fagforbundet, Bekkenes, V, Dehghan Ap, Lyngø AP, Frigstad Krf, Kristiansen Krf, Saga H, Høibo (H).

Kristiansen's forslag ble ikke votert over men følger saken til bystyret.

**O-44/10 Søknad om støtte fra oppvekststyrets disposisjonskonto - 2010 – skoleetaten. Ny innstilling
(ark. nr. E: 223 B40, 201002429)**

Vedtak:

1. Behandling av inkomne søknader for skoleetaten utsettes til 2. tildeling 2010.
2. Søknadsfristen for 2. tildeling utsettes til 10. september.
3. Søkere skal benytte eget søknadskjema. Skjemaet sendes den enkelte skole.
(Enst)

Forslag:

Oppvekststyret fremmet følgende alternative fellesforslag til innstilling:

1. Behandling av inkomne søknader for skoleetaten utsettes til 2. tildeling 2010.
2. Søknadsfristen for 2. tildeling utsettes til 10. september.
3. Søkere skal benytte eget søknadskjema. Skjemaet sendes den enkelte skole.

**O- 45/10 Tilskuddsmidler fra oppvekststyrets disposisjonskonto - 1. tildeling 2010.
Ny innstilling
(ark. nr. E: 430 A10, 201003352)**

Vedtak:

Oppvekststyret har vurdert inkomne søknader og innvilger følgende tilskudd:

1. Tinnstua barnehage – Friluftsuke ved sjøen – 5.000 kr.

2. Dvergsnestangen barnehage – Barns medvirkning – 5.000 kr.
3. Ravneheia barnehage – Flerkulturell opplæring – 5.000 kr.
4. Stasjonshaven barnehage – Rollemodeller for barn – 5.000 kr.
5. Fantebakken familiebarnehage – Naturlekeplass – 3.000 kr.
6. Læringsverkstedet barnehage avd. Grim – Språkutvikling/lek – 5.000 kr.
7. Læringsverkstedet barnehage avd. Gimlekollen – Klatreutstyr – 2.000 kr.
8. Læringsverkstedet barnehage avd. Lund – Barns medvirkning – 5.000 kr.
9. Odderøya barnehage – Tauprosjekt/naturgruppe – 5.000 kr.
10. Oddernes/Kongsgård barnehage – Båt/utegruppe – 5.000 kr.
11. Jordbærveien barnehage – Delta i kulturrullatoren for eldre – 4.000 kr.
12. Lindtjønn barnehage – Svømmekurs – 4.000 kr.
13. Sentrum barnehageenhet – Trådløst nettverk – 2.000 kr.
14. Askeladden barnehage – Veiledningskurs for foreldre – 10.000 kr.
15. Roligheden og Bergtorasvei barnehage-Barns medvirkning/formidling- 5.000 kr.

Dato: 14.09.2010
Saksnr.: 201003664-52
Arkivkode E: 144 B11
Saksbehandler: Marie Føreland/Svein T. Kvernes

Saksgang

Oppvekststyret
Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

28.09.2010
12.10.2010
20.10.2010
27.10.2010

Skolestruktur i Kristiansand

Sammendrag:

På bakgrunn av politiske vedtak og skolestrukturutvalgets anbefalinger lagt fram i rapport april 2010, fremmer Rådmannen i denne sak forslag til endringer av skolestruktur i Kristiansand.

Gjennom skolestrukturarbeidet og vurderingene i denne sak, er det ikke bare fokus på å legge ned eller slå sammen skoler. Forutsetningene for å kunne gjøre endringer med eksisterende struktur/skoler er at de er mulig å opprettholde en god kvalitet, at det er gjennomførbart og at det er fornuftig å gjøre i et langt perspektiv.

Denne strukturgjennomgangen bekrefter langt på vei tidligere vurderinger om at det er begrensede muligheter for å få til en optimal struktur ved å endre det eksisterende.

Det økonomiske potensialet ligger minst like mye i veivalg for fremtiden. Det legges nå til grunn at enheter generelt bør være større og at kapasitetsutnyttelsen optimaliseres før eventuelle nye skoler bygges.

Dette innebærer at Kristiansand kommune fortsatt vil ha en kostnadskrevende struktur, men blir gradvis mer rasjonell/effektiv.

I forhold til vedtatte innsparingskrav på drift, vil ikke de anbefalte forslagene gi nødvendig effekt. Helårseffekten av forslagene vil fra 2013 være på 3,7 mill kr mot kravet på 5 mill kr. I rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-14 vil det bli foreslått hvordan resterende innsparingskrav skal løses.

Den reelle besparelsen for kommunen, vist gjennom årskostnadsanalysene, gir en vesentlig høyere besparelse enn det som tas ut i driftsrammen. Fra 2014 vil årskostnadene være 10-12 mill kr lavere enn ved en videreføring av dagens struktur.

Forslag til vedtak:

1. Skolestrukturutredningens generelle kapitler tas til etterretning.
2. Skolenes opptaksområder endres i samsvar med forslag i skolestrukturutredningen slik:
 - a. Dvergsnes hører skolemessig til Ytre Randesund
 - b. Delområdene Torridal og Mosby slås sammen til ett opptaksområde
3. Fremtidig skolebehov søkes i størst mulig grad løst ved utvidelse av eksisterende skoler.
4. Voie skole legges ned og Torkelsmyra bygges ut for 390 elever til skolestart i 2012.
5. Det foretas en ny konkret vurdering av muligheten for å gjøre strukturendringer i Midtre Vågsbygd i 2013.
6. Det foretas en vurdering av enhetsstrukturen mellom Øvre Slettheia skole og Øvre Slettheia barnehage.
7. Barnetrinnet på Mosby og Torridal samles på en skole i 2015. Det foretas egen utredning om lokalisering.
8. Barnetrinnsbehovet i området Justvik/Ålefjær løses ved utvidelse av Havlimyra skole. Ledig kapasitet i Kongsgård/Gimlekollen utnyttes midlertidig for å utsette barnetrinnsutbyggingen lengst mulig.
9. Erkleiv skole legges ned til skolestart i 2011.
10. Økonomiske konsekvenser for drift og investering innarbeides i Handlingsprogram 2011-14.

Tor Sommerseth
Rådmann

Marie Føreland
Skoledirektør

Trykte vedlegg:

Skolestrukturutredningen
Oversikt/sammendrag høringsuttalelser
Høringsbrev

Utrykte vedlegg:

Høringsuttalelser
Skoletomtvurdering
Økonomiske analyser
Ny kapasitetsberegningsmodell (kun elektronisk)

Bakgrunn for saken :

Om skolestrukturarbeidet i Kristiansand tidligere

På 90- tallet og tidlig på 2000 tallet hadde Kristiansand kommune store utfordringer med å skaffe skolekapasitet i forbindelse med den store elevtallsveksten. I tillegg kom reform 97 der kommunene måtte bygge ut for ett ekstra årskull som kom inn i skolen.

Skolebehovsplanen med prognoser og planer for skoleutbygging var et tjenlig plan- og styringsredskap i den perioden. Siste skolebehovsplandokument ble laget i 2001. Den er blitt fulgt opp videre utover på 2000-tallet.

Ellers ble det ved hver rullering av handlingsprogrammet foretatt en grundig gjennomgang av elevtallsprognoser for eventuelt å korrigere planene som forelå.

I 2007 var nødvendige skoleutbygginger i en lengre tidshorisont håndtert i handlingsprogrammet.

Det som gjensto var rehabilitering for å gjøre skolene i forskriftsmessig stand. En ny plan med prioriteringer for dette ble laget i 2006 og vedtatt i HP 2007-10. Planen er fulgt til nå.

I skolebehovsplanen fra 2001 og i tidligere planer var hovedfokus å bygge ut skolekapasitet for å håndtere den sterke elevtallsveksten. Det har ikke ligget i mandatet for tidligere planprosesser eksplisitt å vurdere nedleggelse av skoler for å spare penger.

Strukturgrep i Kristiansand til nå

Ulike analyser/sammenligninger har vist at Kristiansand har høye utgifter pr elev til grunnskoleundervisning. Bildet er etter hvert blitt klarere på at kommunens desentraliserte skolestruktur med få elever i snitt pr skole forklarer noe av det høye kostnadsnivået.

På denne bakgrunn er det til nå gjort tre strukturgrep for å redusere kostnadene.

- Skolebehovet i Indre Randesund var i utgangspunktet planlagt løst ved å bygge en ny skole. Det ble i stedet gjort utvidelser av Strømme skole og den nye skolen på Dvergsnes Felt B ble lokalisert så nærme som mulig, og lagt inn under, Dvergsnes skole.
- Den nye ungdomsskolen på Torridal ble opprettet som en 1-10 skole og sett i sammenheng med Ytre Torridal skole.
- I 2008 ble Hånes og Heståsen skoler slått sammen til en skole driftsmessig.

Driftsmessig har disse tiltakene samlet gitt en årlig besparelse på 6-7 mill kr og er håndtert ved rullering av handlingsprogrammene som rene innsparinger eller reduserte rammeutvidelser i forhold til det som tidligere ble lagt inn knyttet til nye skoler.

Politiske vedtak

I forbindelse med rullering av handlingsprogrammet 2009-12, fremmet rådmannen forslag om nedleggelse av Erkleiv skole som ett av flere innsparingstiltak. I tillegg ble det nevnt at sammenslåing av Voie og Torkelsmyra kunne bli aktuelt, men at dette burde vurderes som ledd i en mer omfattende strukturutredning (jfr plan- og utredningsprogrammet). Det ble i tillegg foreslått og vedtatt en forventet besparelse knyttet til strukturendringer med helårseffekt på 2 mill kr fra 2012.

I den politiske behandlingen av handlingsprogrammet ble gjennomføring av strukturutredningen vedtatt og Erkleiv skulle vurderes i en helhetlig sammenheng. Bystyrevedtaket fremgår i trykt vedlegg, skolestrukturutredningen på side 3.

I forbindelse med behandling av handlingsprogrammet for 2010-13, fattet bystyret vedtak om at det ble *"vurdert en offensiv skolebruksplan og vurdere sammenslåing av enheter for å få bedre kvalitet i undervisningen og sterkere læringsmiljø"* I tillegg vedtok Bystyret at *"utbyggingsområder på kort og lengre sikt skal inngå i skolebruksplanen"*.

Bystyret la i tillegg til rådmannens forslag inn et sparekrav knyttet til strukturendringer på 3 mill kr med helårseffekt fra 2012.

Samlet er det lagt inn krav om besparelse knyttet til skolestruktur på 2,25 mill kr fra 2011 og 5 mill kr i helårseffekt fra 2012.

Organisering og gjennomføring av arbeidet

På bakgrunn av de politiske vedtakene, nedsatte skoledirektøren en arbeidsgruppe med representanter fra skoledirektørens stab, rådmannens stab og Kristiansand Eiendom. Skoleetatens ledergruppe var styringsgruppe for arbeidet.

Utvalgets mandat og arbeid fremgår av trykt vedlegg, skolestrukturutredningen side 3.

Utvalget la fram sin rapport for skoledirektøren 16. april 2010. Skoledirektøren sendte utredningen på høring 20. april med høringsfrist 12. mai. Høringsfristen ble senere forlenget til 1. juni.

Det kom inn totalt 49 høringsuttalelser. Høringsuttalelsene fremgår av trykte vedlegg og er i tillegg sammenfattet som eget vedlegg.

I henhold til Opplæringsloven § 8.1 skal saker som gjelder nedleggelse av skoler/ending av skolestruktur behandles som forskrift, jf forvaltningsloven § 37. Det innebærer at foreldrerådet (FAU) eller samarbeidsutvalget (styret) skal høres før forskriften vedtas. Skolenes styrer er i denne sammenheng hovedadressat for høringen. Skoledirektøren har i tillegg gått bredere ut og invitert en rekke andre til å komme med høringsuttalelse/innspill. Høringsinstansene fremgår av høringsbrevet.

Strukturutvalgets generelle anbefalinger

Strukturutvalget hadde følgende generelle anbefalinger:

- Utredning av kommunens skolestruktur med tanke på kostnadsreduksjoner, både når det gjelder investering og drift. Det er foretatt ny vurdering av skolenes kapasitet.
- Til vanlig bør ikke grunnskolene ha flere enn 450 elever (opplæringsloven).
- Kristiansand kommune planlegger for videre utvikling og befolkningsvekst.
- Skolene kan med fordel ha flere elever.
- 17 barneskolekretser og 7 ungdomsskolekretser

Vurdering av de generelle anbefalingene

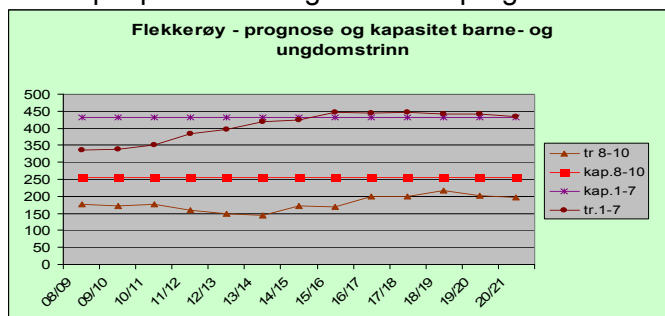
Rådmannen og skoledirektøren støtter i hovedsak skolestrukturutvalgets anbefalinger og vurderinger av generelle forhold.

Det er likevel enkelte forhold som kommenteres i saksutredningen:

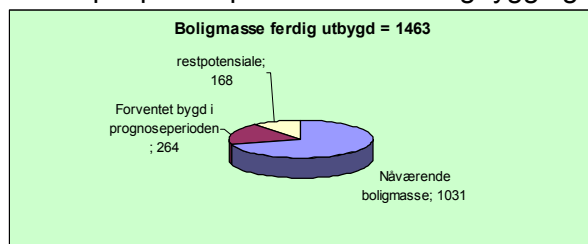
Elevtallsprognoser/vurdering av skolebehov på lang sikt

På bakgrunn av Bystyrets vedtak om å se skolebehov på lang sikt, er det foretatt en konkret vurdering også av restpotensiale i forhold til boligbygging i hvert delområde. Tidligere er det bare laget prognoser for en 12-års periode. Ved å se det samlede antall boliger som er realisert og som kan bli realisert sammen med en barnefaktor pr bolig, gis det et godt inntrykk av hvor mange elever skolene endelig må dimensjoneres for. Dette er en vesentlig forbedring som gjør at beslutninger om fremtidig struktur vil være mer "bærekraftige" enn tidligere.

Eksempel på fremstilling av 12-års prognose:

Eksempel på restpotensiale for boligbygging (skolebehov etter prognoseperioden):

Det er svært mange faktorer som gjør at prognoser aldri vil være sikre eller helt eksakte. Det gjelder utbyggingsvolum og utbyggingstakt, barnefaktor, generasjonsskifte osv. Kristiansand kommune har opparbeidet god kompetanse og samhandling rundt forhold som virker inn på elevtallsprognoser. Det er også en løpende vurdering og evaluering som gjør at kvaliteten stadig blir bedre. Prognosene blir justert årlig.

Enkelte høringsinstanser har stilt seg tvilende til prognosenes pålitelighet og mener anslagene er for lave.

Konklusjon:

Prognoseforutsetningene vurderes å være så gode som det er mulig å få dem og kan legges til grunn for anbefalingene. I Midtre Vågsbygd er det på bakgrunn av nye forutsetninger og vurderinger laget ny prognose som gir et høyere elevtall enn den forrige. Dette er nærmere beskrevet under delområdet.

Ellers er det en generell tendens, med noe få unntak, at prognosene viser et høyere elevtall enn det som faktisk kommer.

Skolekapasitet

Det er gjort et omfattende arbeid med å lage en modell for kapasitetsberegning som mest mulig rettferdig og riktig fanger opp den enkelte skoles reelle kapasitet.

Utvalgets forslag til ny modell for kapasitetsberegning ligger til grunn for alle kapasiteter i prognosene for det enkelte delområde.

Den samlede kapasiteten i skolene i Kristiansand er stort sett uendret etter de nye beregningene, men den gir utslag på enkeltskoler som vurderes å være riktige.

To høringsuttalelser peker på at deres skoler ikke vil kunne ta det elevtallet modellen sier.

Konklusjon:

Modellen vurderes som egnet som et planleggingsredskap og beskriver dagens kapasitetssituasjon på en tilfredsstillende måte. Det vil være enkeltforhold modellen ikke fanger opp. Modellen forutsetter forøvrig en optimalisert utnyttelse.

Skolestørrelse

Utvalget foreslår at barneskoler ikke bør være større enn 450 elever, mens ungdomsskoler gjerne kan være noe større. Skoledirektøren støtter utvalgets vurdering men mener at også barneskoler kan være større enn 450 elever, forutsatt at inne- og utearealene er spesielt godt tilrettelagt for så mange elever. Rent faglig er det særlig hensynet til nødvendig fagkompetanse og muligheter for fleksibilitet i organiseringen som taler for at skoler bør være relativt store. Det økonomiske aspektet er også viktig. Årskostnadsanalysene som er foretatt i forbindelse med utredningen viser at de økonomiske forskjellene er betydelige, selv om det må foretas betydelige investeringer for å få en større skole.

Noen høringsinstanser mener at store skoler ikke er heldig for læringsmiljøet ved at skolen ikke får den oversikt og kjennskap til hver elev som en liten skole gjør.

Kristiansand Ungdomsutvalg mener i sin høringsuttalelse at små skoler gir et sterkt fellesskap, men at større skoler vil være bedre for elever som ikke finner seg til rette.

Skoledirektøren ser ikke at det er objektive indikatorer på at læringsmiljøet er dårligere med hensyn til trivsel og forekomst av mobbing ved store skoler. Elevundersøkelsen som gjennomføres hvert år gir ingen indikasjoner på at læringsmiljøet på små skoler er bedre enn på store skoler. Det er heller ikke entydige faglig dokumentasjon som underbygger dette.

Det er den enkelte skoles arbeid og rutiner som er avgjørende.

Fra faglig hold er det uttalt at for små skoler (mindre enn ca 60-70 elever) kan ha negativ effekt på læringsmiljø og ikke gir en tilstrekkelig faglig bredde. I et for lite miljø vil uheldige relasjoner få større konsekvenser for enkeltelever enn ved større skoler der det er mer "å spille på".

Konklusjon:

Det bør tilstrebes å ha større skoler enn i dag, særlig på ungdomstrinnet. For små skoler kan være uheldig med tanke på læringsmiljø og faglig bredde.

Skolestruktur/opptaksområder

Utvalget anbefaler at det gjøres justering av opptaksområdet i Randesund ved at Dvergsnesområdet hører til Ytre Randesund, ikke Indre Randesund som i dag. Dette er i tråd med gjeldende praksis.

I tillegg at hele Benestadfeltet legges til Indre Randesund.

Flertallsforslaget på Mosby/Torridal (om å slå sammen barnetrinnet) innebærer at delområdene Mosby og Torridal slås sammen til ett opptaksområde.

Konklusjon:

Forslagene til justering av opptaksområdene anbefales. I tillegg anbefales det at ledig kapasitet ved barneskolene på Kongsgård/Gimlekollen (Fagerholt og Presteheia) midlertidig utnyttes for å ta elevtallsveksten i Justvikområdet inntil kapasiteten må utvides permanent. Det gjøres aktive grep for å justere "normalfordelingen" mellom skolene. Det understrekes imidlertid at dersom noen henvises til en skole lengre unna nærmeste skole, gjelder retten til å gå på nærmeste skole (opplæringsloven § 8.1). Det er derfor en utfordring å optimalisere kapasitetsutnyttelsen til tross for at det foretas et slikt grep.

Som hovedprinsipp anbefales det at elever på barnetrinnet har skoleplassering innen delområdet, men at det kan gjøres unntak der blant annet elevgrunnlaget tilsier at to områder kan ses under ett.

Skolen som møteplass

I kapitlet fremheves blant annet betydningen av samlokalisering av skoler og idrettsanlegg og nærmiljøparker. Kulturdirektøren påpeker at det burde vært sagt mer om samlokalisering med bydelshus og lokale kulturbygg. Dette er et viktig aspekt som er relevant å påpeke og som må legges til grunn i skoleplanleggingssammenheng. Dette har vært godt ivaretatt i mange sammenhenger og i konkrete prosjekter, men det er fortsatt potensiale for forbedring. Ved all videre planlegging må disse funksjonene vurderes i et tverrseksitorielt samarbeid.

I saken om sammenslåing av skole og barnehageetaten, er det pekt på at et tettere samarbeid også må få betydning på enhetsnivå. Det kan både ha en faglig og økonomisk effekt. Det vil derfor senere være naturlig å integrere skolebehovsarbeidet tettere med barnehagebehovsarbeidet. I forbindelse med denne saksutredningen er det spesielt pekt på et potensiale for å vurdere enhetsstrukturen mellom Øvre Slettheia skole og barnehage.

Konklusjon:

Skoleanlegg må fortsatt planlegges i et tverrseksitorielt samarbeid. Kultur-/grendehus, idrettsanlegg og evt barnehage må søkes samlokalisert med skole der det er aktuelt. I fremtiden bør skole- og barnehagebehovsarbeidet integreres tettere.

Skolenes utvidelsesmulighet

Det er foretatt en mulighetsstudie av utvidelsesmuligheter ved eksisterende skoler der det er aktuelt å vurdere strukturendringer, eller at vi ser behov for å øke kapasiteten på sikt for å unngå å bygge nye skoler.

Studien er relativt grov og det er ikke vurdert hvordan funksjonelle sammenhenger skal løses. Ved Justvik skole er det tvil om utvidelsesmulighetene er reelle. Det vil være behov for ytterligere undersøkelser/vurderinger for eventuelt å fastslå dette.

I enkelte høringsuttalelser fra Midtre Vågsbygd er det stilt spørsmål ved om utvidelsesmulighetene som er oppgitt er reelle.

Konklusjon:

Mulighetsstudien anses som tilstrekkelig grunnlag for arbeidet, unntatt ved Justvik skole.

Økonomiske beregninger

Det er gjort økonomiske beregninger av årskostnadene ved de ulike alternativene i Midtre Vågsbygd, Ytre Vågsbygd og Mosby/Torridal. Dette på bakgrunn av at det i arbeidet med utredningen viste seg å være i disse områdene det var reelle muligheter for å legge ned skoler/gjøre endringer på kort sikt.

De økonomiske effektene av endringsforslagene sett opp mot innsparingskravene er redegjort for nærmere i eget avsnitt.

Konklusjon:

Kostnadsanalysene som er foretatt anses å gi tilstrekkelig indikasjon på lønnsomhet ved de ulike alternativene, selv om de er gjort på et grovt nivå.

Anbefaling for hvert delområde

Generelt

Interessen rundt skolestrukturarbeidet har i hovedsak vært knyttet til eventuelle skolenedleggelser.

Gjennom skolestrukturarbeidet og vurderingene i denne sak, er det ikke bare fokus på å legge ned eller slå sammen skoler. Forutsetningene for å kunne gjøre endringer med eksisterende struktur/skoler er at det er mulig å opprettholde en god kvalitet og at det er gjennomførbart.

Strukturgjennomgangen bekrefter langt på vei tidligere vurderinger om at det er begrensede muligheter for å få til en optimal struktur ved å endre det eksisterende.

Det økonomiske potensialet ligger minst like mye i veivalg for fremtiden. Det legges til grunn at enheter generelt bør være større og at kapasitetsutnyttelsen optimaliseres før eventuelle nye skoler bygges. Disse perspektivene fremgår i de delområdene det er aktuelt.

Dette innebærer at Kristiansand kommune fortsatt vil ha en kostnadskrevende struktur, men blir gradvis mer rasjonell/effektiv.

Flekkerøy:

Utvalget anbefaler ingen endring.

Konklusjon:

Det anses ikke å være reelle alternativ til dagens struktur. For ikke å utløse nytt kapasitetsbehov er det viktig at utbyggingstakten er lav. Eventuelt fremtidig skolebehov må løses ved utvidelse av eksisterende skoler.

Voie:

Utvalget anbefaler enstemmig å bygge ut Torkelsmyra og legge ned Voie skole. Skoletomt avsettes på Kroodden.

Vurdering:

I dag er det tre barneskoler i området, Sjøstrand (1-7), Torkelsmyra (1-7) og Voie (1-4) som til sammen har en kapasitet på 791 elever. I dag er det 695 elever i området og elevtallet vil synke ytterligere de nærmeste 5 årene. I slutten av prognoseperioden (2020) forventes det å bli behov for å øke kapasiteten. Sjøstrand har "sine elever" normalt i alle 7 årene, mens de øvrige elevene på 1.-4. trinn fordeles mellom Torkelsmyra og Voie. Elevene som har gått på Voie går normalt til Torkelsmyra på 5.-7. trinn.

Dagens elevgrunnlag er for lite til å fordele på en god måte mellom Torkelsmyra og Voie. For å få en hensiktsmessig størrelse på årskullene ved disse skolene, har Torkelsmyra enkelte år ikke tatt imot elever på 1. trinn. Dette medfører at Torkelsmyra har mye ledig skolekapasitet og det er uheldig at fag- og elevmiljøet på 1.-4. trinn blir svært lite.

Det gir også skolen økonomiske utfordringer ved at mye av ressursene er fordelt etter elevtall. Situasjonen vil bli ytterligere "forverret" de neste 5 årene. På kort sikt betyr dette altså at elevgrunnlaget er for lite til 3 skoler. Det er Torkelsmyra som får de største negative konsekvensene av dette.

Deretter vil det som følge av blant annet utbygging på Kroodden bli behov for mer kapasitet. Det endelige behovet er anslått å være ca 945 elever på barnetrinnet. Kapasitetsmessig anses behovet å kunne løses ved å ha to skoler, men det bør sikres arealer til skoleformål som en mulighet dersom behovet på lang sikt er undervurdert.

Avstandene er svært liten mellom de tre barneskolene i området. Mellom Voie og Torkelsmyra er det i underkant av 700 meter langs gang-/sykkelvei. Voiebyen vurderes å være ett identitetsområde uten spesielle naturlige/tydelige grenser mellom de områdene som hører til henholdsvis Voie og Torkelsmyra. Det anses ikke å være trafikale forhold som har vesentlig betydning dersom alle elevene går til Torkelsmyra, bortsett fra at avstanden for en del barn blir noe lengre.

Det er kommet høringsinnspill fra blant annet styret ved Torkelsmyra skole, styret ved Voie skole, personalet ved Voie skole og egen aksjonsgruppe mot nedleggelse av Voie skole som er opprettet på vegne av FAU. Aksjonsgruppen har samlet inn 412 underskrifter mot nedleggelse.

Styret ved Torkelsmyra støtter utvalgets forslag. Dette begrunnes i blant annet at skolen er ny og kan med fordel ha langt flere elever. Skolen har økonomiske problemer med dagens elevfordeling og elev- og fagmiljøet på 1.-4. trinn blir for lite.

Øvrige uttalelser går mot nedleggelse av Voie.

Argumentasjonen går blant annet på at Voie ligger geografisk mest sentralt plassert både i dag og i forhold til utbygging av Kroodden, Voie skoles betydning for nærmiljøet på ettermiddagstid og at Voie skole og SFO har et meget godt faglig og sosialt miljø for elevene. Det advares sterkt mot å legge ned noe som fungerer så godt som Voie og at "samfunnsregnskapet" vil gå i pluss ved å beholde skolen.

Det er forståelse for argumentasjonen, men det vurderes ikke å være særegne forhold som er kommet fram som ikke er kjent eller bør ha en avgjørende betydning.

Skoledirektøren ser heller at en større skole for hele Voie området samlet sett vil kunne styrke kvaliteten for flere elever.

Utvalget har anbefalt en utvidelse til å ta imot 425 elever. Det vil gi et utvidelsesbehov på 1570 m². En så stor utvidelse vil gi en vesentlig overkapasitet i de nærmeste 6-8 årene. Det anbefales derfor at utvidelsen skjer i flere byggetrinn. 1. byggetrinn, ca 1000 m², foreslås som en paviljong knyttet til småskoletrinnet for å kunne ta imot elevene på 1.-4. trinn fra Voie. I tillegg må det bygges noe ut i tilknytning til personalarealene. Plassering av neste byggetrinn må vurderes og vises i første byggetrinn.

Neste byggetrinn blir aktuelt når elevtallsveksten ellers tilsier behov for å utvide.

Konklusjon

Anbefalingene fra utvalget støttes.

Det innstilles på å legge ned Voie skole fra 2012. Det startes snarest mulig planlegging for utvidelse av Torkelsmyra skole med ferdigstillelse til skolestart 2012.

Første byggetrinn er på 1000 m². Det gir en kapasitet på 390 elever.

Videre utvidelse vurderes årlig ved rullering av handlingsprogrammet. Plassering av videre utvidelse må vurderes og vises i første byggetrinn.

I

Skoletomt som er planlagt på Kroodden beholdes som en sikkerhet for at skolebehovet også kan dekkes dersom noe uforutsett skjer i fremtiden.

Økonomiske konsekvenser

I strukturutredningen er det beregnet en årskostnadsbesparelse på 4 mill kr knyttet til det anbefalte forslaget. En trinnvis utbygging, som her foreslås, gir ytterligere besparelser.

Effekten opp mot innsparingskravet i handlingsprogrammet er beregnet til 1,3 mill kr i 2012 og 3 mill kr påfølgende år.

Midtre Vågsbygd

Flertallet i utvalget foreslår å legge ned Åsane og bygge ut Vågsbygd skole. Et mindretall foreslår å etablere en felles ungdomsskole i Midtre Vågsbygd ved å utvide og omgjøre Karuss skole til ren ungdomsskole, legge ned Fiskå skole og utvide Vågsbygd skole.

Prognoseforutsetningene i strukturutredningen gir et kapasitetsbehov på 670 elevplasser på barnetrinnet på lang sikt. Flertallets vurdering var at behovet lar seg løse ved uten Åsane skole. Karuss har kapasitet til ca 170 elever, mens Vågsbygd vil kunne bygges ut til å dekke resterende behov.

På ungdomstrinnet er behovet på lang sikt anslått til ca 480 elever. Dette behovet vil kunne dekkes med en ungdomsskole.

Nye forutsetninger:

I saksbehandlingsfasen er alle prognoser gjennomgått på nytt.

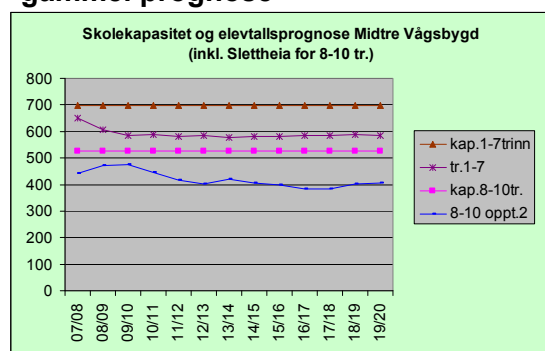
Det er to forhold som gjør at det i saksutredningen legges nye prognoser til grunn. I Midtre Vågsbygd er fødselstallene høyere enn det som lå til grunn i opprinnelig prognose. Videre kan det være grunn til å revurdere oppfatningen av at Vågsbygd får en mer bymessig utvikling med hensyn til barnetall. Det kan tyde på at elevfaktoren pr bolig ikke vil bli så lav fremover som tidligere antatt.

Barnetrinnet

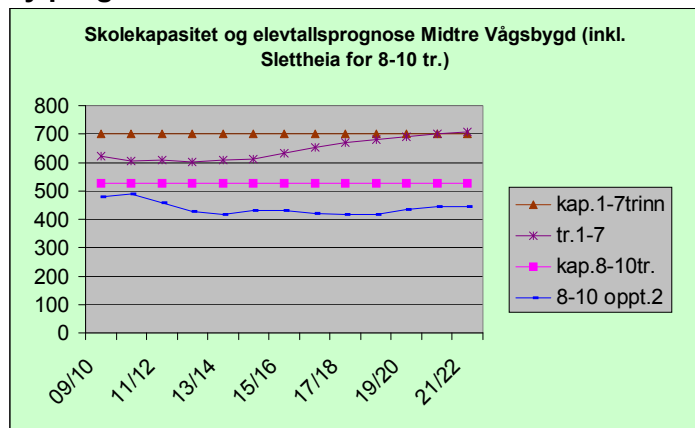
I strukturutredningen lå det til grunn at barnetall 6-12 år pr bolig etterhvert ble redusert fra 0,21 til 0,14 barn pr bolig.

Gammel og ny prognose er fremstilt i figurene under:

"gammel prognose"

Ny prognose

Den nye prognosen viser at elevtallet synker mindre enn den første prognosen de første årene og at elevtallet etterhvert vil stige fremfor å være stabilt slik første prognose viste. Tar en også restpotensialet for utbygging etter prognoseperioden i betraktning (1118 boliger), vil kapasitetsbehovet på barnetrinnet på lang sikt kunne bli opp mot 930 elevplasser.

Dersom Åsane legges ned, vil det medføre at Vågsbygd på lang sikt må utvides til å dekke nærmere 760 elevplasser i tillegg til de 170 på Karuss. Det vil ikke være gjennomførbart, verken arealmessig eller pedagogisk.

I dag er elevgrunnlaget for lite til å fordeles på barneskolene i området. Prognosene tyder på at denne utfordringen er kortvarig ved at elevtallet forventes etterhvert å stige.

Ett alternativ kunne være å legge ned Åsane skole i en periode (ca 10 år) og utvide Vågsbygd skole til 550 elevplasser. Deretter vil det imidlertid være behov for økt kapasitet. Alternativet vil være økonomisk gunstig, men vil medføre at Åsane skole må gjenåpnes etter ca 10 år.

Ungdomstrinnet

Det er på bakgrunn av de nye prognosene gjort en ny vurdering av hvorvidt mindretallets forslag om å etablere en felles ungdomsskole er mer aktualisert for å kunne gi økonomiske besparelser.

Ser en på ungdomstrinnet isolert, vil det på lang sikt bli behov for ca 560 elevplasser. Vurderingene som er gjort av skolens utvidelsesmuligheter, tilsier at Karuss kan utvides til maksimalt 480 elevplasser. I tillegg vil det ligge utfordringer med å gjøre skolen om til en velfungerende stor ungdomsskole med hensyn til hvordan skolen er bygget.

I dette alternativet må elevene på Karuss på barnetrinnet gå til Vågsbygd og Åsane. De to skolene må på lang sikt ta imot opp til 930 elever. Det er ikke foretatt mulighetsstudie av Åsane skoles utvidelsesmuligheter, men kjennskapen til skolens begrensede arealmuligheter utelukker en betydelig utvidelse.

Andre forhold

Flere høringsinstanser har uttrykt stor bekymring over at en nedleggelse av Åsane vil føre til lengre og mindre trygg skolevei og økt foreldrekjøring.

Det er også uttrykt stor tilfredshet med Åsane skoles gode faglige og miljømessige kvaliteter og tilsvarende bekymring ved å legge skolen ned.

Dette vurderes isolert sett ikke å være vektige nok argumenter mot en nedleggelse av en skole. Avstandene er uansett korte i dette området.

Det er også uttrykt bekymring over at skolene blir for store.

I likhet med Voie-området er det i dag et for lite elevgrunnlag til å fordele på en god måte mellom de tre barnetrinnskolene. I Midtre Vågsbygd er det Vågsbygd skole som har måttet tatt ulempene ved å ta inn svært små årskull de senere årene.

Konklusjon

De nye prognosene gjør at det på nåværende tidspunkt ikke anses å være et godt nok grunnlag for å endre struktur/legge ned skoler i området.

Faren ved å gjøre et grep nå vil være at det langsiktige behovet for skolekapasitet ikke lar seg løse. Det vil da neppe være andre tomtealternativ i området.

Det anbefales derfor at det ikke foretas endringer nå, men at området vurderes på nytt om tre år. Det vil da være et bedre grunnlag for å se om området utvikler seg i en mer "bymessig" retning, og nærmere opprinnelig prognosealternativ, eller om prognosen som er valgt å legge til grunn nå er den riktige.

Det må i samarbeid med de berørte skolene vurderes tiltak for å bøte på den kortsiktige utfordringen ved elevfordeling.

Slettheia

Flertallet i utvalget foreslår å opprettholde Øvre Slettheia skole, mens et mindretall foreslår å legge ned skolen og utvide Slettheia skole.

Det er ikke foretatt økonomiske beregninger som i Voie og Midtre Vågsbygd, men det vil åpenbart være lønnsomt i forhold til skole- og bygningsutgifter å samle alle elevene fra Slettheia/Øvre Slettheia på en skole. Legges et samfunnsøkonomisk regnskap til grunn, er det neppe sikkert at det vil bli lønnsomt å legge ned skole her, selv om den nye skolebygningen på Øvre Slettheia vil kunne omdisponeres til andre formål. Skolen er en svært viktig institusjon og motor for et nærmiljø som trenger en spesiell innsats fra det offentlige.

Skolestrukturutvalgets mindretall peker på at en nedleggelse av skolen, og at alle elevene går på Slettheia skole, vi kunne gi et større mangfold i forhold til etnisitet enn i dag og dermed være positivt i forhold til inkludering. Skoledirektøren er enig i at det bør tilstrebes størst mulig mangfold ved skolene, men de negative effektene for bo- og oppvekstmiljøet anses å bli så store ved å legge ned skolen at det ikke kan anbefales.

I prosessen med å slå sammen skole- og barnehageadministrasjonen, er det pekt på muligheter for også å se på enhetsstrukturene. På Øvre Slettheia vil det ligge godt til rette for en tettere integrasjon mellom skolen og barnehagen. Dette potensialet bør utvikles fremfor å legge ned skolen.

Konklusjon

Dagens struktur videreføres. Det bør vurderes å se på enhetsstrukturen mellom skole og barnehage.

Hellemyr:

Utvalget anbefaler ingen endring av dagens struktur.

Konklusjon

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

Tinnheia:

Utvalget anbefaler ingen endring av dagens struktur.

Konklusjon

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

Grim:

Utvalget oppfordrer skoledirektøren i saksutredningen spesielt om å invitere Bystyret til å gi et mandat for evt. videre utredning som innebærer omorganisering / desentralisering av spesialavdelinger. Dette ville i tilfelle gi mulighet for en annen struktur på barnetrinnet.

Utvalget har også vurdert alternativet med å slå sammen Solholmen og Grim til en kombinert 1-10 skole og det har vært vurdert strukturalternativ som impliserer Torridal.

Vurdering

Elevtallet på barnetrinnet i området tilsier at en skole ville vært hensiktsmessig.

På grunn av spesialavdelingen ved Krossen, som er plasskrevende og som må være en del av en nærmiljøskole, er det ikke mulig å legge ned en skole uten at spesialavdelingene desentraliseres til andre skoler. Rent økonomisk er det grunn til å anta at det ikke vil ligge noen gevinst på grunn av at dette vil kreve betydelig utbygging og endring av infrastruktur ved eventuelle skoler som skulle ta imot spesialavdelinger. Prinsipielt mener imidlertid skoledirektøren at det burde vært et mer desentralisert skoletilbud, for eksempel i hver bydel, for elevgruppen ved Krossen og Hellemyr. Et videre arbeid med desentralisering av spesialavdelinger må eventuelt komme på bakgrunn av et politisk ønske om å gjøre det. Det anses ikke å gi økonomisk gevinst.

De andre alternativene utvalget har vurdert, anses ikke å være realistiske å gjennomføre. De vil føre til svært store skoler – opp mot 700 elever.

Konklusjon

Det anses ikke å være reelle alternativ til dagens struktur.

Kvadraturen:

Utvalget foreslår ingen endring til dagens struktur.

Vurdering

Det er krevende å lage prognoser for Kvadraturen. Barnefaktoren er svært lav i dag. Det er grunn til å forutsette at den vil forbli lav, men det er et betydelig restpotensial som skal bygges etter prognoseperioden.

På den bakgrunn vil det være viktig å beholde kapasiteten Tordenskjoldsgate skole representerer. Utvalget har vurdert om Tordenskjoldsgate skole burde gjøres om til 1-4 skole og utnytte ledig kapasitet på Lund/Grim for mellomtrinnet. Det anses ikke å være særlig store økonomiske gevinster ved det alternativet fordi enhetsstrukturen opprettholdes og ledig areal kan neppe realiseres. På sikt kan alternativet imidlertid være aktuelt å vurdere, dersom kapasiteten blir for liten.

Konklusjon

Dagens struktur opprettholdes. Dersom kapasiteten på sikt blir for liten, må det vurderes omgjøring av Tordenskjoldsgate skole til 1-4 og overføring av mellomtrinnet til Lund eller Grim.

Strai og Mosby:

Flertallet anbefaler å bygge ut Torridal og legge ned Mosby skole.

Mindretallet er delt.

Det er forslag om å bygge ut Mosby til barneskole for Strai og Mosby og gjøre Torridal om til ungdomsskole.

Og det foreslås å beholde dagens struktur

Vurdering

De økonomiske beregningene viser at det er lønnsomt å endre strukturen ved å bare ha en barneskole for både Mosby og Strai. Dette vil også gi en mer hensiktsmessig størrelse på barnetrinnet enn i dag, der elevgrunnlaget er for lite til to skoler.

Høringsuttalelsene fra både Mosby og Torridal skoler peker på at det i dag er for lite elevgrunnlag til at hver skole kan ha en optimal faglig og økonomisk drift og kan derfor under noe tvil støtte at barnetrinnet samles. Det pekes også på ulemper som at barnetrinnselever ikke vil få skoletilhørighet i det som er naturlig opptaksområde. En sammenslåing av barnetrinnet vil medføre lengre avstand for mange elever. Uttalelsene fra skolene oppfattes som saklige, reflekterte og balanserte. Det er likevel ulike konklusjoner på hvor barnetrinnet bør samles.

Det er særlig tre forhold som er relevante i forhold til lokaliseringen i tillegg til det økonomiske:

- Avstander
- Nærmiljøhensyn
- Tomteforhold

Geografisk ligger Torridal best ved at det blir kortest avstand for de fleste elevene. Det vil også være gevinster i forhold til å utnytte infrastrukturen i skoleanlegget for ungdomstrinnet med blant annet idrettshall og kulturarealer.

Torridal er i sosioøkonomisk sammenheng svært lik kommunesnittet, mens Mosby har levekårsutfordringer. I den sammenheng vil det være uheldig å miste skolen.

Uttalelsene fra henholdsvis Mosby og Torridal er motstridende når det gjelder vurdering av tomtenes egnethet. Det er ikke gjort noen studie av hvilken tomt som egner seg best i forbindelse med strukturutredningen.

Konklusjon

Det anbefales at barnetrinnet på Torridal/Mosby samles på en skole.

Forutsatt at sammenslåing vedtas, lages egen utredning med hensyn til lokalisering.

Relevante forhold i vurderingen er blant annet økonomi, hensyn til nærmiljø/levetår, tomteforhold og regulering, geografiske avstander og skolevei.

Anbefalingen innebærer at delområdene Mosby og Strai slås sammen til ett opptaksområde. Det legges til grunn at strukturen, som forutsetter en vesentlig utbygging, kan iverksettes ca 2015.

Økonomiske konsekvenser

Det innarbeides en avsetning i handlingsprogrammet i 2013/14 for å bygge ny skole for barnetrinnet. Anbefalingen har ingen driftskonsekvenser i HP-perioden.

Lund:

Utvalget foreslår ingen endring til dagens struktur og har ikke funnet andre aktuelle alternativ å vurdere.

Konklusjon

Det anses ikke å være reelle alternativ til dagens struktur.

Kongsgård / Gimlekollen:

Utvalget foreslår ingen endring til dagens struktur men at ledig kapasitet på barnetrinnet brukes til å avhjelpe kapasitetsproblemene i naboområdet Justvik/Ålefjær.

Vurdering

Området vil ha overkapasitet på barnetrinnet, mens utbygging av Justnes/Eidet fører til kapasitetsproblemer i naboområdet Justvik/Ålefjær. På grunn av at Justnes/Eidet ligger nærme Fagerholt skole, er det mulig å utnytte den ledige kapasiteten. Det forutsetter at elevfordelingen mellom Prestehøia og Fagerholt også må justeres i forhold til dagens situasjon.

Utvalgets vurdering av at dette er et midlertidig grep støttes. En permanent løsning for barnetrinnselevne på Justnes/Eidet etableres innen sitt delområde.

Konklusjon

Utvalgets anbefaling støttes. Det gjøres aktive grep for å utnytte kapasiteten ved Fagerholt og Prestehøia for utsette permanent utvidelse lengst mulig.

Justvik og Ålefjær:

Utvalget forslår å bygge ut Havlimyra og legge ned Erkleiv skole.

Vurdering Erkleiv

Utvalget begrunner sin anbefaling om å legge ned Erkleiv med økonomi, skolestørrelse og lavt elevgrunnlag.

I dag er det flere elever som går på Erkleiv som i utgangspunktet ikke tilhører skolens naturlige område. Det gjelder elev fra nabokommune og elever fra Ålefjærområdet som har kortere vei til Justvik enn Erkleiv. Skolens egentlige elevgrunnlag framover er anslått til 4-6 elever (basert på fødselstall).

Skoledirektøren deler utvalgets vurdering av at de faglige betenkelighetene ved å ha en så liten skole, uavhengig av hvor godt skolen ledes og drives pedagogisk. Dette underbygges også fra skoleforskerhold.

Høringsuttalelsene støtter sterkt opp om å bevare skolen. Betydningen av skolen som samlingspunkt for et område som mangler kommunal/offentlig infrastruktur trekkes blant annet fram som et viktig argument.

Skolefaglige argumenter tilsier at skolen kan legges ned.

De distriktspolitiske argumentene er av en annen karakter og bør etter rådmannens syn vurderes av politikerne på et uavhengig grunnlag.

Konklusjon

Utvalgets forslag om å legge ned Erkleiv skole i 2011 støttes.

Det anbefales at kommunen i samarbeid med lokalmiljøet avklarer en hensiktsmessig bruk av skolebygningen etter nedleggelsen.

Vurdering barnetrinnsstruktur forøvrig

Det er behov for å utvide barnetrinnskapasiteten relativt raskt i området.

Havlimyra skole er planlagt for å kunne utvides med barnetrinn. Som en del av planprosessen med å bygge den nye skolen er området for en barnetrinns paviljong definert og enkelte arealer ved skolen er allerede dimensjonert for flere ansatte. Den nye flerbrukshallen er også en viktig ressurs som har kapasitet til flere elever. Plasseringen av barnetrinn på Havlimyra er gunstig for elevene som bor på Justneshalvøya.

En ulempe vil være at det blir enda en ny skole som tar imot barnetrinnselever og at elevgrunnlaget blir noe lite. Eksisterende barneskoler i området og naboområdet, Justvik og Fagerholt, kunne med fordel vært større.

Utvalget har derfor også vurdert alternativet med å utvide Justvik skole. Tomtevurderingen som nå er gjort konkluderer med at skolen kan utvides betydelig, men en tidligere vurdering har konkludert motsatt. Dersom det er aktuelt å foreslå dette alternativet, vil det måtte gjennomføres en grundigere vurdering enn det som er gjort der det ses på flere aspekter som trafikk, uteområde og hvordan skolens hovedfunksjoner kan plasseres. Økonomisk vil alternativet, uten at det er kostnadsberegnet, måtte bli vesentlig dyrere enn å bygge ut Havlimyra. En så stor utvidelse vil kreve en total ombygging av skolen, mens utvidelse på Havlimyra kan skje ved å bygge en paviljong uten ombygging.

Høringsuttalelsene fra Havlimyra, Fagerholt og Justvik er ikke enige i at Havlimyra bør utvides med barnetrinn. De anbefaler at eksisterende barneskoler, primært Justvik, men også Fagerholt, kan/bør utvides. Det er også reist spørsmål ved om Havlimyra vil kunne ta imot alle elevene som etterhvert vil komme på barne- og ungdomstrinnet.

Skoledirektøren vurderer at det senere kan være aktuelt å se på strukturen i dette området igjen når eventuelt ungdomstrinnskapasiteten blir for liten.

Konklusjon

Utvalgets anbefaling om å utvide Havlimyra støttes.

Ut fra driftsmessige og skolefaglige hensyn burde eksisterende barneskoler blitt utvidet, men økonomi, nærhet for barnetrinnseleven på Justneshalvøya og usikkerhet om Justviks reelle utvidelsesmuligheter er avgjørende for anbefalingen. Forøvrig henvises til konklusjonen under Kongsgård/Gimlekollen om at det gjøres aktive grep for å utnytte kapasiteten ved Fagerholt og Presteheia for å utsette permanent utvidelse lengst mulig.

Tveit:

Utvalget foreslår ingen endring.

Konklusjon

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

På sikt, når skolekapasiteten som følge av utbygging på Lauvåsen må økes, kan det være aktuelt å samle ungdomstrinnet for Tveit og Hånes på en skole for å få et større elev- og fagmiljø.

Hånes:

Utvalget foreslår ingen endring.

Konklusjon

Utvalgets vurderinger støttes.

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

På sikt blir det behov for økt skolekapasitet. Det vil da være mange mulige løsninger som må vurderes nærmere.

Prognosene viser forøvrig at det sannsynligvis er kapasitet til å håndtere den planlagte utbyggingen på Lauvåsen i prognoseperioden.

Det er avsatt skoletomt på Lauvåsen.

Indre Randesund

Utvalget foreslår ingen endring og at den videre utvikling av elevtallet på barne- og ungdomstrinnet avventes.

Konklusjon

Utvalgets vurderinger støttes.

Det anses ikke å være alternativ til dagens struktur.

Prognosene viser forøvrig at det er kapasitet til å håndtere utbygging av deler av Benestadfeltet.

Det er avsatt to skoletomter på Benestadfeltet.

Ytre Randesund

Utvalget foreslår ingen endring, bortsett fra at Dvergsnes knyttes til opptaksområdet Ytre Randesund. Det er slik det er i praksis, men dette er ikke formalisert tidligere.

Det blir behov for økt kapasitet etter prognoseperioden.

Konklusjon

Utvalgets vurderinger støttes.

Fremtidig skolebehov anbefales løst ved utvidelse av eksisterende skoler.

Oppsummering av anbefalinger

- Skolestrukturutredningens generelle kapitler tas til etterretning
- Skolenes opptaksområder endres i samsvar med forslag i skolestrukturutredningen.
- Fremtidig skolebehov søkes i størst mulig grad løst ved utvidelse av eksisterende skoler
- Voie skole legges ned og Torkelsmyra bygges ut for 390 elever i 2012
- Det foretas en ny konkret vurdering av muligheten for å gjøre strukturendringer i Midtre Vågsbygd i 2013.
- Det foretas en vurdering av enhetsstrukturen mellom Øvre Slettheia skole og Øvre Slettheia barnehage
- Barnetrinnet på Mosby og Torridal samles på en skole innen 2015. Det foretas egen utredning om lokalisering.
- Barnetrinnsbehovet i området Justvik/Ålefjær løses ved utvidelse av Havlimyra skole. Ledig kapasitet i Kongsgård/Gimlekollen utnyttes midlertidig for å utsette barnetrinnsutbyggingen lengst mulig

- Erkleiv skole legges ned i 2011

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvensene for drift og investering innarbeides i handlingsprogram 2011-14.

I forhold til vedtatte innsparingskrav på drift, vil ikke de anbefalte forslagene gi nødvendig effekt. Helårseffekten av forslagene vil fra 2013 være på 3,7 mill kr mot kravet på 5 mill kr. I rådmannens forslag til handlingsprogram 2011-14 vil det bli foreslått hvordan resterende innsparingskrav skal løses.

Den reelle besparelsen for kommunen, vist gjennom årskostnadsanalysene, gir en vesentlig høyere besparelse enn det som tas ut i driftsrammen. Fra 2014 vil årskostnadene være 10-12 mill kr lavere enn ved en videreføring av dagens struktur.

Andre konsekvenser

Anbefalingene innebærer at Erkleiv og Voie skole legges ned. I tillegg legges barnetrinnet ved Mosby eller Torridal ned fra 2014. Også i Midtre Vågsbygd kan det bli endringer dersom en ny vurdering om tre år gir grunnlag for det.

Det er viktig at det er gode prosesser rundt endringene som gjør at elever og foreldre opplever at den nye situasjonen blir trygg og god.

Når det gjelder ansatte, har kommunen generelt og skoleetaten spesielt mye erfaring og etablerte rutiner for å håndtere overtallighet og omfordeling i forbindelse med de nye skolene som er bygget de senere årene. Alle overtallige har fortrinnsrett til ledige stillinger enten ved direkte plassering eller ved bruk av stillingsbanken.

Dato: 26.08.2010
Saksnr.: 201006668-3
Arkivkode E: A0 &13
Saksbehandler: Bjørn Kristiansen

Saksgang

Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato

28.09.2010
20.10.2010

Høring - NOU 2010:7 - Mangfold og mestring - flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet

Sammendrag:

Regjeringen oppnevnte Østbergutvalget høsten 2008. Utvalget hadde som mandat å gå gjennom opplæringstilbudet til minoritetsspråklige barn, unge og voksne.

I forbindelse med arbeidet besøkte representanter fra utvalget kommuner rundt i landet, deriblant Kristiansand.

Østbergutvalget hadde en delinnstilling klar i januar 2010. Skoledirektøren sendte et innspill til den februar 2010.

[Link til innspill til delinnstillingen](#)

Utvalget leverte sitt arbeid som NOU2010:7 Mangfold og mestring i juni.

Utredningen ble sendt ut på høring av Kunnskapsdepartementet i slutten av juni.

[Link til Høringsbrevet](#)

Skolene i kommunen har fått anledning til å uttale seg om dokumentet. Pr. dato er det kommet innspill fra Mottaksskolen og Kongsgård skolesenter. Lærerne på Mottaksskolen har egen uttalelse. Uttalelsene ligger som vedlegg til dette dokument.

PPT har også uttalt seg. Dette innspillet er limt inn selve i høringssvaret.

Høringsdokumentet er på ca. 400 sider, fordelt på 21 kapitler.

[Link til NOU10:7 Mangfold og mestring](#)

Utenom mange mindre og noen tyngre forslag til tiltak, inneholder også dokumentet mye faglig stoff.

Det kan derfor også brukes som en idébok for dem som arbeider med opplæringen av minoritetsspråklige barn, ungdom og voksne.

Arbeidet med denne høringssaken har vært et samarbeid mellom barnehage- og skoledirektøren.

Høringsuttalelsene og noe bakgrunnsstoff ligger bakover i dette dokument.

Grunnet omfanget av høringen har direktørene valgt og ikke gi uttalelser til alle kapitler.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune avgir høringsuttalelsene markert fra a til y i saksfremstillingen.

Tor Sommerseth
rådmann

Arild Rekve
Konstituert barnehagedirektør

Marie Føreland
skoledirektør

Svar på høringen:

Sitater fra høringsdokumentet står i *kursiv*.

Det enkelte kapittel har link til høringsdokumentet.

Kommunens uttalelser er ordnet etter alfabetet med fet skrift, side 3-13, a. til y.

Kommunen uttaler seg ikke om følgende kapitler i høringsdokumentet:

Kapitel 1, 2, 3, 4, 5 og 13, 18, 19 og 20.

Kommunen uttaler seg heller ikke om kapittel 11 og 12.

Her henvises det til vedlegg 3 fra side 22 fra Kongsgård skolesenter.

Viktige uttalelser først.

Høringsuttalelsene bakover er ordnet slik at de som vi mener kommunen må være uenig i, eller som er viktige og som derfor må fremheves, står først.

I. Forslag og punkter fra høringa som kommunen er uenig i, eller som en mener er viktige og som derfor spesielt må framheves, side 3- 7.

A. FOR BÅDE SKOLE OG BARNEHAGE

1. Fremmedspråklige, minoritetsspråklige, tospråklige eller flerspråklige?

Henvisning til dokument:2.4.2 og 3

Side 24- 27

Etter mange år med bruk av "fremmedspråklige" som navn på innvandrerne, har vi nå endelig fått innarbeidet begrepet "minoritetsspråklige" i landet.

Østbergutvalget, vil i følge høringsutkastet, nå ta i bruk ordet "flerspråklige" om gruppa.

Vi mener at bruk av "flerspråklige" vil skape ny forvirring. Dette fordi mange etnisk norske elever også kan kalles flerspråklige etter som mange av dem blir svært flinke i f.eks. engelsk.

Da nyankomne innvandrerelever kan lite norsk, kan ikke disse kalles flerspråklige.

Begrepet "minoritetsspråklige" kan dekke i innvandrergruppa, både de som kan lite, og de som kan mye norsk.

a. Kommunen uttaler:

For ikke å lage nye begrepsforvirringer, ønsker vi at begrepet "minoritetsspråklige" skal beholdes.

2. Opplæringssektoren – Styring, økonomi og organisering

Kap 6: Side 59- 88

Styring og organisering

6.4.1 Side 81-83

b. Kommunen uttaler:

Grunnet viktigheten av å gi minoritetsspråklige elever en god opplæring samtidig som elevenes rettigheter tas vare på, er vi enig i at kommunenes egen internkontroll på området må styrkes.

Fylkesmannens tilsyn med Opplæringslovens § 2-8 i må fortsette.

Fylkesmannen må også gi veiledning og hjelp til kommunene, så disse bedre kan oppfylle sine forpliktelser. Dette gjelder særlig mindre kommuner.

Kommunenes skolefaglig kompetanse over skolenivået må økes eller holdes på et forsvarlig nivå. Dette kan gjøres ved å styrke § 13-1, fjerde ledd i Opplæringsloven.

<http://www.lovdato.no/all/tl-19980717-061-015.html#13-1>

Det innføres tilsvarende bestemmelse om at kommunen skal ha barnehaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen over barnehagenivået i barnehageloven.

Skoleeieres ansvar for å sikre sammenheng og overgang fra barnehage til skole og mellom skoler og skoleslag må styrkes. Dette ansvar kan tydeliggjøres ved å få det inn i Opplæringsloven.

Informasjon og veiledning

6.4.2 Side 83-85

c. Kommunen uttaler:

Som utvalget nevner på side 85, mener også vi at det må legges til rette for bedre samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner på dette område. Vi synes utvalgets forslag til tiltak her er litt svake. Også her bør det legges føringer direkte i Opplæringsloven, ved at Fylkesmannen får en sterkere plikt når det gjelder informasjon og veiledning overfor kommuner og fylkeskommuner.

Økonomi

6.4.3. Side 85 -88

d. Kommunen uttaler:

I det videre arbeidet med inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner må det tas hensyn til at ressursbruken knyttet til opplæring av minoritetsspråklige barn, unge og voksne har vært for lav.

Det anbefales en samlet gjennomgang av de særskilte tilskuddsordningene og hvordan disse benyttes.

Ved innlemming av tilskudd under kap.231 Barnehager må det vurderes om det bør innarbeides et kriterium for minoritetsspråklige barn under 6 år.

Siden mer enn 1/3 av elevene med særskilt norsk er født her, må kostnadene med opplæring av disse elever også tas med i beregningene.

Det anbefales at det vurderes etablert ulike typer intensivordninger for å stimulere til samarbeid, nettverk og ulike innføringstilbud . Det bør etableres eget tilskudd til dette formålet.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Kap.21: Side 385-389

Det opplyses i høringsutkastet at en rekke av utvalgets foreslåtte tiltak kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjettammer.

Side 385, høyre spalte

Men det går fram av utkastet at tyngre og viktige tiltak krever en god del midler over en del år. Her nevnes spesielt tiltak blant førskolebarn.

Side 386, høyre spalte

Hvis Staten la inn et betydelig større beløp til språkstimulering av minoritetsspråklige førskolebarn, ville behovet for særskilt norskopplæring i barneskolen reduseres.

Som vi har nevnt før; 1/3 av de som har særskilt norskopplæring i skolen, er født her.

e. Kristiansand kommune uttaler:

Kristiansand kommune mener at skal noen av de tunge tiltakene innenfor NOU10:7 gjennomføres, må Staten legge inn mer penger til kommunene.

Dette gjelder f.eks. flere midler til språkstimulering for minoritetsspråklige barn i førskolealderen.

4. Barn av asylsøkere og enslige mindreårige asylsøkere

Kap.15:Side 309-326

Utvalget opplyser at det høsten 2009 bodde 5.334 barn i mottakssystemet. Av disse var 1.369 barn i alderen 1 til 5 år. GSI, høsten 2009, viser at 1.394 barn av asylsøkerfamilier gikk i grunnskolen.

Noen av disse barna har nettopp kommet til landet, mens andre har bodd her i flere år.

Noen har fått opphold og venter på å få bosetting i en kommune, mens andre kan ha fått avslag.

Det er bekymringsfullt at barn lever i en asylsøkersituasjon der mye er usikkert, nytt og fremmed. Ved et slikt usikkert liv vil skole og barnehage være et viktig sted å være om dagen.

Utvalget viser til en undersøkelse fra 2005 ved Utlendingsdirektoratet som viser stor variasjon når det gjelder å gi skoletilbud til denne elevgruppa. Side 313, venstre spalte
Det ser ut som at i noen kommuner får disse barna færre timer enn andre skolebarn.
Andre steder blir de værende for lenge i innføringsklasser.
Ut fra en undersøkelse fra 2008, ser det ut som om opplæringstilbudet til asylsøkerbarn har bedret seg. Side 313, nederst venstre spalte
Ut fra den siste undersøkelsen burde integreringsarbeidet med denne elevgruppa bedres.
Det er fortsatt variasjoner mellom kommunene.

Det opplyses at barn av asylsøkere fra to år til grunnskolealder skal ha et tilrettelagt tilbud på minimum 3 timer pr. dag, mandag-fredag.

UDI dekker foreldrebetaling for barnehageplass til fire- og femåringer i mottak.

Når det gjelder opplæring i grunnskolen, har disse barn de samme rettigheter som andre barn i Norge. Det gis et eget øremerket tilskudd til opplæring av disse barna.

I 2010 er dette på 68.911 kr pr. elev.

f. Kristiansand kommune uttaler:

Barn som bor i asylmottak, er i en sårbar livssituasjon og trenger et barnehage tilbud på lik linje med alle andre barn som bor i Norge.

For å sikre retten til barnehageplass, må dette følges opp med tilstrekkelige midler fra Staten.

5. Foreldresamarbeid

Kap.17: Side 341-347

Forskning viser at foreldre betyr mye for barns læring og utvikling.

Høringsdok. s.343, høyre spalte

Erfaring viser at samarbeid med minoritetsspråklige foreldre kan by på utfordringer.

Ved skole- og klasseforeldremøter er det ofte mange minoritetsspråklige foreldre som ikke kommer.

Skoler som har hatt mange eller en del minoritetsspråklige elever i mange år, har som regel bedre rutiner på samarbeidet med denne foreldregruppa.

Opplæringsloven § 1-1, første ledd, understreker at opplæringen skal være i samarbeid med og i forståelse med hjemmet.

[Link til §1-1, første ledd](#)

Foreldre/foresatte er viktige ressurser i arbeidet med et godt læringsmiljø og barnehagen/skolen må legge til rette for en god kommunikasjon tilpasset foreldres ulike erfaringer og bakgrunn, slik at minoritetsspråklige foreldre/foresatte inkluderes og har mulighet for å medvirke.

Foreldre/foresatte er også en viktig støttespiller i barnets språkutvikling og utvikling av morsmålet.

Kristiansand kommune har hatt gode erfaringer med ICDP (International Child Development Program) veiledning som et viktig tiltak i h.h.t ovennevnte.

ICDP, 7.10.2.2: Side 116

I tillegg har det for oss vært et viktig tverretattlig samarbeid. Link om ICDP: <http://www.bufetat.no/foreldreveiledning/>

g. Kommunen uttaler:

Utvalgets anbefaling om å gi alle kommuner som ønsker det mulighet til å få opplæring i ICDP- metoden støttes.

B. SKOLE

1. Både opplæring og integrering.

Det er å håpe at høringsdokumentet; NOU2010:7- Mangfold og mestring vil føre til en bedre opplæring av minoritetsspråklige barn, ungdom og voksne.

I forbindelse opplæringen må også integreringen tas vare på.

I dokumentet finner vi lite om utvalgets tanker rundt det at opplæringstiltak bør følge integrerende prinsipper.

Men nevnes f.eks. på side 241, høyre spalte, siste avsnitt

h. Kommunen uttaler:

Alle forslag til nye tiltak innenfor opplæring av minoritetsspråklige må utformes på en slik måte at det samtidig virker integrerende.

2. Ordinær læreplan i norsk og læreplanen grunnleggende norsk for språklige minoriteter

Henvising til dokument:8.9.2 og 8.9.3 Side 182- 185

I forbindelse med opplæring i særskilt norsk, er det foreløpig valgfritt hvilken norskplan skolene i Kristiansand bruker. Vi har ventet på utredningen til Østbergutvalget; dvs. høringsdokumentet.

Ut fra utredningen ser det ut som om begge norskplanene skal videreføres.

Planen "Grunnleggende norsk" består av grunnleggende emner innenfor norskfaget.

Disse grunnleggende punkter øver også etnisk norske elever på med utgangspunkt i ordinær norskplan.

Vi stiller derfor spørsmålet: Hvorfor kan ikke alle elever i Norge ha samme norskplan?

Oslo kommune har brukt vanlig norskplan for alle sine elever i en årrekke med bra resultat.

i. Kommunen uttaler:

Kristiansand kommune vil at ordinær norskplan skal brukes av alle elever i norsk grunnskole.

Dette fordi elementene i hjelpeplanen "Grunnleggende norsk" også finnes innenfor ordinær norskplan.

Planen "Grunnleggende norsk" kan da fjernes eller flettes inn i ordinær norskplan.

Ordinær norskplan kan gjennom lokalt læreplanarbeid tilpasses både etnisk norske elever og minoritetsspråklige elever på ulike nivå i norsk.

3. Kartlegging av minoritetsspråklige elevers norskkunnskaper.

Henvising til dokument:8.3.10, Side 144 og 8.5.7, side 163

Utenom samme norskplan for alle elever, vil et godt utarbeidet kartleggingsverktøy i norsk for minoritetsspråklige elever et hjelpemiddel som kan øke effekten og systematikken i norskopplæringa. Opplæringsloven §2-8 krever nå også kartlegging før elevene kan få enkeltvedtak i særskilt norsk.

UDIRs har utvikle et kartleggingsverktøy som er beregnet for faget "Grunnleggende norsk".

Det er ikke digitalisert, og det må gjøres svært mye lokalt arbeid med det for at det skal være anvendelig.

j. Kommunen uttaler:

Hvis UDIRs kartleggingsverktøy digitaliseres og utvikles videre til og tilpasses den ordinære norskplanen, bør verktøyet gjøres obligatorisk.

4. Innføringstilbud for nyankomne elever

Henvising dokument: Kap. 10 Side 235-245

Nyankomne minoritetsspråklige elever under 16 år får i Norge som regel et spesielt opplæringstilbud ved ankomst til landet.

Østbergutvalget ønsker gjennom NOU 2010:7 at dette skal kalles et innføringstilbud.

I høringsdokumentet legges det fram ulike modeller for opplæring av nyankomne.

Etter vår mening burde utvalget stramme inn organiseringen av innføringsmodellene.

I disse tider der integrering er meget viktig, og vi også får nye grupper av innvandrere fra EU-området, må opplæring av nyankomne minoritetsspråklige elever foregå ved ordinære grunnskoler.

I følge høringsdokumentet er følgende modeller for nyankomne minoritetsspråklige elever i bruk i Norge:

Side 236

1. Nyankomne elever gis opplæringstilbud i ordinære klasser ved sine respektive nærskoler.

Dette gjelder mange små kommuner. Som regel får elevene her noen timer ute av klassen for å få særskilt norskopplæring.

Dette er den ordningen som pr. dato er lovlig etter Opplæringsloven.

2. Nyankomne elever gis opplæringstilbud i særskilte innføringsklasser ved nærskolen sin.

Dette kan organiseres ved skoler der det er et stort elevtall, og der det kommer en god del nyankomne elever.

3. Nyankomne elever gis opplæringstilbud i innføringsklasse(r) hvor en utvalgt skole har ansvaret for visse klassetrinn. Innenfor en kommune vil eksempelvis en skole ha ansvaret for 1.-7. trinn og en skole ha ansvaret for 8.-10. trinn.

Ved store bykommuner er det vanlig å fordele disse elevene på innføringsklasser spredt rundt i kommunen. Både Trondheim, Oslo, Bærum, Asker, Bodø og Tromsø gir det første opplæringstilbudet gjennom denne organiseringen.

Trondheim har slike klasser ved seks av sine nærskolene, mens Oslo har 12 på barnetrinnet og 15 på ungdomstrinnet. De andre kommuner som nevnes over, har ankomstilbud samlet ved to-tre nærskolene.

Stavanger og Drammen har en kombinasjonsordning, der noen hovedtrinn er samlet ved voksenopplæringa, og noen ved en/to nærskolene.

Ved denne modellen er det meningen at utenom å ha egne timer i innføringsklassen(e), skal de nyankomne etter hvert ha flere og flere timer i skolens ordinære klasser.

På denne måten kan denne organiseringen sikre både en god opplæring i egen base, samt en økende kontakt og inkludering blant etnisk norske elever.

4. Nyankomne elever gis opplæringstilbud i innføringsklasser ved en egen innføringsskole.

Stavanger har innføringsskole for barnetrinnet knyttet til voksenopplæringa. Bergen har en lignende ordning for 1.-10.kl., men kommunen vurderer nå en annen organisering for opplæring av de nyankomne.

Kristiansand er den eneste i storby samarbeidet som har egen, selvstendig mottaksskole/innføringsskole som ikke er knyttet, verken til en nærskole eller til voksenopplæringa.

Nesten alle nyankomne i kommunen går først ved vår Mottaksskole.

k. Kristiansand kommune uttaler:

Innføringstilbudet for nyankomne minoritetsspråklige elever skal gis ved ordinær(e) grunnskole(er).

Tilbudet kan gis ved egen nærskole eller i innføringsklasser ved en annen/andre utvalgt/e nærskole/r.

Ved begge disse alternativ skal det være en god del opplæring i egen innføringsgruppe/klasse. For å sikre en god integrering, men også en mulighet for økt læringsutbytte, skal deler av opplæringen flettes inn mot ordinære klasser ved skolen.

I helt spesielle tilfeller kan innføringstilbudet gis ved en innføringsskole (mottaksskole).

Denne må da samarbeide nært med en eller flere vanlige nærskolene.

Samarbeidet kan omfatte administrasjon, hospitering/ noen felles ansatte, hospitering av elever mv.

C. BARNEHAGE

1. Barnehage og andre tilbud i førskolealder

Kap 7, Side 89-131

I. Kommunen uttaler

Kristiansand kommune støtter ikke mindretallet som ønsker at en individuell rett til språkstimulering/særskilt norskopplæring hjemles i egen bestemmelse i barnehage-loven og slutter seg til flertallets argumenter.

Nyankomne barn

7.11, side 116

Kristiansand kommune har siden 1997 organisert sitt tilbud til nyankomne flyktninger som et eget ettårig heldags barnehagetilbud. Barna overføres deretter i forkant av det ordinære opptaket til ordinær barnehage i familiens nærmiljø.

Barnehagen for nyankomne flyktninger er lokalisert i nærheten av der hvor barnas foreldre/foresatte går på introduksjonsprogram.

m. Kommunen uttaler:

Kristiansand kommune er enig i utvalgets oppfatning av at barnehagen er den beste arenaen for inkludering og språkutvikling. Videre at det er tjenelig med et innførings-tilbud for nyankomne barn i førskolealder, med bakgrunn i barnas særegne behov og for å utvikle basisferdigheter før overføring til ordinær barnehage.

Kristiansand kommune mener imidlertid at organiseringen av ovennevnte tilbud må

være opp til den enkelte kommune å avgjøre. Dette må ses i f.h.t lokale forhold. Forslaget om å øke tilbudet til 20 t. støttes. Tiltaket forutsetter full finansiering fra staten. Dette vil kunne ivareta behov for spesialkompetanse, foreldreveiledning og bemanning i dette spesielle tilbudet.

Utvalgets forslag til tiltak og anbefalinger om mer forskning på minoritetsspråklige førskolebarns flerspråklige utvikling, samt utvikle flerspråklig materiell som er språkstimulerende, materiell med et flerkulturelt perspektiv og veileder i foreldresamarbeid anses som positivt. Dette vil være viktige tiltak for at barnehagene kan arbeide systematisk og til rettelegge gode språkmiljø for minoritetsspråklige barn

II. Andre områder og forslag som kommunen stiller seg positive til og støtter.

Barnehage og andre tilbud i førskolealder

Kap. 7: side 89-131

” Tidlig innstatts” er anerkjent som et viktig prinsipp i all opplæring for å oppnå et best mulig læringsutbytte. Kristiansand kommune registrerer at Østbergutvalget har lagt ”tidlig innsats” til grunn for sine vurderinger og synes dette er svært positivt. Det må tilrettelegges for et kvalitativt godt tilbud i tidlig alder, og problemer må forebygges eller løses tidlig i læringsløpet.

n. Kommunen uttaler:

Kristiansand kommune støtter utvalgets oppfatning om at barnehage er den beste arenaen for inkludering og språkutvikling for barn i førskolealder. Utvalget har foreslått enkelte store, omfattende økonomisk/administrative tiltak. Hvis disse blir vedtatt, må det forutsettes full statlig finansiering.

Deltakelse/ Barn som ikke går i barnehage

Kristiansand kommune har i flere år hatt rekruttering av minoritetsspråklige barn på agendaen. I 2009 gikk 76% av den minoritetsspråklige barnebefolkningen i barnehage. I Kristiansand har vi også sett at yngre barn søkes til barnehage.

o. Kommunen uttaler:

Utvalgets forslag om opprettelse/organisering av språkgrupper i kommunene støttes. Dette vil være et godt tiltak for å rekruttere barn til ordinær barnehage og fange opp barn til foreldre/foresatte som av økonomiske årsaker velger bort et barnehagetilbud. Det må være en forutsetning at det følger økonomiske ressurser med til opprettelse og drift av slike tilbud.

Informasjons og rekrutteringskampanjer må være den enkelte kommunes ansvar og må utarbeides på bakgrunn av lokale forhold.

Barnehagens personale

Personalet er barnehagens viktigste ressurs. Pedagogene er i en særstilling og det er viktig at disse besitter nødvendig kompetanse i språkutvikling, språkopplæring, flerspråklighet og i flerkulturell pedagogikk og forståelse.

p. Kommunen uttaler:

En økning av pedagognormen i barnehagen, samt kompetansetilførsel vil klart kunne gi bedre kvalitet og gi barna et større læringsutbytte. Dette vil kreve full finansiering fra staten. Kompetansetilførsel er barnehageeiers ansvar, men det er også viktig som utvalget påpeker, å få dette inn i førskolelærerstudiet, i grunnutdanning og etterutdanning.

Språkutvikling- kartlegging av språk

I h.h.t ”tidlig innsats” prinsippet så starter tiltakskjeden i barnehagen. Forskning viser at det tar 5-7 år å lære et andre språk så godt at det fungerer som et fullverdig opplæringspråk. Tiltak for tidlig språkstimulering er viktig for å sikre alle barn som trenger det tidlig hjelp.

q. Kommunen uttaler:

Med bakgrunn i dette perspektivet støtter Kristiansand kommune utvalgets forslag om at flg. formulering inntas i barnehageloven § 2 ” Barnehagen skal arbeide aktivt

med å fremme alle barns norskspråklige kompetanse. Barnehagen skal også støtte barn med annet morsmål enn norsk i bruk av sitt morsmål” Målet med dette er å fremme barnets språkutvikling slik at barna står rustet til å kunne delta i undervisningen når de starter på skolen. Dette vil forplikte barnehagene til å arbeide målrettet og systematisk med språkopplæring. Dette vil også gi tilsynsmyndigheten mulighet til oppfølging på dette viktige området.

Kartleggingsverktøy anses som et viktig verktøy for å kunne igangsette gode språkstimuleringstiltak for det enkelte barn.

Kristiansand kommune støtter at det må utvikles gode pedagogiske hjelpemidler for barnehagepersonalet. Det må utvikles språkkartleggingsverktøy for barn med annet morsmål enn norsk og det må utvikles standarder for kartlegging av språkmiljø i barnehagen.

r. Kommunen uttaler:

Kristiansand kommune er enig at tilskuddet til tiltak for å bedre språkforståelsen er et viktig økonomisk bidrag for å bedre språkforståelsen/ igangsette språktiltak.

Tilskuddet må økes i takt med antall minoritetsspråklige barn som til en hver tid går i barnehagene. Det bør utarbeides andre kriterier for tilskuddet, endre meldetidspunkt, evnt. melding om merinntak. Beregning av tilskudd fra foregående år slår feil ut når kommunene lykkes i rekrutteringen av minoritetsspråklige barn.

At utvalget foreslår at det åpnes for muligheter til tilskudd når barn bare har en utenlandsk forelder men samtidig har begrenset tilgang på norske språkmodeller i hjemmet, anses som et godt tiltak.

Minoritetsspråklige elever i grunnskolen

Kap. 8: Side 132- 186

Særskilt språkopplæring

8.9.1, Side 175- 182

s. Kommunen uttaler:

Det er viktig at Opplæringsloven § 2-8 endres slik at elever som har opplæring i ordinær norskplan eller blir overført til den læreplanen, fortsatt skal kunne ha rett til særskilt språkopplæring.

[Link til §2-8](#)

Det er også viktig at §2-8 blir mer presis på hva retten til særskilt språkopplæring innbefatter. Her nevnes som eksempler; avvik fra fag- og timefordelingen, omfang, organisering, kompetanse, m.v

Minoritetsspråklige elever i videregående opplæring

Kap.9, side 187-234

Som kjent er det et stort frafall i videregående opplæring. Dette gjelder både etnisk norske, men også minoritetsspråklige elever.

2. og etter hvert 3.generasjon innvandrerungdom greier seg ofte like bra eller nesten like bra som majoritetsbefolkningen.

De som har størst språklige problemer i både ungdomsskolen og videregående opplæring, er de som kommer som nyankomne til Norge fra 13/14-års alderen og oppover.

Særskilt språkopplæring i videregående opplæring

9.11.2 Side 223- 227

t. Kristiansand kommune uttaler:

Vi er enig at det må utvikles ulike ordninger for innvandrererelever som kommer til landet seint i skoleløpet.

Det må bli en ordning, så sent ankomne kan få en mulighet til å oppnå generell studiekompetanse eller yrkeskompetanse uten eksamen etter ordinær læreplan i norsk. Eksamen kan erstattes med et egen test i norsk.

Alle større kommuner har et innføringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever i grunnskolen. Et lignende tilbud må også videregående skoler kunne tilby elever som har behov for det, spesielt for dem som kommer som 16- og 17- åringer.

I samarbeid med fylkeskommunen kan kommuner tilby ett ekstra år i grunnskolen for elever som er nyankomne, og som bare har gått 1-3 år i ungdomsskolen, jf. Opp- læringsloven § 2-1, fjerde ledd.

[Link til § 2-1](#)

Overganger mellom opplæringssystemets nivåer

Kap.14: Side 299-308

Høringsdokumentet henviser til OECD-rapporten «Migrant Education: Closing the Gap for Immigrant Students»

Side 412-414

Der fremholdes det bl.a. at samarbeid mellom barnehage, skole og de ulike skolenivåene, som grunnleggende suksessfaktor for vellykket språkopplæring. Som samarbeidspunkter nevnes språkstøtte, og kontinuerlig, systematisk språkstøtte mellom nivåene.

u. Kristiansand kommune uttaler:

Vi er enig i utvalgets forslag til tiltak på side 305: Skolens og skoleeiers ansvar for å sikre god sammenheng og overgang fra barnehage til skole og fra skole til skole, må forankres i opplæringsloven.

For å sikre en god og forsvarlig praksis når det gjelder overføring av informasjon, mener utvalget det bør innføres en kommunal/fylkeskommunal plikt til overgangs- rutiner mellom barnehage og skole og mellom skoleslagene.

Overføring av informasjon mellom barnehage og skole, og mellom skoleslagene skal reguleres i egne bestemmelser i barnehageloven og opplæringsloven.

Fra barnehage til skole

14.2.1, side 299-301

”St. meld. nr 16 (2006-2007) understreker at en god overgang fra hjem og barnehage til 1. klasse kan være bestemmende for skolegangen, for selvbildet og senere kompetanse. Det presiseres at kommunene må planlegge og legge til rette for gode overganger og tverretattlig samarbeid.”

Side 299, venstre spalte.

I høringsdokumentet står det videre:

(...)Kommunene har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er godt koordinert, og hver enkelt kommune må finne hensiktsmessige løsninger på hvordan barnehage og skole konkret skal samarbeide.(...)

Side 299, nederst, venstre spalte.

(...)St. meld. nr. 41 (2008-2009) «Kvalitet i barnehagen» uttrykker at dokumentasjon, informasjonsutveksling og dialog er en forutsetning for å sikre gode overganger fra barnehage til skole.(...)

Side 299, høyre spalte.

(...) Overgangen fra barnehage til skole var også et viktig tema i strategiplanen «Like- verdig opplæring i praksis!» (Kunnskapsdepartementet 2007a). Der ble det fremhevet at det er viktig med god kommunikasjon mellom barnehage og skole, slik at skolen kan tilrettelegge opplæringen for elevene på best mulig måte.(...)

Side 299, høyre, nederst.

v. Kristiansand kommune uttaler:

Vi er enig i utvalgets forslag til tiltak på side 306:

- Kommunen må utarbeide rutiner for hvordan overgangen fra barnehage til barneskole skal foregå. Utvalget vil vise til veilederen «Fra eldst til yngst» som et godt hjelpemiddel.

- Det anbefales at det arrangeres møter mellom lærere og førskolelærere i barnehagen i forbindelse med barnas overgang til skole.

Barnas flerspråklige utvikling skal inngå som en sentral del av overgangsrutinene.

- For barn som har kommet kort i sin norskspråkutvikling ved overgang til grunnskolen, er det svært viktig at den informasjon som en eventuell kartlegging gir, og de tiltak en har igangsatt, følges opp og formidles videre til skolen. Dette må inngå i det samlede arbeid som barnehagen gjør ved overgangen, og foreldrene må involveres kontinuerlig.

Utvalget refererer i høringsdokumentet til det såkalte Milisa-prosjektet.

Lærere ble der spurt om hvordan de opplevde at elevene klarte overgangen til ungdomsskolen. (Munthe og Thuen 2009).

(...) Det er stor variasjon i lærernes opplevelse av dette. Noen lærere mente at ingen elever hadde store problemer, mens andre mente at så mange som 40 prosent av elevene hadde store problemer med overgangen.

Mangel på akademiske ferdigheter og kunnskap ble rapportert som det største problemområdet for elever, og deretter kom problemer med å følge beskjeder, arbeide individuelt og arbeide i grupper.

Opplevelse av problemer blant elever viste sammenheng med holdninger til inkludering og opplevelse av egne muligheter til å påvirke læring og atferd.

Videre rapporterer elever mindre lærerstøtte med økende klassetrinn (Bru m. fl. Submitted).

Endringene for faglig og emosjonell støtte, samt opplevelse av lærerens evne til å lede læringsaktivitetene er betydelige.

For eksempel er andelen som er godt fornøyd med lærerens faglige støtte 71 prosent i 5. klasse, mens den bare er 22 prosent blant 10. klassingene.

Resultatene viser en svak tendens til at elever med lav sosioøkonomisk status opplever mindre støtte fra lærerne enn elever med høy sosioøkonomisk status.(...)

w. Kristiansand kommune uttaler:

Vi er enig i utvalgets forslag til tiltak på side 307-308

- Kommunen må utarbeide rutiner for hvordan samarbeidet mellom ulike skoler og årstrinn skal gjennomføres.

- Informasjonsflyten innenfor den enkelte skole må være ledelsesforankret.

Det må etableres systemer og rutiner som sikrer at relevant informasjon om den enkelte elev kommer frem til alle aktuelle aktører på skolen.

Skoleledelsen må stå ansvarlig for at hjemmene får nødvendig informasjon fra skolen.

Fra ungdomsskole til videregående

Utvalget skriver i underkapitlet:

(...) God overgang mellom ungdomsskolen og videregående opplæring er viktig for å forebygge frafall, jf. St.meld. nr. 44 (2008-2009).

For mange er møtet med en ny skole og et nytt miljø utfordrende.

Undersøkelser viser at bortimot en fjerdedel av dem som slutter, slutter det første skoleåret.

Også høyt fravær og svake karakterer har stor effekt på sannsynligheten for å slutte. (...)

Det er en kjent sak at også mange minoritetsspråklige elever avslutter den videregående opplæringen for tidlig.

En evaluering av overgangen mellom grunnskolen og videregående opplæring har vært foretatt av Lødding og Borgen i 2008. Denne evalueringen gjelder realiseringen av innsatsområder i Kunnskapsløftet som er rettet mot å styrke yrkes- og utdanningsveiledningen.

Utvalget skriver fra evalueringen:

(...)Det fremgår blant annet at flere av ungdomsskolene har svakere kobling til videregående skole enn det som kanskje kunne forventes, i forhold til intensjonene om å styrke samarbeidet mellom skoleslagene for å bidra til å lette overgangen for elevene. (...)

Videre: (...) Skolene har svake koblinger til videregående skole først og fremst fordi «det tar tid» å opparbeide forpliktende relasjoner for samarbeidet om oppgavene, og fordi det er snakk om ressursbruk. (...)

Høringsdokumentet nevner det positive arbeidet Vest-Agder fylke har gjort ved bl.a.

å bruke karriereveiledning i ungdomsskolen for å forebygge frafall i videregående skole:

(...) Vest-Agder fylke har jobbet aktivt med karriereveiledning. Der har elevene allerede i 8. klasse laget en individuell karriereplan der interesser og ferdigheter i første omgang kartlegges, elevene møtes på det kompetansenivå hver enkelt befinner seg og får

veiledning, og det jobbes med å lage en sammenheng mellom skolens arbeid og opplæringsløpet til den enkelte elev.(...)

x. Kristiansand kommune uttaler:

Det må utarbeides rutiner for hvordan samarbeidet mellom kommuner og fylkeskommuner ved overgangen mellom grunnskole og videregående opplæring skal gjennomføres.

Minoritetsspråklige og spesialundervisning

Kap.16: Side 327-340

Det er PPT i Kristiansand kommune som har uttalt seg i dette kapitlet.

I høringsutkastet på side 332, høyre spalte nederst står det:

«Den største utfordringen er å utvikle skolens innhold og ordinære undervisning slik at den kvalifiserer alle barn ut fra de forutsetningene barnet har innenfor et pedagogisk og sosialt fellesskap. Svaret på denne utfordringen er ikke primært å styrke spesialpedagogikkens rolle i skolen, slik at skolen blir bedre til å identifisere «spesialpedagogiske behov», men å endre skolens innhold og arbeidsmåter slik at skolen kvalifiserer alle barn med utgangspunkt i barnets forutsetninger. Pedagogikken innenfor ordinær undervisning bør utvikles med dette som formål. Det kan skje i form av tospråklig undervisning, det kan skje i form av innovasjon når det gjelder flerkulturell /interkulturell undervisning (Holm & Zilliacus, 2009) som retter seg mot alle elever, herunder undervisning på skolens undervisningsspråk. Det finnes for eksempel interessante studier å bygge på når det gjelder kvalifisering av minoritets elever og majoritets elever på skolens undervisningsspråk i form av litteraturbasert, tverrfaglig undervisning (Axelsson, 2000) (Elley, 1991, 1992).»

Videre på side 333 fra Midtlyngsutvalgets utredning:

Det kan være spesielle utfordringer knyttet til minoritetsspråklige barn med funksjonsnedsettelse. I en undersøkelse av innvandrere med barn som har nedsatt funksjonsevne og deres møte med tjenesteapparatet, pekes det på at det vil være av ekstra stor betydning for barn med nedsatt funksjonsevne fra innvandrer miljøer å delta sammen med norske barn i barnehagens leke- og aktivitetsmiljø. Undersøkelsen viser også til at familier med minoritets- eller innvandrerbakgrunn som har barn med funksjonsnedsettelse, stiller barnehage og helsestasjon overfor blant annet kommunikasjonsmessige, kulturelle og praktiske utfordringer.»

Side 333, øverst til høyre:

"Når man arbeider med barn med språkvansker, må man ha to siktemål samtidig. Det ene er at man må prøve å hjelpe barnet til å bli bedre i å bruke språket. Det andre retter seg mot helheten, at man prøver å legge til rette for at barnet kan være aktivt, trives og fungere best mulig i dagliglivet. Tradisjonelt har det spesialpedagogiske arbeidet vært organisert ved at en fagperson «utenfra» kom til faste tider og gav språklig undervisning eller «trening» til det aktuelle barnet. Denne måten å gjøre det på kan egne seg når det dreier seg om artikulatoriske/fonologiske vansker og andre mer avgrensede vansker. Når det gjelder mer omfattende vansker, for eksempel vansker med forståelsen, ser man det i dag som mer effektivt å la personalet i barnehagen være dem som skal arbeide med barnet, under veiledning av en spesialpedagog (Espenakk m. fl. 2007, side 66). Personalet er godt kjent av barnet og kan legge til rette for naturlige språklærings situasjoner i et trygt miljø mange ganger i løpet av en dag. Utgangspunktet for strukturerte språklæringsstunder må alltid være noe barnet mestrer eller viser interesse for.»

Hva gjelder innholdet i undervisningen har NAFO pekt på følgende, side 333, til høyre
«NAFO har ikke på en systematisk måte kartlagt innholdet i spesialundervisning som gis minoritetsspråklige elever i Norge. Vi har dermed ikke dokumentasjon for hvorvidt

konklusjonen spesifikke språkvansker fører til tilbud om tilpasset språk- og lese- og skriveopplæring også på morsmålet, når dette er elevens dominante språk. Vi har imidlertid vært borte i enkelte saker hvor fagpersoner anbefaler all opplæring på norsk for slike elever med den begrunnelsen at det vil være alt for krevende for dem å lære to språk samtidig. Det foreligger lite forskningsbasert kunnskap om innholdet i spesialundervisning som gis minoritetsspråklige elever i Norge. Fra skolehold blir det pekt på at noen av elevene sliter med kommunikasjons- og språkvansker, og at de får spesialundervisning for å styrke språkutviklingen. Dette er altså et eksempel på at de får spesialundervisning etter opplæringslovens kapittel 5 og ikke etter lovhjemlene og læreplanene som er beregnet på elever fra språklige minoriteter som ikke behersker norsk. Ideelt sett burde det være et samarbeid mellom spesialpedagoger og tospråklige lærere for å få et effektivt og tilpasset opplegg for elever som har genuine spesialpedagogiske behov. Det mest effektive for elever med spesifikke vansker, vil være å knekke lesekode på morsmålet.»

y. Ut fra PPTs oppsummering uttaler Kristiansand kommune:

Vi vil understreke sitatene ovenfor fra innstillingen.

I tillegg vil vi komme med følgende vurdering:

Det er ei betydelig faglig utfordring å sortere ut hva som er spesialpedagogiske behov og hva som har sammenheng med elevens etnisk-språklige minoritetsbakgrunn.

PP- tjenesten som har denne oppgaven ut fra sitt mandat, må styrkes med relevant fagkompetanse for at disse eleven skal få sin individuelle rett innfridd (kap. 5 i Opplæringsloven).

[Link til kap 5 i Opplæringsloven](#)

Det aller viktigste for inkludering i det norske samfunnet gjennom skolen er å unngå opphopning i "gettoskoler" ved evt. å transportere minoritetselever til andre byskoler for å få sin skolegang sammen med flest mulig etnisk norske elever.

Dette gjelder i større byer.

På landsbygda ser vi effekten av tilknytning og tilhørighet gjennom at det er færre minoritetsspråklige og de etnisk norske er i flertall, noe som fører til inkludering.

Inkludering i det norske samfunnet må alltid være målet og det norske språket er krumtappen for all tilknytning og tilhørighet.

Utrykte vedlegg som link:

1. NOU10: Mangfold og mestring [Link til NOU10:7 Mangfold og mestring](#)

Uttalelser fra avsenderne under ligger som vedlegg fra denne siden og bakover.

Mottaksskolen: Vedlegg 1, side 14-15.

Lærerne ved Mottaksskolen: Vedlegg 2, side 16-21.

Kongsgård skolesenter: Vedlegg 3, side 22-28.

MOTTAKSSKOLEN
V/ REKTOR

Skoledirektøren

Kristiansand, 130910

Innspill i forbindelse med høring NOU 2010:7 , "Mangfold og mestring".

Vi ber om at følgende noteres som et vedlegg til kommunens høring , sett i lys av vår kompetanse på feltet grunnskolenivå / opplæringen av nyankomne barn og unge i grunnskolealder.

1.

Det oppfattes svært positivt at utvalget benytter begrepet " flerspråklige barn", i stedet for det mer uklare "minoritetsspråklige barn" ikke minst i drøftinger rundt så vel økonomiske som menneskelige ressurser.

Vår erfaring støtter behovet for å styrke de flerspråklige grunnskoleelevenes syn på verdien av egen flerspråklighet!

Vi støtter også utvalgets tydelige syn om flerspråklighet som en verdi og derav behovet for et eget morsmålsfag!

2.

Rammebetingelser i vid forstand blir nøye drøftet av utvalget.

Det er viktig at lovverket sikrer økonomiske rammer for flerspråklige i hele utdanningsforløpet. Vi vil anbefale øremerkede midler.

Likeledes er det viktig å endre lovverket, slik at så vel mottaksklasser som mottaksskoler lovlig kan fortsette sin virksomhet. At utvalget åpner for at lokale forhold gir anledning til å opprette mottaksskoler, støtter vi!

3.

Utvalget peker på mangelfull tospråklig opplæring og morsmålsopplæring på bl.a grunnskolenivå.

Det er særdeles viktig å gjennomføre felles nasjonale standarder, slik at utvalgets velbegrunnede standpunkt om "langvarig tospråklig opplæring" kan realiseres. Vår erfaring som mottaksskole er svært store variasjoner i kompetanse i morsmålet hos elever som kommer fra ulike kommuner..

4

Vi vil, uten forbehold, støtte utvalgets bekymring for sent ankomne elever i ungdomstrinnsnivået. Denne gruppa bør gis anledning til kompetansegivende eksamen etter nevnte paragraf 4A1.

Vi er imidlertid bekymret for å låse dette til elever som får maksimum to års skole i Norge før eksamen. Ungdom uten noen form for skolebakgrunn fra hjemlandet, vil i mange tilfeller trenge enda flere år på å nå dette målet. Vi anbefaler et kompetansemål framfor et tidsmål!

5.

Utvalget uttaler :

"Segregering på kort sikt , fører til integrering på lang sikt!!"

Dette er en svært viktig erkjennelse, som vi fullt ut støtter ut i fra vår erfaring med arbeidet med nyankomne flerspråklige elever!!

Mvh .

Kristian Aamodt
(Rektor.)

Hedvig Benneche
(Inspektør)

Sissel Hvolbæk
(Inspektør)

Skoledirektøren

Kr.sand 14.09.10

Høring

NOU 2010:7

Mangfold og Mestring - flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet.

Viser til mail fra Bjørn Kristiansen, Skolekontoret, datert 26.08.10, hvor skolene i Kristiansand blir invitert til å komme med innspill til hele eller deler av høringa og ber om at følgende noteres som et vedlegg til kommunens høring.

Mottaksskolen har valgt å fokusere på kapittel 1- *Utvalgets samlede konklusjoner* generelt og kapittel 10- *Innføringsstilbud for nyankomne elever* litt mer detaljert.

Kapittel 1 *Utvalgets samlede konklusjoner*

Mottaksskolen støtter i stor grad utvalgets samlede konklusjoner. Vi har som utvalget sett et klart behov for at fokus dreies fra tid til ved skolen til hvilken kunnskap elevene skal ha før de overføres til nærskolen. Nasjonale standarder for innføringsklasser kan være et godt hjelpemiddel for å oppnå dette. (Her bør utvalget klargjøre hva de legger i innføringsklasser. Er det det samme som våre mottaksklasser hvor elevene går de 12 første ukene eller er det tiden frem til overføringen til ordinær undervisning på nærskolen?)

Vi finner det også meget positivt at flerspråklighet og kulturell kompetanse poengteres som en verdi i seg selv. Vi mener flerspråklig er et bedre begrep enn minoritetsspråklig, selv om vi selv bruker begrepet minoritetsspråklig her.

Vi finner imidlertid ikke sammenheng mellom utvalgets forslag til tiltak og deler av utvalgets konklusjon av kapittel 9 hvor utvalget mener at det bør opprettes en særskilt ordning for sent ankomne elever til å oppnå generell studiekompetanse uten eksamen i ordinær norsk. Vi tror at dette vil gi konsekvenser for den enkeltes muligheter til å velge høyere utdanning.

Vi finner videre at konklusjonen i kapittel 10 som skisserer modeller for opplæringstilbud for nyankomne, minoritetsspråklige elever er veldig vag. Det brukes ord som bør og vi mener. Konklusjonen kan i liten grad nyttes som argument for den ene eller den andre modellen, herunder spesielt bruk av innføringsklasser. Tenkes disse etablert på alle nærskoler, en i hver bydel, alle på en nærskole? Hvor mange elever skal til for å få opprettet en innføringsklasse?

Finnes det endringsberedskap, tilgjengelig kompetanse og plass på nærskolene til å etablere nye innføringsklasser når nye elever ankommer i løpet av skoleåret?

Sett opp mot at tidlig innsats er anerkjent som et viktig prinsipp i all opplæring for å oppnå et best mulig læringsutbytte, bør man så tidlig som mulig gjennomføre en kartlegging av barn med spesielle opplæringsbehov for å få bekreftet eller avkreftet mistanker om spesielle behov ut fra språkvansker, lese-, skrive- eller matematikkvansker eller effekter av eventuelle traumatiske forhold (jmf kapittel 16).

For denne elevgruppa bør det være en løpende oppmeldingsfrist til PPT og tildeling av ressurser til spesialundervisning allerede i innføringsklasser/ mottakssklasser.

Det er viktig at særskilt tilrettelagt opplæring kommer i gang så tidlig som mulig og at ikke nyankomne elever går glipp av tidlige spesialpedagogiske tiltak fordi de blir oppmeldt utenom fristen.

Vi ser betydningen av et godt foreldresamarbeid slik det beskrives i kapittel 17. Vi ser imidlertid problemer med å få optimalisert foreldresamarbeidet hvis nyankomne foreldre må forholde seg til flere skoler, noe som vil bli tilfelle hvis innføringsklasser legges til flere skoler. Mange elever flytter også flere ganger i løpet av det første året og dette vil medføre endring i nærscole om innføringsklassene er spredt ut.

Til kapittel 19 bør det utdypes hva utvalget mener ved hva som er positivt med å ha en uensartet elevmasse og hvilke muligheter dette mangfoldet gir barnehager og skoler. Det nevnes heller ikke hvilke utfordringer det å ha en uensartet gruppe gir og at uensartede grupper vil trenge økte ressuser.

Avslutningsvis til kapittel 1 så mener vi at morsmåslærere/ tospråklige assistenter bør kunne få mulighet til videreutdanning til førskolelærer/ lærere gitt at forutsetningene er på plass.

Kapittel 10- *Innføringstilbud for nyankomne elever*

10.1 Behov for tydelig organisering

Utvalget avslutter punkt 10.1 ved å hevde at tydeligere føringer for organisering kan føre til et mer likeverdig tilbud for de minoritetsspråklige. Vi mener at modeller i seg selv ikke sikrer et likeverdig tilbud, men derimot at standardisert krav til innhold vil kunne sikre dette.

10.2 Premissene bak aktuelle modeller for innføringstilbud

10.3 Ulike modeller for innføringstilbud

Utvalget har i liten grad vært villige til å vekte faktorer som integrering opp mot språkopplæring, trygghet, sosialisering, læring av skolekultur og kunnskap om det norske samfunnet.

Det virker også som om at utvalget tror at elevene ved å gå i innføringsklasse/ på innføringsskole lever i en "sosial boble/ lukka verden" uten kontakt med det norske samfunnet. Vi undrer oss over forskjellen på innføringsskoler/klasser kontra skoler som Kristiansand International School, hvor integreringspolitikk aldri har vært et tema. Dette selv om elevene her også busses inn, omgår elever fra andre land og ikke norske barn og hvor undervisningsspråket i tillegg er engelsk og ikke norsk.

Vår erfaring er at nyankomne innvandrerrfamilier har behov for å være i "sin egen lille hule", dvs. å se seg selv i en ny kontekst i en kort periode etter at de har kommet til Norge, alt er nytt, de forstår ikke det som blir sagt og de kan ikke lese eller skrive på vårt språk. De føler seg fremmede, usikre og famlende. På Mottaksskolen vil de allikevel starte å sosialisere seg raskt. Her finner de likestilte som selv har gått den veien de skal gå. De blir møtt av lærere og assistenter/ fagarbeidere som har kunnskap om og erfaring i hva de trenger og de får den trygghet, nærhet og forutsigbarhet som kreves. Mottaksskolen representerer i disse kritiske dagene stabilitet og et fast holdepunkt og de får tid til å danne seg et bilde av sitt nye liv og å "komme på plass".

Ved å spre elevene ut på ymse nærskoler vil trolig den enkelte elev forsvinne litt i mengden og vanskelig få tilfredsstilt sitt individuelle behov hva gjelder tid og trygghet.

Foreldre på Mottaksskolen føler en nær tilknytning til skolen, noe vi ser i veldig godt samarbeid og oppmøte på foreldremøter, foreldresamtaler og andre arrangementer på skolen. I all vår omgang og opplæring med våre elever og deres foresatte driver vi aktiv integrering. Vi på Mottaksskolen mener at dette handler om at vi som rollemodeller oppmuntrer barn fra ulike kulturer til aktiv samhandling og utfoldelse innenfor regler og lover som det norske samfunnet har definert som viktige.

Det vises for øvrig til funn(Hauge 2008; Danbolt m.fl. 2010), funn som vi mener utvalget tillegger alt for liten vekt når de "drøfter" de ulike modellene.

10.3.1 Modell for innføringsklasse

Utvalget skriver at modellen forutsetter at elevtallet gir grunnlaget for en innføringsklasse. Senere i utredningen anbefaler utvalget innføringsklasser på ordinære skoler. Vårt spørsmål blir da: hvis kommunen følger utvalgets innstilling og går for innføringsklasser, hvilket tilbud skal da elevene få hvis innføringsklasser ikke etableres, jmf krav om elevtall?

Eksempel Trondheim kommune

Vi ser ikke noen generell forskjell på modell for innføringsskole og modell for Trondheim kommune.

Vi skulle gjerne hatt en nasjonal standard for elevtall i innførings/ mottakssklasser og ser at flere kommuner opererer med 12 elever som maks antall. Samtidig bør det ikke være mer enn tre trinn samlet ved aldersblanding.

Eksempel Oslo kommune

Erfaringer med alfabetiseringsgruppe så langt på Mottaksskolen tilsier at elever med ingen eller lite skolebakgrunn har stor nytte av et slikt tilbud før overgang til ordinær mottaksklasse og at dette bør videreføres.

Alfabetiserings- og mottaksgrupper er i Oslo tildelt 30 timer i uka. Vi mener det burde etableres en nasjonal standard for timeantall for denne elevgruppen.

I motsetning til Oslo kommune, har Kristiansand valgt å gi et tilbud til 1. og 2. trinn på Mottaksskolen, dette basert på flere forhold. Flere forskere har pekt på at det å tilegne seg skoleferdigheter på andrespråket tar lang tid. For nyankomne immigranter ser det ut til at elevenes alder ved påbegynt opplæring på andrespråket har betydning for hvor raskt de oppnår skolefaglige prestasjoner på linje med majoritetsspråklige elever. Undersøkelser viser at de som starter på skole når de er mellom 8 og 11 år er de som har raskest skolefaglig fremgang. Disse elevene bruker 2- 5 år på å oppnå gjennomsnittlige prestasjoner i skolefagene. Elever som begynner når de er mellom 5 og 7 år bruker 1- 3 år lengre enn den eldre gruppa. Dette grunnet at disse elevene må lære seg å lese på et språk der de har svært begrensede ferdigheter. Elever som begynner når de er mellom 12 og 15 år bruker opptil 8 år.

10.3.2 Modell for innføringsskole

Eksempel Kristiansand kommune

Vi reagerer på den korte beskrivelsen av Mottaksskolen som modell og mener at den fortjener en mer detaljert beskrivelse.

Mottaksskolen har så langt vært første møte med det norske skolesystemet for barn og unge som flytter til Kristiansand og ikke behersker norsk, enten de kommer som flyktninger, asylsøkere eller innvandrere. Elevene skal være på Mottaksskolen til de behersker norsk etter nivå 1-2 i henhold til læreplanen for grunnleggende norsk. Da overføres de til sin nærskole.

Samlet tid på Mottaksskolen skal være etter elevenes behov, men skal som norm ikke være utover 5 måneder for 1.-4. klasse, 10 måneder for 5.-7. klasse og 12 måneder for 8.-10. klasse.

Den første opplæringen foregår i mottaksklasser. I denne perioden vektlegges muntlig trening gjennom begrepslæring, kommunikasjonsstrategier og andre språkfremmende aktiviteter. Å informere om norsk skolekultur, normer, regler, sosiale og språklige koder er

også en viktig del av undervisningen. I denne fasen benyttes den tospråklige læreren aktivt, spesielt i forhold til den første lese- og skriveopplæringen.

I denne mottaksfasen gjennomgås 10 temaer, blant annet; familie, skolen, klær, farger og mønster, hus og hjem, natur og dyr, tanker og følelser.

Elevene går i mottaksklasse inntil de har nådd et nivå hvor de vil ha utbytte av mer faglig tilrettelagt undervisning(i regelen 12 uker). Da overføres de til en ordinær klasse ved Mottaksskolen med mer fagundervisning hvor de blir inntil de overføres til sin nærscole.

Det er innført fritt skolevalg i Kristiansand og foreldre/ foresatte orienteres om dette i intervjuet med inspektør og tolk ved registrering. De som går på Mottaksskolen går her etter foreldre/ foresattes ønske.

Så til kommentar om at kommunen vurderer å desentralisere Mottaksskolen. Dette er positivt feil. Med bakgrunn i gjeldende retningslinjer, nye læreplaner, handlingsprogram og resultater oppnådd ved nasjonale prøver, satte Skoledirektøren i 2008 ned et arbeidsutvalg som skulle se på organiseringen og opplæringen av minoritetsspråklige elever. Overnevnte arbeidsgruppe ble gitt et konkret mål ”opplæringen av nyankomne minoritetsspråklige elever i Kristiansand foregår på en slik måte at disse elever etter 4-5 år i Norge oppnår minst de samme resultater i norsk og andre fag som minoritetsspråklige elever i andre store byer i Norge. Arbeidsgruppen skulle bla. se på:

- Lover, forskrifter
- Dagens ordning med Mottaksskole
- Organisering av opplæringen

Etter endt arbeid konkluderte 12 av gruppens 15 medlemmer med at dagens ordning med en sentral mottaksskole skulle videreføres og videreutvikles.

Videre gikk 17 av 18 tilskrevne rektorer også inn for å videreføre og videreutvikle dagens ordning. 1 valgte å forholde seg nøytral.

For detaljer se vedleggsheftet 21/9- 09 om Organiseringen av opplæringen for minoritetsspråklige elever, hvor medlemmene i arbeidsgruppa begrunner sine standpunkt. Arbeidsgruppa i Kristiansand kommune jobbet parallelt med Østbergutvalget med fokus på lokale forhold.

Vi stiller oss undrende til kommentaren i NOU 2010:7 om at læringsutbyttet ved dagens ordning (med mottaksskole) ikke er kartlagt. Frem til nasjonale standarder utarbeides fortsetter vi som i dag å nytte og videreutvikle; elevportefølger basert på målene i planen for Grunnleggende norsk for barne- og ungdomstrinnet, elevvurderinger, kartleggingstester for ulike behov, nivå og alle aldersgrupper. Småskoletrinnet deltar også på kommunens kartleggingsprogram i norsk og matematikk.

Vi stiller oss også undrende til at læringsutbyttet for denne elevgruppen i Oslo, Bergen og Trondheim kommune skal være kjent.

10.4

Vurdering av modell innføringsklasse

Vi viser til tidligere nevnte spørsmål om bla hvor mange elever som må til for å danne innføringsklasser.

Elever må fremdeles reise til andre skoler om det kun opprettes innføringsklasser på noen skoler. Blir elevene mer inkludert om de ikke går på sin nærscole? De blir plassert kunstig i et gitt tidsrom på en ikke kjent skole(kan sammenlignes med å gå på Steinerskole, internasjonale skoler og lignende).

Vurdering av modell innføringsskole

Etter å ha gjennomført en drøfting av ulike modeller opp mot faktorer som læring, sosialisering og kompetanse mener vi at en sentral innføringsskole/mottaksskole er å foretrekke foran spredte innføringsklasser, dette basert på følgende positive funn lokalt i Kristiansand;

- samling av høyt kvalifiserte lærere, som bør betraktes som en kommunal ressurs
- god utnyttelse av ressursene, herunder den enkelte ansattes kompetanse, interesse, noe som medfører økt arbeidsinnsats
- samling av språkgrupper, noe som forenkler effektive tospråklige tiltak
- den enkelte elev møter jevnaldrende i samme situasjon noe som gir trygghet i en ny hverdag og som demper den enkelte elevs følelse av å være fremmed
- elevene gis muligheten til mestring ut fra eget ståsted
- elevene svarer i undersøkelser at de trives meget godt på skolen og vi opplever at miljøet mellom elevene er meget godt
- skolen ligger sentralt
- gode bussforbindelser

For å imøtekomme funn som kan tolkes som mindre positive anbefales følgende tiltak vurdert;

- hvis nærscole er kjent bør det tidlig komme til et samarbeide om hospitering slik at mottakende skole får et større eierforhold til sine elever
- skal nærscole hvis kjent få være med på å vurdere om eleven skal begynne på Mottaksskolen eller direkte på nærskolen
- skal det opprettes et formelt samarbeide med en eller flere skoler i Mottaksskolens
- nærområde hvor det avtales møtepunkter/hospitering i sosiale sammenhenger/enkeltfag/uteskole.
- Skal elevens opphold ved Mottaksskolen tidsbegrenses eller må man i større grad sette faglige krav før overføring til nærscole (spes. mellom og ungdomstrinn).

Samlet vurdering av modellene

Vi sitter med en følelse av at utvalget trekker konklusjonen uten å drøfte, vi finner lite spor av drøfting av modellene sett opp mot hverandre og kan heller ikke se hvilke faktorer utvalget drøfter de ulike modellene opp mot.

Vi undrer oss på utvalgets teori om at innføringsskoler kan være til hinder for den kompetanseoppbygging utvalget anser som nødvendig når det gjelder å sikre både et flerkulturelt perspektiv og nødvendig kompetanse i andrespråksopplæring ved alle skoler. De ansatte på Mottaksskolen bidrar med hjelp og veiledning til ansatte på nærskolene som søker vår kompetanse. Vi bidrar på fellessamlinger for alle skoler i M- nettverket, vi har besøk fra de fleste kommuner i fylket og inspektørene våre har også tilbudt sin kompetanse til de skoler som ønsker det.

I forbindelse med overføringer av elever bidrar lærerne på Mottaksskolen med den veiledning skolene trenger og etterspør.

Morsmåslærerne i Kristiansand kommune er ansatt på Mottaksskolen og jobber med elever på de fleste skolene og bidrar også med råd og veiledning til de som ønsker dette. Det gir også gode arbeidsvilkår for de tospråklige lærerne sammenlignet med steder hvor de tospråklige lærerne er ansatt på flere skoler, i Kristiansand har de en base og alle har samme sjef

Utvalget skriver at for å motvirke at minoritetsspråklige elever har lite kontakt med elever med norsk bakgrunn vil det være viktig å tilrettelegge for fritidsaktiviteter på ulike

fellesarenaer. Elevene på Mottaksskolen følges jevnt opp i forhold til fritidsaktiviteter og skolen har ansatt en egen miljøarbeider som skal tilrettelegge spesielt for dette.

Vi ser klart at elever som starter med fritidsaktiviteter som fotball, håndball og lignende mens de går på Mottaksskolen, har en klar fordel når de skal starte på nærskolen og er kjent med elever der fra en annen arena hvor språket ikke nødvendigvis er den viktigste samhandlingsfaktoren.

Vi ser også at det her ligger en utfordring i forhold til økonomi og betaling av aktiviteter, samt oppfølging fra foreldre.

Blir det opprettet innføringsklasser i Kristiansand, ser vi for oss at elevene må busses fra de ulike bydelene og inn til aktuelle skoler hvor disse er etablert. Argumentet om integrering faller derfor delvis bort. Det vil bli like viktig med tilrettelegging av fritidsaktiviteter om denne modellen velges, da det ikke er kjent om elevene får gå i innføringsklasse på nærskolen og dermed ikke får knyttet kontakt til norske barn i nærmiljøet.

Sidestiller utvalget kontakt med barn og unge med norsk bakgrunn i en innføringsklasse på en vilkårlig skole med kontakt med barn og unge med norsk bakgrunn i nærmiljøet?

Vi støtter utvalgets forslag om å endre opplæringslovens § 8-1 og 8-2 samt nytt ledd i §2.1, 2-8 og 3-12, samt endre 4A- 1, slik at loven ikke er til hinder for å gi best mulig tilbud til nyankomne elever.

Mottaksskolen har allerede avvik fra fag- og timefordelingen med antall fag og i forhold til timer i hvert fag og vi støtter forslaget om at avvik kan finne sted, men ønsker en nasjonal fastsetting av timetall på de ulike trinn i innføringsfasen.

Vi støtter utvalget i at det er svært viktig å ha standardiserte kartleggingsverktøy i alle fag, slik at eleven får en god vurdering av faglig ståsted og undervisning ut i fra sitt nivå. Utvalget ser også at fritak fra bestemmelser om elevvurdering vil kunne være formålstjenlig i en innføringsperiode, vi går her ut ifra at det menes vurdering med karakterer. Vi er helt enige i at det er viktig å gjøre noe for elevene på ungdomstrinnet som ankommer sent i skolegangen, spesielt elever med lite skolebakgrunn. Det ligger store utfordringer i organisering, tilrettelegging og oppfølging av denne elevgruppa. Hvordan kan de sikres en best mulig videre skolegang?

Både i arbeidet med å sette oss inn i Østbergutvalgets rapport, samt i arbeidet i den lokale arbeidsgruppa, ser vi at det er et område med flere spørsmål enn klare svar. Organiseringen er ikke det viktigste, men hva en fyller tilbudet med! Kan det påvises hvilken modell som gir det beste resultat? Vi kan vanskelig se at vi kan organisere oss bort fra problemer og utfordringer knyttet til minoritetsspråklige elever, men fokus bør dreies mot nasjonale standarder for opplæringen av minoritetsspråklige elever slik at rammefaktorene blir mer ensartede uansett hvor i landet tilbudet gis.

Dagens Mottaksskole er et resultat av at samlede evner, kunnskaper, ferdigheter og holdninger har fått utviklet seg siden undervisningen av elever fra språklige minoriteter startet opp i Kristiansand i 1979. Ved skolestart i 2001 flyttet Mottaksskolen (tidligere Kongensgate opplæringscenter) til dagens lokaler og man sitter i dag med kompetente ansatte som gjør det mulig å utføre aktuelle funksjoner og oppgaver i tråd med definerte krav og mål. Mottaksskolen er som øvrige skoler i kommunen under utvikling og vil innholds-messig stadig ta nye skritt i riktig retning. Ved å opprettholde dagens modell vil man kunne opprettholde den pågående utviklingen, dette være seg faglig utvikling av de ansatte, samt et stadig bedre innhold i opplæringen og et stadig bedre nærskolesamarbeid. Man kan ved å velge en ny modell risikere at man på en gitt iverksettingsdato sitter uten personell med nødvendig kompetanse og dermed ødelegger et godt eksisterende fagmiljø.

For lærerne på Mottaksskolen

Elin Søndrol

Høringsuttalelse vedrørende NOU 2010:7 Mangfold og mestring – flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringsystemet

Kommentarer fra Kongsgård skolesenter, Kristiansand

Kongsgård skolesenter har ansvaret for norskopplæring og grunnskoleopplæring for voksne etter paragraf 4A-1 og 4A-2, så vi har derfor konsentrert oss om delene av NOUen som gjelder denne opplæringa, kapittel 1, 6, 10, 11, 12 og 16

1.1:Hovedperspektiver og utvalgte forslag til tiltak

- *tilbud om språk- og kommunikasjonskurs i forkant av, eller som en del av, høyere utdanning for å styrke gjennomføringsgraden og bedre overgangen til arbeidslivet.*

Kommentar: Mange større voksenopplæringssentra tilbyr allerede deltakere som har studiekompetanse fra hjemlandet norskkurs som en forberedelse til Test i norsk – høyere nivå (Bergentesten). Disse kursene finansieres som betalingskurs direkte retta inn mot testen. Voksenopplæringssentrene har kompetansen, så hvis en finansiering kommer på plass kan disse kursene utvikles til å bli gode forberedende kurs til høyere utdanning eller jobb.

Langvarig andrespråksopplæring

- *Forskning viser at det å lære et andrespråk så godt at det fungerer som fullverdig opplæringspråk, tar fra 5-7 år. Utvalget foreslår derfor blant annet følgende*

Kommentar: Å få et fullverdig andrespråk krever 5-7 år. Når det i voksenopplæringa legges opp til en finansiering over 3 år og det forventes at deltakerne skal gjennomføre norskopplæringa på tre år, står dette i sterk kontrast til punktet over. Spesielt når det har vært en dreining av innvandergruppaa i forhold til at de har lavere utdanning med seg fra hjemlandet og at andelen unge innvandre har økt. Disse trenger lang tid i opplæring, både i norsk opplæring og seinere i grunnskoleopplæring. Her strekker ikke finansieringa til.

- *både lærere som underviser i norsk og lærere som underviser i andre fag bør ha kompetanse i norsk som andrespråk og kunnskap om flerspråklighet*

Kommentar: Støtter dette veldig, særlig at lærere som underviser i andre fag enn norsk også får kompetanse i norsk som andrespråk. Vi mener at fagfeltet Norsk som andrespråk ble svekket ved at det ble tatt bort som eget faget i grunn- og videregående skole. Et mindretall i Østbergutvalget foreslår å gjøre lærerplanen i grunnleggende norsk obligatorisk. Da bør heller en ny fagplan i Norsk som andrespråk utvikles for å heve statusen til dette fagfeltet. For lærere i voksenopplæringa vil faget voksenpedagogikk være et supplement til den overnevnte kompetansen.

Vi har også lyst til å knytte noen kommentarer til utvalgets forslag om å utvikle særskilte prøver som skal erstatte ordinær norskprøve i videregående skole i forhold til generell studiekompetanse. (Se utdrag under fra kap. 9.) Nå har vi i en årrekke hatt et fag for minoritetspråklige elever både i grunn- og videregående skole som tok høyde for at brukerne

ikke hadde norsk som morsmål. Denne planen ble fjernet og erstattet av en overgangsplan som elevene skal følge til de er klare til å ta steget over i ordinær norskplan. For seint ankomne vil ytterst få kunne ta det steget, men må likevel gjøre det fordi det kun foreligger en norskprøve til eksamen, i hvert fall i grunnskolen. Når man nå foreslår å innføre en egen test igjen fordi disse elevene i vgs, skjønner vi ikke hvorfor faget NOA ble fjernet. Fagplanen og avgangsprøve var tilpasset elevene uten å ha noe B-stempel, men nå foreslås det altså å innføre en egen prøve igjen. For øvrig foreligger jo allerede "Test i norsk- høyere nivå, eller den såkalte Bergenstesten for minoritetsspråklige som har studiekompetanse fra hjemlandet. Vi syns at forslaget om å innføre en slik prøve, viser at det var galt å fjerne faget og fagplanen i Norsk som andrespråk .

Sitat fra kapittel 9. En særskilt ordning må bestå av en egen test i norsk, der bestått test erstatter kravet om bestått ordinær norsk for å få generell studiekompetanse.

Overgangsordningen, som i 2010 gir elever i yrkesfaglige og studiespesialiserende utdanningsprogram mulighet til å ta eksamen etter NOA-planen, videreføres inntil ny særskilt ordning foreligger.

Flerspråklighet som en verdi

- *økt bruk av tospråklig opplæring i fag*

Kommentar: Vi ønsker å presisere at det er viktig å bruke tospråklige opplæring i fag også i grunnskoleopplæringa for voksne, spesielt når det gjelder aldersgruppa 16-20 år, men her strander det på økonomi og tilgang på tospråklige lærere. Vi ser også nytten av å tilby morsmålsopplæring til den yngste elevgruppa i voksenopplæringa.

Implementeringsutfordringer

- *økt samarbeid mellom kommunene for å kunne utnytte spisskompetanse utviklet enkelte steder*

Kommentar: Det er mye å hente på samarbeid innen kommuner, særlig når det gjelder grunnskoleopplæring for voksne. Et samarbeid kommuner i mellom vil kunne gi et mye mer differensiert faglig tilbud, og vil også gi økonomisk gevinst for alle involverte.

- *økt samarbeid mellom fylker og kommuner særlig med hensyn til overgangen mellom grunnskole og videregående opplæring og forholdet mellom grunnsopplæring og voksenopplæring*

Kommentar: Det diskuteres i rapporten om det er fylket eller kommunen som skal ha ansvaret for 16-19 åringene når det gjelder opplæring. I Kristiansand er det kommunen som har kompetansen og driver grunnskoleopplæringa av den gruppa, men det er et godt samarbeid ved overgangen til videregående skole. Fordelen ved at kommunen har hånd om denne gruppa, er at det blir en veldig god og flytende overgang mellom norskopplæringa og grunnskoleopplæringa fordi opplæringa skjer under samme tak. Denne ordningen fungerer nok best der det er en stor grunnskoleavdeling slik at det blir et ungdomsmiljø på skolen. Det bør også etableres bedre ordninger mellom ordinær grunnskole og voksenopplæring når det gjelder ungdom som kommer til Norge sent i ungdomsskolealderen. Disse ungdommene

bør få et tilbud om ekstra år i voksenopplæringa før de begynner på videregående skole. Alternativt må det etableres innføringsklasser på videregående skoler for disse elevene.

- *i det videre arbeidet med inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner bør det vurderes om det er tatt tilstrekkelig hensyn til ressursbehovet knyttet til minoritetsspråklige barn, unge og voksne.*

Kommentar: De siste åra har andelen deltakere som har behov for grunnskoleopplæring økt, ikke minst fordi andelen deltakere i aldersgruppa 16- 25 år har økt dramatisk. Denne deltakergruppa krever et heldags undervisningstilbud, 25-30 timer, og mange år i opplæring. Dagens finansieringsordning dekker ikke ressursbehovet knyttet til denne opplæringa, så det trekkes store vekslar på kommuneøkonomien. Det er en hard kamp om ressursene i kommunene, ikke minst innenfor undervisningsbudsjettet, og da kan voksenopplæring fort bli nedprioritert. Ledere i voksenopplæringa bruker mye krefter i forhold til egen kommunene når det gjelder å dokumentere og argumentere for økte ressurser til grunnskoleopplæringa for voksne, selv om det er en lovpålagt opplæring.

6:Kartlegging av strukturelle rammebetingelser for opplæring av minoritetsspråklig ungdom med kort botid i Norge

Kommentar: I kapittelet påpekes problematikken med ungdom med kort botid i Norge i forhold til hvem som skal ha ansvaret for opplæringa deres. Regelverket er som det påpekes klart, men ungdom kan likevel oppleve å bli en kasteball mellom kommune og fylke. Som voksenopplæringssenter har vi tilbudt grunnskolene i Kristiansand å gi minoritetsspråklige elever med kort botid i Norge et ekstra grunnskoletilbud før de søker videregående skole. Vi har mange unge elever, så aldersmessig møter grunnskoleelevene likesinnede, men det er få elever som tar i mot dette tilbudet, til tross for at mange har behov for det. En vellykka overgang til VO forutsetter at avgiverskolen tidlig tar dette opp med eleven og foreldrene. Elever som avslår et slikt råd, får det tøft i videregående skole fordi fylket heller ikke tilbyr innføringsklasser for minoritetsspråklige.

- *Det må vurderes om kostnadsnøkkelen i tilstrekkelig grad fanger voksenopplæringens endrede deltakermasse og det ressursbehov dette medfører.*

Kommentar: Som nevnt i kommentarene i kapittel 1 er det nødvendig å se på finansieringa av opplæringa av aldersgruppa 16-18 år. Jeg mener aldersgruppa bør utvides til 20 år. Den aldersgruppa har økt veldig i omfang og en stor andel av disse har svært mangelfull skolebakgrunn slik at de trenger lang tid i opplæring, og nær sagt samtlige trenger en grunnskoleopplæring. Voksenopplæringssentrene står ofte aleine i kommunene og er veldig selvdrevne slik at det krever hardt arbeid mot kommunen for å få ekstra midler til denne opplæringa. Her i Kristiansand har kommunen forståelse for problematikken og er villige til å satse på grunnskoleopplæring for voksne. Kommuner som følger IMDIs anmodning om å ta i mot mange flyktninger i denne aldersgruppa, i sær enslige mindreårige, bør få tilført midler øremerka opplæring, og ikke som økning i integreringstilskuddet.

10 Innføringstilbud for nyankomne elever

10.3.3 Grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 4A-1

For elever som kommer sent i skoleløpet og har lite skolegang fra før, vil det ofte være vanskelig å delta i ordinær opplæring og seinere gjennomføre videregående opplæring selv med ett års innføringsklasse. Utvalget har derfor vurdert at det er nødvendig med et tilbud om grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 4A-1 for ungdom. Elever som kommer i løpet av de to siste årene i ungdomsskolen, bør kunne få et tilbud om å ta grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 4A-1 før videregående opplæring.

Kommentar: Vi støtter forslaget. Vi har mange deltakere som aldersmessig hører hjemme i videregående opplæring men velger selv å ta ett eller to år ekstra grunnskoleopplæring i voksenopplæring før de søker seg til videregående skole. Tilbakemeldinger fra videregående skole og elevene selv tilsier at dette er en god ordning og at elevene har et godt faglig grunnlag for å lykkes i videregående opplæring etter ett eller to år i voksenopplæring.

Det anbefales blant annet av NAFO at denne elevgruppa, 16-18 år, bør gå på en videregående skole for å møte jevnaldrene. Det er et godt prinsipp, men en må og se hvor kompetansen ligger og hvor forholdene er best lagt til rette. I Kristiansand vil neppe noen av de videregående skolen ha kapasitet til å ta over 6-8 grunnskoleklasser, men det kan selvsagt jobbes med på sikt hvis det legges føringer på dette. Vgs har selvsagt heller ikke kompetansen og lærerkraftene til å ta over denne opplæringa i overskuelig framtid.

11: Opplæring spesielt organisert for voksne etter opplæringsloven

11.2.1 Grunnskoleopplæring:

- *Det må stimuleres til interkommunalt samarbeid på voksenopplæringsfeltet, inkludert samarbeid mellom kommune og fylke.*

Kommentar: Det går fram av utvalgets undersøkelse at tilbudet og organiseringen varierer betydelig. Det er også vår erfaring sett fra vårt ståsted. Derfor støtter vi forslaget om en sterkere sentralstyring av grunnskoleopplæringen. I den forbindelse vil det også være nyttig å samordne begrepene som brukes på opplæringen, og samordne selve organiseringen av opplæringen. Det bør klargjøres at det er LK06 som er gjeldende læreplan. Vi er usikre på om det er klokt å dele ansvaret for grunnskoleopplæringa av voksne ved fylte 24 år mellom fylket og kommune. Det kan lett føre til en oppsplitting av kompetansen og gi mindre fleksibilitet når det gjelder å tilpasse opplæringa.

Det er også interessant at utvalget foreslår tospråklig opplæring for denne elevgruppa. Det er særlig interessant for gruppa mellom 16-20 år. Men det krever finansiering og utdanning av flere tospråklige lærere.

- *Det må etableres ordninger som sikrer midler til livsopphold i form av stipend eller annen støtte, for eksempel gjennom NAV*

Kommentar: Vi ser også fordelen at det er samme aktør som har norskopplæring og grunnskoleopplæringa. I Kristiansand kombineres norskopplæring og grunnskoleopplæring. For deltakere som kommer inn under introduksjonsordninga er det også en fordel med denne kombinasjonen. En utvidelse av introduksjonsordninga til 3 år eller mer for deltakere i grunnskoleopplæring vil være en stor fordel. Dette har vært praktisert i noen grad i

Kristiansand, men ikke som en fast ordning. Dette vil gi færre av elevene studielån når de er ferdig med grunnskoleopplæringa si, noe som vil føre til at flere fullfører denne opplæringa og har råd til å fortsette på videregående opplæring og fullføre denne. Utvalget foreslår også at NAV kan trekkes inn i finansieringa av livsopphold til deltakere i grunnskoleopplæring. På nittitallet var dette en ordning som fungerte veldig bra i Kristiansand. Dette førte blant annet til at mange minoritetsspråklige kvinner/mødre tok grunnskoleopplæring i Kristiansand. Et svært viktig tiltak når vi vet hvilken betydning mødre har som forbilder i familien.

- *Det bør ses på muligheten for fritak for engelsk og fleksible ordninger i denne sammenhengen.*

Kommentar: Vi er usikre på om det er lurt å innføre fritak i engelsk. Det er et så sentralt fag i norsk skole at manglende engelskkunnskaper kan bli et problem i videre og høyere utdanning. En vet ikke hva slags utdanning som kan bli aktuelt for deltakerne når de tar grunnskoleeksamen. Det er også et prestisjespråk, så de fleste deltakerne ønsker opplæring og eksamen i engelsk. Engelsk er dessuten et språk som anvendes i svært mange sammenhenger utenfor skolen.

Utvalget forslår interkommunalt samarbeid slik at undervisningen samles i litt større sentre. Dette er vi også enig i, det vil sikre kvaliteten gjennom større muligheter for differensiering og større samlet kompetanse på opplæringsinstitusjonen.

12: Introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

- *Et helhetlig familieperspektiv må inngå som en del av de individuelle planene knyttet til introduksjonsordningen. Det må tilrettelegges bedre for at barns deltakelse i barnehage kan kombineres med foreldres deltakelse i introduksjonsprogrammet*

Kommentar: Etter vår mening er barnehageplass en svært viktig forutsetning for at foreldrene skal kunne delta i introduksjonsprogram.

- *NAV må komme inn med sine ordninger parallelt med norskopplæringen i starten av introduksjonsprogrammet.*

Kommentar: Vi mener at det er viktig at NAV kommer inn, men først når deltakerne har fått grunnleggende ferdigheter i norsk, omtrent på A2-nivå.

- *Introduksjonsprogrammet må utvides for flere deltakere i inntil 3 år, for å sikre at flere kan ferdigstille grunnskoleopplæringen i programperioden.*

Kommentar: Dette er svært viktig, men i mange tilfeller er det for lite å utvide introduksjonsprogrammet til tre år, sett i lys av at mange deltakere har lite eller ingen skolebakgrunn. Forslaget utvalget har om at Nav kan dekke livsopphold til deltakere i grunnskoleopplæring kan kanskje sees i sammenheng med introduksjonsordningen.

- *Det må utvikles tilbud om gratis nettbasert norskopplæring. Utvalget anser det som viktig at kommunene settes i stand til å tilby samfunnskunnskap på et språk deltakeren forstår.*

Kommentar: Vi har prøvd å utvikle nettbasert opplæring, men det strandet på at det ble for dyrt å finansiere, ikke nødvendigvis programvaren, men veiledningen som fulgte nettkurset. En må derfor se på totalpakka, både nettressursen og kostnader til veiledning.

- *50 timer samfunnskunnskap på et språk deltakeren forstår bør sentraliseres og gjøres nettbasert, i tillegg til videreutvikling av fjernundervisningsmetoder og bedre tilgang på tospråklige lærere.*

Kommentar: 50 timer samfunnsfag på et språk deltakeren forstår er en utfordring. Vi imøteser et godt nettkurs i så måte som et supplement, men vi mener likevel at det ikke er riktig å skille disse timene helt ut fra norskopplæringen fordi;

→ 50 timer samfunnsfag på et språk deltakeren forstår er i praksis ikke gjennomførbart når det kan være opptil 75 ulike språk på et voksenopplæringssenter. Det er mangel på tospråklige lærere i alle kommuner.

→ Å løsrive samfunnskunnskapen fra norskundervisningen er svært unaturlig, da norskundervisningen i stor grad baserer seg på samfunnsfaglige emner

→ Flere av emnene i samfunnskunnskap er det unaturlig å ta tidlig i løpet for deltakere som vil gå lenge i opplæring fordi emnene krever bakgrunnskunnskap om andre sider ved det norske samfunnet

- *Det bør satses mer på differensiering av, og fleksibilitet i, norskopplæringen ut fra den enkeltes behov. Norskopplæringen bør sees i sammenheng med andre kvalifiseringstiltak. Det må bli tydeligere sammenheng mellom norskopplæring, opplæring for voksne etter opplæringsloven, høyere utdanning og annen kvalifisering. Særlig lavt utdannede må få mer arbeidsrettet opplæring. Det er behov for etterutdanning og profesjonalisering av lærere i opplæringen for voksne.*

Kommentar: Vi er helt enige i at norskopplæringa må settes inn i en større sammenheng. Noe av årsaken til at sammenhengen kan mangle er selvsagt at voksen sorterer under to lover og to departement. I de fleste kommuner er det voksenopplæringssentrene som har ansvaret for norskopplæringa som derfor ofte blir "skolsk" og tradisjonell. En større variasjon i metodevalg i opplæringa hvor hensynet til den enkeltes framtidige yrkesvalg høres forlokkende ut, men er langt lettere på papiret enn i praksis. En vei å gå for å tilby arbeidsrettet opplæring er å få andre yrkesgrupper inn i opplæringen, for eksempel arbeidsledere fra ikke-akademiske yrkesgrupper. Disse må også få skoleing, men da må det finnes økonomiske virkemidler som et insitament til bedrifter som kan ta oppgaven som språk- og praksisplass for deltakere i nevnte kategori. Vi mener også at det er avgjørende at den enkelte får tett oppfølging ute på arbeidsplassen, det være seg i arbeidspraksis eller første ordinære jobb gjennom Nav. En finansiering av en mentorordning på arbeidsplassen kan bidra til at flere beholder en jobb.

- *"Det kan være en fordel om antall tester for å bedømme norsknivået til kandidaten reduseres" (s.281)*

Kommentar: Vi mener at antall tester som benyttes i dag er OK, men en bør se på nivået eller utforminga av norskprøve 2, særlig skriftlig prøve i forhold til deltakere med liten eller ingen skolebakgrunn. Her er strykprosenten altfor høy, så det er grunn til å vurdere om prøven er egnet til å måle kandidatenes ferdigheter i norsk.

16:Minoritetsspråklige og spesialundervisning

- *PPT og øvrig hjelpetjeneste må tilføres kompetanse i flerspråklighet og flerkulturell forståelse*

Kommentar: Utvalget påpeker at voksne minoritetsspråklige er underrepresentert i spesialundervisningen. Det kan vi bekrefte og etter vår mening skyldes dette at PPT og kommune ikke prioriterer voksne med behov for spesialundervisning. Men det skyldes nok i like sterk grad at hjelpeapparatet mangler både kunnskap og kompetanse om gruppa og nødvendig testverktøy for å avdekke hjelpebehov. Dette må utvikles slik at minoritetsspråklige voksne får de rettighetene de har krav. Men da må det foreligge en finansiering parallelt med at behovet øker. Slik det er i dag får vi som voksenopplæringssenter ikke tilført midler fra verken kommune eller stat til spesialundervisning til voksne som tar grunnskoleeksamen etter §4A-1

Kristiansand, 13. september 2010

Morten Hauger
rektor

Dato: 24.08.2010
Saksnr.: 201006746-2
Arkivkode E: A10
Saksbehandler: Sissel Engelstad Bakke

Saksgang

Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato

28.09.2010
20.10.2010

Endringer i forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver som følge av endret formålsbestemmelse - offentlig høring

Sammendrag:

Stortinget har i lov 17.juni 2005 nr 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold, jf. §§ 1, 2 og 3. Stortinget vedtok 5. desember 2008 endret formålsbestemmelse for barnehagen. For at den endrede formålsbestemmelsen kunne tre i kraft var det nødvendig å foreta enkelte endringer i barnhageloven. Stortinget fattet 14. juni 2010 vedtak om blant annet ny § 1a Særlig formål og forslag om endringer i § 2 Barnehagens innhold som følge av den vedtatte formålsbestemmelsen.

Formålsbestemmelsen angir grunnlaget for og hensikten med den totale virksomheten i barnehagen. Den er retningsgivende for de øvrige bestemmelsene i loven og øvrige styringsdokumenter som forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er i stor grad beholdt. Departementets foreslåtte endringer er kun de departementet har sett som nødvendig for å ivareta og synliggjøre konsekvenser av den vedtatte formålsbestemmelsen.

Rammeplanens oppbygging/struktur er også i stor grad opprettholdt.

Tekstlige endringer er i hovedsak foreslått i del 1, og noe i del 2 og del 3. I kapittel 4 er det foreslått følgeendringer under fagområdet "Etikk, religion og filosofi" for å harmonisere dette med verdigrunnlaget i formålsbestemmelsen.

De største endringene har departementet foreslått i rammeplanens del 1 *Barnehagens samfunnsmandat*.

Barnehagens formål og innhold anses ivaretatt i vedlagte forslag om følgeendringer i forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune gir sin tilslutning til de endringer som ligger i høringsforslaget.

Tor Sommerseth
rådmann

Arild Rekve
Konstituert barnehagedirektør

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Utkast høringsdokument Kunnskapsdepartementet 2010 "Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver."

Bakgrunn for saken :

Stortinget har i lov 17.juni 2005 nr 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold, jf. §§ 1, 2 og 3. Stortinget vedtok 5. desember 2008 endret formålsbestemmelse for barnehagen. For at den endrede formålsbestemmelsen kunne tre i kraft var det nødvendig å foreta enkelte endringer i barnhageloven. Stortinget fattet 14. juni 2010 vedtak om blant annet ny § 1a Særlig formål og forslag om endringer i § 2 Barnehagens innhold som følge av den vedtatte formålsbestemmelsen. Endringene ble gjort med grunnlag i Prop.105 L (2009-2010) og Innst. 273 L (2009-2010) fra Stortingets familie- og kulturkomitè.

Om formålsbestemmelsen

Stortinget har i barnehageloven § 1 fastsatt en omfattende bestemmelse om formålet med barnehagen. Formålsbestemmelsen fastsetter barnehagens samfunnsmandat, barnets og barnehagens rolle og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Formålet for barnehagen lyder slik:

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livsyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering."

Formålsbestemmelsen angir grunnlaget for og hensikten med den totale virksomheten i barnehagen. Den er retningsgivende for de øvrige bestemmelsene i loven og øvrige styringsdokumenter som forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Formålsbestemmelsen har både et samfunnsperspektiv, institusjonsperspektiv og et individperspektiv.

Formålsbestemmelsen for barnehagen og formålet for opplæringen har for første gang et felles verdigrunnlag. Et felles verdigrunnlag skal bidra til større helhet og sammenheng i barn og unges læring og utvikling. Samtidig synliggjør formålsbestemmelsen barnehagens egenart og hva som skiller barnehagen fra skolen.

Departementet ber nå om høringsinstansenes vurdering av om barnehagens formål og innhold anses ivaretatt i vedlagte forslag om følgeendringer i forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Om forslaget til følgeendringer

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er i stor grad beholdt. Departementets foreslåtte endringer er kun de departementet har sett som nødvendig for å ivareta og synliggjøre konsekvenser av den vedtatte formålsbestemmelsen.

Rammeplanens oppbygging/struktur er også i stor grad opprettholdt.

Tekstlige endringer er i hovedsak foreslått i del 1, og noe i del 2 og del 3. I kapittet 4 er det foreslått følgeendringer under fagområdet "Etikk, religion og filosofi" for å harmonisere dette med verdigrunnlaget i formålsbestemmelsen.

De største endringene har departementet foreslått i rammeplanens del 1 *Barnehagens samfunnsmandat*.

Vurdering og konklusjon:

Barnehagene er inviterte til å uttale seg om endringer i formålsparagrafen. Det pekes på at for oss er de små endringene i rammeplanen, som følge av den nye formålsparagrafen, med på å gjøre barnehagen mer inkluderende.

Kristiansand kommune er positiv til departementets forslag til endringer som er foretatt i forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, som følge av endret formålsbestemmelse. Det er gjort nødvendige endringer i kapitteloverskrifter og referanser til ny formålsbestemmelse er satt inn under relevante kapitler. Dette bidrar til å synliggjøre formålet på en mer tydelig måte. Tekstlige endringer både i del 1 og øvrige deler av rammeplanen bidrar til sammenheng og helhet i lov og forskrift.

Departementets forslag til å tydeliggjøre barnehagens samfunnsmandat, formål og verdigrunnlag ved å flytte kapittelet om barnehagens verdigrunnlag fra kap. 1.3 til nå kap.1,1. støttes.

Vi er av den oppfatning at nytt kapittel 1.3 Omsorg og lek, læring og danning fremhever barnehagens samfunnsmandat, som fremgår av formålsbestemmelsens 1 ledd: *Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet, ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som gir grunnlag for allsidig utvikling*, på en god måte.

Forslag om i stor grad å bytte ut begrepet oppdragelse med begrepet danning støttes. Som departementet selv uttrykker det i sitt forslag er danning et videre begrep enn oppdragelse. Danning er en kontinuerlig prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati.

Det anbefales derfor at Kristiansand kommune gir sin tilslutning til de endringer som ligger i høringsforslaget.

Dato: 09.09.2010
Saksnr.: 201004676-3
Arkivkode E: 212 A20 &14
Saksbehandler: Ole Petter Ingvaldsen

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
28.09.2010

2. tertialrapport 2010 -skoleetaten

Sammendrag:

Skoledirektøren legger med dette frem 2. tertialrapport for 2010.

Rapporten gir en økonomisk status for skoleetaten etter 8 måneders drift.

Skolene/enhetenes samlede prognose per 2. tertial 2010 viser at skoleetaten samlet sett kan få et merforbruk på om lag 6 mill. kr på inneværende års budsjett. Dette vil gi et samlet underskudd på skoleetatens netto disposisjonsfond på 12,8 mill. kr.

Forslag til vedtak:

1. 2. tertialrapport for 2010 godkjennes med de endringer som fremgår av saksfremstillingen

Marie Føreland
skoledirektør

Ole Petter Ingvaldsen
rådgiver

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

DRIFT

Status ved 2. tertial 2010

Ved avslutning av budsjettåret 2009 viste regnskapet et underskudd på -12,8 mill. kr etter avsetning til bundne fond og sentralt reservefond.

Skoleetatens netto disposisjonsfond per 01.01.10 utgjorde -6,8 mill. kr, der den enkelte resultatenhets andel har en positiv eller negativ andel i fondet. Overføring av mer- eller mindreforbruk følger av delegasjonsprosjektet og er avgjørende for resultatenhetenes styring og langsiktige økonomiske planlegging.

Disposisjonsfondet til Wilds Minne skole er i 2010 justert med kr. 74.000 som følge av for lav tildeling i 2009 til halleie (Starthallen) i 2009.

I henhold til årskontraktene skal de skoler/enheter som har et negativt disposisjonsfond iverksette tiltak for å komme i økonomisk balanse. Fokus på å komme i balanse er også sterkt understreket i skoleetatens tildelingsbrev til skolene/enhetene for budsjettåret 2010.

Skoledirektøren hadde i juni 2010 økonomiske oppfølgingsmøter med skoler der det økonomiske resultatet per 1. tertial 2010 viste en utvikling som ikke stod i forhold til skolens disposisjonsfond per 01.01.10. På møtet ble disse skolene bedt om å redegjøre for skolens økonomiske status samt tiltak for å komme i økonomisk balanse.

Gjennomgangene viste at enkelte av skolene har utfordringer knyttet til krevende S-elever som har kostet mer enn det skolen har hatt reell dekning for. Ellers opplyser flere skoler at de ikke foretok tilstrekkelige justeringer på bemanningssiden ved oppstart av skoleåret 2009/10.

Likevel er det et generelt inntrykk at disse skolene har en god oversikt over egen økonomi. I tillegg varsler samtlige at det fra oppstart av nytt skoleår er satt inn tiltak for å gjenopprette balansen. Skolene jobber mot å oppnå balanse på disposisjonsfondene i løpet av 1 til 2 år.

Ved rapportering for 2. tertial 2010 viser regnskapet betydelige påløpte merutgifter til energi (strøm) og til betaling for gjesteelever i andre kommuner (fosterhjemsplasserte barn). Vi viser til skrivingen under.

Økonomisk oversikt - skoleetat totalt

Tall i 1000-kroner

Resultat per 2. tertial 2010 - skoleetaten						
Art	Tekst	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk i % av årsbudsjett
10	Lønn og sosiale utgifter	522 077	483 536	- 38 541	760 279	68,7 %
20	Kjøp av varer og tjenester komm.	127 887	130 189	2 302	175 884	72,7 %
30	Kjøp av varer og tjenester	8 652	5 300	- 3 352	10 066	85,9 %
40	Overføringsutgifter	14 183	1 011	- 13 172	27 442	51,7 %
50	Finansieringsutgifter	59	40	- 20	59	
	Sum utgifter	672 859	620 076	- 52 783	973 730	69,1 %
60	Salgsinntekter	- 33 385	- 28 406	4 979	- 44 675	74,7 %
70	Refusjoner uten sykepenges	- 45 376	- 33 585	11 792	- 45 953	98,7 %
71	Sykepenges	- 20 547	0	20 547	0	
80	Overføringer	- 2	- 388	- 387	- 2 310	0,1 %
90	Finansieringsinntekter	- 5 212	- 5 212	0	- 5 212	
	Sum inntekter	- 104 521	- 67 591	36 930	- 98 149	106,5 %
	Netto utgift	568 338	552 485	- 15 853	875 581	64,9 %

Forbruk og budsjett per 2. tertial 2010

Netto årsramme for skoleetaten per 2. tertial 2010 er på 875,6 mill. kr.

Resultatet per 2. tertial 2010 viser et samlet merforbruk på -15,9 mill. kr.

Samlet forbruk i prosent av årsbudsjettet per 2. tertial viser følgende utvikling:

	2010	2009	2008	2007	Snitt
Lønn	68,7%	67,9%	66,6%	69,1%	68,1%
Netto resultat	64,9%	65,5%	63,3%	62,7%	64,1%

Oppstillingen viser forbruksprosent (forbruk i forhold til årsbudsjett) ved rapportering ved 2. tertial for årene 2007 til 2010. Oppstillingen viser at forbruket på lønnspostene og netto resultat ligger noe over snittet for perioden.

Årsprognose

Samlet prognose for etaten tilsier ved 2. tertial 2010 et merforbruk på ca. 6 mill. kr på inneværend års budsjett, justert for avsetning til bundne fond. Prognosen bygger på innrapporterte prognoser fra samtlige skoler/enheter.

Dette vil gi et samlet underskudd på skoleetatens netto disposisjonsfond på 12,8 mill. kr.

Økonomisk oversikt – fordelt etter virksomhet

Tall i 1000-kroner

Resultat per 2. tertial 2010 - skoleetaten					
Virksomhet	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Forbruk i % av årsbudsjett
Grunnskolevirksomhet	504 665	495 332	- 9 333	767 622	65,7 %
Sentrale poster	20 942	19 125	- 1 817	38 154	54,9 %
PP-Tjenesten	12 864	12 655	- 209	19 715	65,2 %
Pedagogisk senter	901	3 006	2 105	6 426	14,0 %
Skolefritidsordningen	5 649	5 363	- 286	10 246	55,1 %
Kristiansand voksenopplæring	23 317	17 004	- 6 313	33 418	69,8 %
Sum	568 338	552 485	- 15 853	875 581	64,9 %

Grunnskolevirksomhet

Oversikten over grunnskolevirksomheten inkluderer grunnskolene (ekskl. skolefritidsordningen), sentrale grunnskolerelaterte avsetninger, Mottaksskolen, morsmålsundervisningen, leirskolevirksomhet, svømmeundervisning, hørselsavdeling og Alternative skoletilbud.

Resultatet for hele grunnskolevirksomheten viser per 2. tertial 2010 et totalt merforbruk på 9,3 mill. kr.

Av dette kan et merforbruk på 6,7 mill. kr henføres til de sentrale grunnskolerelaterte avsetningene (ansvar 70001 og 70003), mens det resterende merforbruket på 2,6 mill. kr ligger på grunnskolene (ekskl. SFO).

Grunnskolene

Resultatet på grunnskolene viser et merforbruk på 2,6 mill. kr per 2. tertial.

Merforbruket kan justeres for :

- Antatt etterslep i overføring av sykelønnsrefusjon 1 mnd. (ca. 2,0 mill. kr)
- Ikke mottatt øvingslærerrefusjon fra UiA i 1 mnd. (ca. 0,4 mill. kr)

Etter disse korrigeringsene viser resultatet samlet sett tilnærmet balanse.

Skoledirektøren hadde i juni oppfølgingsmøter med de skoler som per 1. tertial 2010 hadde et økonomisk resultat som ikke stod i forhold til skolens disposisjonsfond.

På møtene ble skolene bedt om å redegjøre for økonomisk status samt planlagte tiltak for å komme i økonomisk balanse.

Gjennomgangene viste at flere av skolene har utfordringer knyttet til krevende S-elever som har kostet mer enn det skolen har hatt reell dekning for. Ellers opplyser enkelte skoler at de ikke foretok tilstrekkelige justeringer på bemanningssiden ved oppstart av skoleåret 2009/10.

Likevel er det et generelt inntrykke at skolene har god oversikt over egen økonomi. I tillegg varsler samtlige at det fra høsten settes inn betydelige tiltak for å gjenopprette balansen. Skolene jobber mot å oppnå balanse på disposisjonsfondene i løpet av 1 til 2 år.

Lønnsutbetalingene på skolene viser isolert for august 2010 en vesentlig lavere forbruksprosent enn for øvrige måneder. Dette kan bl.a. skyldes at enkelte nytilsatte lærere ikke er meldt inn i lønssystemet og at det i august er minimal bruk av vikarer. Resultatet av de nevnte tiltak kommer av den grunn ikke fullt og helt frem.

Lønnsavdelingen har vaslet at riktig lønn i henhold til lønnsoppgjøret ble lagt inn i september og skolekontoret vil om kort tid budsjettregulere ut en sentral lønnsreserve knyttet til oppgjøret. I tillegg er det i september foretatt en lønsmessig justering mot de enheter som i våe hadde ansatte ute i streik.

Til tross for det positive resultatet per 2. tertial 2010 rapporterer skolene et merforbruk på 3 mill. kr i 2010.

Sentrale grunnskolerelaterte avsetninger (ansvar 70001 og 70003)

Resultatet på de sentrale grunnskolerelaterte avsetningene viser et merforbruk på 6,7 mill. kr

Det er foretatt økonomisk avregning for første halvår for gjesteelever med enkeltvedtak om spesialundervisning hjemmehørende i Kristiansand men bosatt i andre kommuner. Disse elevene er etter vedtak i fylkesnemnda (fremmet av barnevernet) fosterhjemsplassert utenfor kommunen. Slike vedtak fattes løpende hele året og er av den grunn vanskelig å beregne omfanget av. Skoleåret 2008/09 var antallet 14 elever, mens det for skoleåret 2009/10 endte på 18. Foreløpige tall for skoleåret 2010/11 viser en ytterligere økning opp til totalt 23 elever med spesialundervisning. I tillegg har også den særskilte tilretteleggingen (omfanget av spesialundervisning) for disse gjesteelevne økt betydelig. Gjesteelever i andre kommuner ville alternativt gitt kostnader i Kristiansand, men det er en betydelig merutgift knyttet til at eleven er plassert i annen kommune da utgiftene til spesialundervisningen her dekkes fullt og helt (100%). Merutgiftene til alle gjesteelever ut over avsetningen i budsjettet kan i 2010 bli på nærmere 4 mill. kr.

Det er også registrert en betydelig økning i energiutgiftene i 2010. De økte utgiftene skyldes den ekstremt kalde vinteren som har gitt generelt høyere forbruk, høyere priser på deler av forbruket samt høyere nettleie på prioritert kraft. I tillegg til de per 2. tertial registrerte merutgiftene får vi opplyst at avregning av nettleie for 2010 gjøres etterskuddsvis i januar 2011. Denne avregningen antas å gi relativt høye merutgifter. Energiforbruket på den enkelte skole styres sentralt av Kristiansand eiendom for å sikre en effektiv drift. Merutgiftene for skoleetaten kan i 2010 komme opp i 4 mill. kr.

De økte kostnadene til gjesteelever og energi er forelagt rådmannen, men det er ikke avklart om dette blir kompensert. Dersom skoleetaten ikke blir tilført midler vil det bety at merkostnadene må fordeles på andre aktiviteter/enheter. Dette vil påvirke tjenestetilbudet.

Ellers er det i år påløpt på 1,2 mill. kr knyttet til bl.a. sammenslåing av databaser og endrede faktureringsordninger for å oppnå mer brukervennlige løsninger knyttet til elevforvaltning og SFO-opptak/betaling. Noen av disse utgiftene forventes på sikt å bli refundert via EU-prosjektet Smart Cities.

De sentrale grunnskolerelaterte postene hadde et positivt netto disposisjonsfond på 1,5 mill. kr per 01.01.10.

Øvrige sentrale poster

De sentrale postene viser per 2. tertial 2010 et merforbruk på 1,8 mill. kr.

Merforbruket skyldes hovedsakelig høyere utgifter på ansvarsområdet for personaltiltak våren 2010. Det er nå funnet løsninger for alle (unntatt en) som har vært midlertidig avlønnet på dette ansvarsområdet.

Budsjett knyttet til ansvar 70000, skoledirektørens sentrale administrasjon, forventes å gå i balanse. Skoledirektørens sentrale administrasjon hadde et positivt netto disposisjonsfond på 0,1 mill. kr per 01.01.10.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Resultatet for PPT viser tilnærmet balanse med et merforbruk på 0,2 mill. kr per 2. tertial 2010. PPT rapporterer at virksomheten skal gå i tilnærmet balanse ved årets slutt.

PPT hadde ikke disposisjonsfond per 01.01.10, dvs balanse.

Pedagogisk senter

Overskuddet på 2,1 mill. kr skyldes tilskudd som skal avsettes som bunde fond og overføres til 2011. Pedagogisk senter melder økonomisk balanse ved årets slutt.

Pedagogisk senter hadde et positivt netto disposisjonsfond på 0,37 mill. kr. per 01.01.10.

Skolefritidsordningen

Resultatet per 2. tertial 2010 viser et merforbruk på 0,2 mill. kr.

Resultatet kan relateres til en beregnet mindreinntekt på 0,8 mill. kr som følge av streiken våren 2010.

Kongsgård skolesenter

Resultatet per 2. tertial 2010 viser et merforbruk på 6,3 mill. kr.

Merforbruket skyldes at skolen ikke har mottatt statstilskudd for høsten i tillegg til at det er forskuddsbetalt husleier. Kongsgård skolesenter rapporterer et merforbruk på 0,3 mill. kr ved årets slutt.

Skolen hadde et positivt disposisjonsfond på 1,1 mill. kr per 01.01.10.

Handlingsprogram 2010 – 2013

Justeringer per 2. tertial som forutsetter rammeendring

AGENDA Kaupangen – konsulentutgifter

Skoleetaten har i 2010 betalt 265.000 kr. til konsulent AGENDA Kaupangen i forbindelse med utarbeidelse av rapport om sammenslåing av barnehageetaten og skoleetaten til ny oppvekstsektor.

Streiken våren 2010 – inntektssvikt

Skoleetaten har beregnet et inntektstap på 809.000 kr. knyttet til foreldrebetalingen i SFO som følge av streiken. Det er også beregnet et inntektstap ved Kongsgård skolesenter på 21.000 kr. relatert til betalingskurs for betalingslever (gjestearbeidere).

Vi ber om at dette tas hensyn til når de økonomiske forholdene knyttet til streiken gjøres opp.

Oppsummering – justeringer per 2. tertial 2010 som forutsetter rammeendring

1. AGENDA Kaupangen – konsulentutgifter	265.000 kr.
2. Streiken våren 2010 – inntektssvikt	830.000 kr.
Netto justering	1.095.000 kr.

Sykefraværstatistikk

Det samlede sykefraværet i skoleetaten viser følgende utvikling i prosent:

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Hele året
2010	6,6%	5,8%			
2009	8,0%	7,0%	4,9%	6,8%	6,7%
2008	7,5%	7,5%	4,7%	7,4%	6,8%
2007	8,6%	6,9%	5,3%	7,2%	7,0%
2006	8,0%	6,2%	4,5%	7,4%	6,5%
2005	7,3%	6,9%	4,6%	6,8%	6,4%
2004	9,2%	8,0%	4,7%	6,7%	7,1%

2010	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Korttidsfravær	1,8%	1,0%		
Langtidsfravær	4,8%	4,8%		

Mål for arbeidsgivervirksomhet

En kommune i utvikling			
Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Mål 2010	Status 2. tertial 2010
1	Arbeidskraft Rekruttere og beholde god arbeidskraft. <u>Indikatorer:</u> - o Andel ansatte med deltidsstillinger(%) - o Stolthet over egen arbeidsplass (MTU) Antall søkere til lederstillinger i sektoren (eget mål for sektoren) - o Rektorer - o Inspektører	52 4,9 5 8	Uavklart Ingen MTU 2010 Forventes nådd Forventes nådd
2	Mangfold Mangfoldet og likestilling blant ansatte prioriteres. <u>Indikatorer:</u> - o Antall kvinner med deltidsstillinger - o Andel kvinnelige ledere (mål å ligge mellom 40-60%) - o Lønnsforskjeller kvinner og menn i fagarbeiderstillinger i % (negativ % betyr at kvinner tjener mindre enn menn) - o Andel menn i barneskolen (eget mål for sektoren)	700 40/60 -1 25	Telles ved årsslutt Forventes nådd Telles ved årsslutt Telles ved årsslutt
3	Kompetanseutvikling Ansatte opplever større mulighet til faglig og personlig utvikling i jobben. <u>Indikator:</u> Antall enheter som har kompetanseplan Mulighet for faglig og personlig utvikling (MTU)		Ingen MTU 2010
4	Arbeidsmiljø Redusert sykefravær og øke trivsel. <u>Indikator:</u> Sykefravær i % av årsverk Samarbeid med kolleger (MTU) Innholdet i jobben (MTU) Helhetsvurdering, hvor fornøyd ansatte er med arbeidssituasjonen (MTU) Antall enheter med gjennomsnittsscore under 4 (eget mål for sektoren)	6,5	Se eget avsnitt Ingen MTU 2010 ” ” ” ”
5	Kommunikasjon Ansatte har tilstrekkelig informasjon for å yte gode tjenester. <u>Indikator:</u> I hvilken grad får du tilstrekkelig informasjon til å gjøre en god jobb (MTU)		Ingen MTU 2010

*MTU gjennomføres annethvert år. 2009, 2011 osv.

Oppfølging av kommuneplanens satsingsområder

Landsdelssenter og regional utvikling			
Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Mål 2010	Status 2. tertial 2010
1	Skolenettverkssamarbeidet i Knutepunkt Sørlandet bidrar til en forbedret og mer enhetlig praksis i grunnskolene i Knutepunkt Sørlandet på prioriterte områder. Indikatorer Antall kommuner med felles kompetanseprogram Antall skoler i knutepunktet (av totalt 65) som deltar på disse utviklingstiltakene - Faglige nettverk - Avtale om leseopplæring 1.-10. trinn Antall skoler som årlig blir gjenstand for vurdering av eksternt vurdererkops Antall kommuner som har implementert felles kartleggingssystem	7 58 38 6 3	Forventes nådd Forventes nådd Forventes nådd Forventes nådd Forventes nådd

Vekst og verdiskaping			
Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Mål 2010	Status 2. tertial 2010
1	Andel voksne innvandrere som er deltakere i introduksjonsprogrammet som føres frem til arbeid eller kvalifiserende utdanning innen 2 år etter at de er bosatt i kommunen økes. Indikator % Andel av introduksjonsdeltakere som føres fram til utdanning eller arbeid innen to år.	72	Telles ved årsslutt
2	Internasjonal skole bidrar til rekruttering av høyt kvalifisert arbeidskraft. Indikator: Antall elever i primær-målgruppen (jfr opptaksreglementet)	50	55

Levekår og livskvalitet			
Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Mål 2010	Status 2. tertial 2010
1	Skolene inkluderer flere elever innenfor rammen av tilpasset opplæring/det ordinære skoletilbudet Indikator %andel av elevene som får spesialundervisning.	6	Antatt ikke nådd
2	Spesialpedagogisk innsats settes inn tidlig. Indikatorer: Andel elever som får spesialundervisning på 1-4 trinn i forhold til 8-10 trinn	3,7/7,5	Status kommer GSI-telling 1/11
3	Alle elever mestrer grunnleggende ferdigheter (nasjonalt mål og indikatorer) Indikator: NP Lesing 5. trinn, andel elever på mestringsnivå 1 (nasjonalt) NP Lesing 8. trinn, andel elever på mestringsnivå 1 og 2 (nasjonalt) NP Matematikk 5. trinn, andel elever på mestringsnivå 1 (nasjonalt) NP Matematikk 8. trinn, andel elever på mestringsnivå 1 og 2 (nasjonalt)	23 25 23 23	26 30 25 26
4	Elevenes digitale kompetanse er økt. <u>Ledelse</u> PC-tetthet: (10296 elever fordelt på 4310 PC-er m/Internett) -Antall skoler på B-trinn med mer enn 5 elever per pc -Antall skoler på U-trinn med mer enn 3 elever per pc <u>Digital kommunikasjon med hjemmene:</u> - Totalt antall treff på skolenes hjemmesider per kalenderår. (Måltall i 100.000) <u>Kompetanseutvikling</u> Lærernes digitale kompetanse: Elevundersøkelsen. Elever minst 1 g/uke (Nasjonalt=63,3%) - Hvor ofte bruker du pc på skolen? <u>Digitale læringsressurser</u> Elevenes digitale kompetanse: - Brukere(elever og lærere) pålogget it's learning siste 30 dg Digital vurdering - Skoler som har tatt i bruk SkoleArena til føring av fravær, utsendelse av periodemeldinger, m.m.	3 5 7 80% 40% 12	Status kommer GSI-telling 1/11 Status kommer GSI-telling 1/11 Telles ved årsslutt 63,8% 35% 9

5	Alle elever inkluderes og opplever mestring (nasjonalt mål og indikatorer) Indikatorer (elevundersøkelsen): Trivsel (nasjonalt 84): Andel elever som trives godt på skolen Mobbing (nasjonalt 6): Andel elever som blir mobbet en eller flere ganger i uka Utfordringer (nasjonalt 76): Andel elever som får nok utfordringer i mange eller de fleste fag Tilpasning (nasjonalt 59) Andel elever med tilpasset opplæring i mange eller de fleste fag Faglige tilbakemeldinger (nasjonalt 54): Andel elever som oppgir at lærerne forteller hva du må gjøre for å bli bedre i fagene	90 0 82 62 54	91 4,8 82 63 52
Levekår og livskvalitet			
6	Minoritetsspråklige voksne og barn har gode norskkunnskaper Indikatorer: %-andel voksne som består godkjente norskprøver muntlig(landssnitt 88) %-andel voksne som består godkjente norskprøver skriftlig(landssnitt 51) Prosentvis andel av alle minoritetsspråklige elever som har særskilt norskopplæring Prosentvis andel av min. spr. elever som er født her og som har særskilt norskopplæring. Vurdering: Videreføres.	95 65 74 32	Resultat foreligger ikke Resultat foreligger ikke 70 30
7	Andel bortvelgere fra Kristiansand i videregående skole reduseres. Indikator: %-andel, som har forutsetninger for det, som ikke gjennomfører videregående grunnkurs 1-nivå.(jfr MMM-prosjektbeskrivelsen)	3	Forventes nådd

Bærekraftig utvikling			
Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Mål 2010	Status 2. tertial 2010
1	Kommunale virksomheter miljøsertifiseres Indikator: Antall skoler totalt med grønt flagg Vurdering:	10	Nås ikke i 2010 men alle enheter er i prosess med sertifisering i 2011
2	Energiforbruket i skolene er redusert Indikator: Antall KWH/m2/år, temperaturkorrigert på byggene i energiprojektet	120	Forventes nådd

INVESTERING

Skoleetaten ber om følgende forskuddtering av spillemiddelprosjekter ved behandlingen av 2. tertialrapport for 2010:

Dvergsnes skole, flerbruksanlegg trinn 2

Prosjektnummer: 4710038

Totalkostnad for prosjektet er anslått til kr.380.000 ,- inkludert spillemidler med kr. 190.000,- Resten finansieres ved egne midler, kommunalt tilskudd samt dugnad og rabatter.

Det forskuddteres spillemidler på prosjekt 4710038 med kr. 190.000,-

Status investeringsprosjekter

Prosjektnummer	Prosjekt	Regnskap 2. tertial 2010	Totalt bevilget	Avvik
4700002	Rehab. og brannsikring	17 200	556 339	539 139
4700003	Utendørsarbeider ved skolene (løpende bevilgning)	3 556 790	7 561 646	4 004 856
4700012	EDB utstyr sekt. 2 adm.	75 652	83 309	7 657
4700015	EDB-utstyr sekt. 2 underv. (løpende bevilgning)	11 316 151	12 574 287	1 258 136
4700020	Lekeplassutstyr	259 311	298 719	39 408
4700021	Utearealer 6-åringer	762 715	940 447	177 732
4700023	Skolebehovsplanen	225 536	301 705	76 169
4700027	Bringsvær, garderobe og toalett	1 131 382	1 050 000	-81 382
4700028	Opprusting utearealer, Aktiv ute	2 590 661	5 097 595	2 506 934
4700031	Erstatningsareal (Dvergsnes skole)	584 837	500 000	-84 837
4700032	Tilrettelegging bygg Int. skole	1 098 970	910 000	-188 970
4700033	Ombygging KVO Int. skole	851 308	796 000	-55 308
4700034	Lydmessig tilrettelegging Møvig	440 000	440 000	0
4700038	El-biler	0	2 400 000	2 400 000
9009010	Havlimyra ungdomsskole	6 785 247	9 945 604	3 160 357
9030030	Flekkerøy sk.byggetrinn 3 (avsluttet 2010)	3 240 000	3 240 000	0
9035020	Flekkerøy u.sk.-2.bygge	3 516 061	3 286 000	-230 061
9072010	Hommeren ungdomsskole (avsluttet 2010)	6 994 969	6 995 000	31
9115020	Dvergsnes skole 2.bygg	3 988 171	3 890 000	-98 171
9170060	Sjøstrand skole akut	1 540 684	1 568 000	27 316
9200020	Solholmen oppgradering	1 147 992	1 562 000	414 008
9210040	Strømme skole, 4 byggetr. (avsluttet 2010)	2 800 169	2 800 000	-169
9260040	Vågsbygd skole, ombygging (avsluttet 2010)	1 936 470	1 934 000	-2 470
9290020	Øvre Slettheia skole hovedoppgr.	1 933 903	3 000 000	1 066 097
				0
		56 794 179	71 730 651	14 936 472

Kristiansand eiendom rapporterer status på byggeprosjekter der skoleetaten har utgiftsføring mens budsjettet ligger fullt og helt på Kristiansand eiendom.

Dato: 09.09.2010
Saksnr.: 201004596-4
Arkivkode E: 212 A10
Saksbehandler: Søren Sverdrup Lund

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
28.09.2010

2. tertialrapport 2010 - barnehageetaten

Sammendrag:

I samråd med rådmannen legger barnehageetaten fram regnskapsrapport for etatens investeringsprosjekter og driftsbudsjett for perioden 01.01-31.08.2010.

Ved 1. tertialrapportering ble det rapportert om at barnehageetatens budsjettunderskudd kunne komme opp på 25,9 mill kr. i 2010, før tiltak. Bystyret vedtok at barnehageetaten tilføres en rammeøkning på 16,92 mill kr for følgende forhold:

- underfinansiering fra staten på 11,1 mill kr (tilsvarende 2009-nivå)
- kostnader til midlertidige tiltak på 2,520 mill kr
- økt tilskudd til private barnehager i 2010 (som følge av stedfortrederordning i 2009) på 3,3 mill kr

Prognose for underskudd 2010 etter tiltak kom på 8,980 mill kr. etter 1. tertial.

Barnehageetatens prosjektrapport ble fremlagt i forbindelse med 1. tertialrapport, der det ble foreslått ulike innsparingstiltak for å dekke inn regnskapsunderskuddet 2009 og følger av administrativt vedtatte tiltak fra 2008-2009:

- Avvikling av midlertidig stedfortrederordning i kommunale barnehager
- ISF-sats nedjustert for kommunale barnehager
- Utgifter til tilrettelagte tiltak for barn med særlige behov tilpasses budsjett
- Nedbemanning i barnehageetatens stab

Som det også fremkom i prosjektrapporten for barnehageetaten vil ikke etaten klare å tilpasse driften til budsjettrammen i 2010. Prognostisert underskudd i 2010 på ca 9 mill kr er i rapporten foreslått dekket inn med økte innsparingskrav i 2011-2014. Prosjektgruppen har presisert at nye innsparingskrav kommer i tillegg til allerede vedtatte innsparingskrav i handlingsprogram 2010-2013.

Rådmannen foreslår at barnehageetaten tilføres som en rammeøkning 5,129 mill kr for følgende forhold i 2. tertialrapportering:

- Behov for økt ressurs til sektoransvarlig i pågående byggeprosjekter på 150.000 kr
- Streik i kommunale barnehager – tapt foreldrebetaling i juni på 1,256 mill kr
- Midlertidige tilbud - etableringskostnader/husleie: 3,723 mill kr

Prognose for underskudd 2010 etter tiltak kommer på 9,563 mill kr. etter 2. tertial.

Angående økte utgifter til spesialpedagogiske timer etter opplæringsloven på 0,5 mill kr i barnehageetaten tas dette opp i rådmannens 2. tertialrapport for kommunen.

Midlertidige tilbud var helt nødvendige å etablere for å nå målet om full barnehagedekning. Pr. 31. august er det ca. 115 ledige plasser, slik at kommunens plikt til å tilby barnehageplass til alle med barnehagerett ble oppfylt i 2010. Det tilbys nå barnehageplass løpende til de som søker, og det anslås at ledige plasser vil bli fylt opp i løpet av høsten/vinteren.

Forslag til vedtak:

2. tertialrapport 2010 for barnehageetaten godkjennes.

Arild Rekve
kons. barnehagedirektør

Søren Sverdrup Lund
rådgiver

Trykte vedlegg: Ingen
Utrykte vedlegg: Budsjettreguleringsskjema - investering

Status - driftsbudsjettet:

Tabell: Barnehageetaten samlet

Ansvar: 2*

Art	Tekst:	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Årsprognose	Avvik
	Periode	1.1-31.08.2010	1.1-31.08.2010	1.1-31.08.2010	2010	2010	2010
10	Lønn og sosiale utgifter	158 037 841	153 776 826	4 261 015	246 620 000	254 590 000	-7 970 000
11+12	Kjøp av varer og tjen.kommual	23 252 501	38 351 512	-15 099 011	57 116 771	46 385 771	10 731 000
13	Kjøp av varer og tjen.erstat.komm.	80 110 269	84 112 080	-4 001 811	90 710 000	95 126 000	-4 416 000
14	Overføringsutgifter	148 776 803	142 339 720	6 437 083	213 550 000	213 640 000	-90 000
15	Finansutgifter	-	-	-	-	-	-
	SUM UTGIFTER:	410 177 414	418 580 138	-8 402 724	607 996 771	609 741 771	-1 745 000
16	Salgsinntekter:	-26 156 872	-26 616 600	459 728	-41 850 000	-40 594 000	-1 256 000
17	Refusjoner uten sykelønnsref:	-327 639 893	-111 994 759	-215 645 134	-162 661 000	-160 170 000	-2 491 000
1710	Sykelønnsrefusjon:	-9 859 434	-11 887 944	2 028 510	-17 839 000	-17 839 000	-
18	Overføringer	-	-214 376 640	214 376 640	-298 300 000	-289 100 000	-9 200 000
19	Finansieringsinntekter:	-1 271 771	-1 271 771	-	-1 271 771	-1 271 771	-
	SUM INNTEKTER:	-364 927 970	-366 147 714	1 219 744	-521 921 771	-508 974 771	-12 947 000
	NETTO UTGIFT:	45 249 444	52 432 424	-7 182 980	86 075 000	100 767 000	-14 692 000

Kommentarer:

I 2010 fortsetter utviklingen fra 2009 der det ble klart at det statlige skjønnstilskuddet ikke dekker kommunens lovpålagte forpliktelser til dekning av likeverdig økonomisk behandling/finansieringsplikt for private barnehager, makspris og nye plasser i kommunale og private barnehager.

Ved 1. tertialrapportering ble det rapportert om at barnehageetatens budsjettunderskudd kunne komme opp på 25,9 mill kr. i 2010, før tiltak. Bystyret vedtok at barnehageetaten tilføres en rammeøkning på 16,92 mill kr for følgende forhold:

- underfinansiering fra staten på 11,1 mill kr (tilsvarende 2009-nivå)
- kostnader til midlertidige tiltak på 2,520 mill kr
- økt tilskudd til private barnehager i 2010 (som følge av stedfortrederordning i 2009) på 3,3 mill kr

Prognose for underskudd 2010 etter tiltak kom på 8,980 mill kr. etter 1. tertial.

Barnehageetatens prosjektrapport ble fremlagt i forbindelse med 1. tertialrapport, der det ble foreslått ulike innsparingstiltak for å dekke inn regnskapsunderskuddet 2009 og følger av administrativt vedtatte tiltak fra 2008-2009:

- Avvikling av midlertidig stedfortrederordning i kommunale barnehager
- ISF-sats nedjustert for kommunale barnehager
- Utgifter til tilrettelagte tiltak for barn med særlige behov tilpasses budsjett
- Nedbemanning i barnehageetatens stab

Som det også fremkom i prosjektrapporten for barnehageetaten vil ikke etaten klare å tilpasse driften til budsjettrammen i 2010. Prognostisert underskudd i 2010 på ca 9 mill kr er i rapporten foreslått dekket inn med økte innsparingskrav i 2011-2014. Prosjektgruppen har presisert at nye innsparingskrav kommer i tillegg til allerede vedtatte innsparingskrav i handlingsprogram 2010-2013 (1,45 mill kr i 2010, 3,65 mill kr i 2011, 3,410 mill kr i 2012 og 3,590 mill kr i 2013 – se side 39 i vedtatt handlingsprogram 2010-2013).

Med bakgrunn i etatens prosjektrapport ved oppfølging av 2009-regnskapet ble det vedtatt å innføre økte kostpenger fra 1. august 2010 i kommunale barnehager.

Andre foreslåtte tiltak som redusere konsulentbistand til ISF-barnehage, redusert inntektsgraderingsordning og redusert bemanning/bedre arealutnyttelse/ redusert åpningstid i kommunale barnehager med effekt for private barnehager senere år, ble utsatt til behandling av kommende handlingsprogram 2011-14.

Antatt økning i lønnsvekst er korrigert fra 2,5% til 3,5%, samt at prisøkning er redusert fra 2,5% til 2,3%. For øvrig er kommunens pensjonsutgift redusert fra 17,5% til 15% i 2010. Negativt avvik på lønnsregnskapet må ses i forhold økt drift, og manglende budsjettbalanse som følge av tidligere stedfortrederordning og for høy bemanning stab. Tilleggsbevilgning i 1. tertialrapport er tilført artsgruppe 11, og kan salderes mot manglende statstilskudd under artgruppe 17 og 18.

Det er mottatt 96,632 mill kr. i statlige skjønnstilskudd etter to tilskuddsrunder i 2010. Det er 1,932 mill kr. mer enn budsjettet. Det er usikkert om 3. tilskuddsrunde vil gi mer eller mindre enn de 3,3 mill kr. som er budsjettet, men dette vil også avhenge av hvor mange midlertidige plasser som startes opp i løpet av høsten og som kan meldes inn til statens fristdato 20. sept. Det er overført 76,893 mill kr. i kommunale tilskudd til private barnehager pr august. Dette tallet vil øke på grunn av økt/endret drift i flere private barnehager.

Foreldrebetalingen er redusert for juni pga. stengte barnehager under streiken. Streiken medførte et tap på foreldrebetaling på 1,256 mill kr. Det blir høyere foreldrebetaling fra oktober, når 2 nye midlertidige kommunale barnehage tilbud er startet opp på Bispegra/Marvika.

Sykepengerefusjonene er etter regnskapet lavere enn budsjettet, og refusjonene er minst 1 måned på etterskudd. Flere barnehager med mye langtidssykefravær har underskudd i løpet av 2. tertial på grunn av manglende inntektsføring av sykepengerefusjoner.

Kommunale barnehager har pr. 31.08.10 samlet sett et overskudd på 0,6 mill kr. Sentrum barnehageenhet og Havlimyra barnehage har imidlertid 1,5 mill kr i underskudd. Havlimyra har hatt dyrere oppstart av ny barnehage enn forventet. Det forutsettes at mye kan rettes opp fra begge barnehager da de har mye utestående fra NAV (refusjon svangerskaps-/sykepenger), samt at Havlimyra får betydelig større inntekter med stort opptak fra august.

Status - barnehagedekning:

Det fremgikk av barnehagebehovsplanen 2010-13 at det kunne bli behov for 336 nye plasser i 2010, og det ble understreket at flere midlertidige tiltak måtte planlegges i påvente av den vedtatte utbygging av permanente barnehageplasser. Barnehageetaten fikk etter samråd med rådmannen utredet muligheten for å etablere 100 midlertidige plasser i tidligere Kongensgate skole fra august 2010. På grunn av store ombyggingskostnader og andre planer for bygget var det ikke politisk flertall for dette alternativet, da dette ble behandlet i februar. Dette førte til behov for etablering av alternative midlertidige plasser, samtidig som private utbyggere som Trygge barnehager og Hilde Sundstøl viste interesse for å etablere midlertidige plasser og utvide eksisterende barnehager.

Status for hovedopptaket viste pr. 30. april at det var 153 med rett til plass som ikke har fått tilbud om plass. I tillegg er det ca. 200 uten rett til plass som har søkt plass. Dette er barn som er yngre enn 1 år pr. august, eller som har søkt om opptak på senere i 2010/11.

Det er etablert 269 nye plasser i 2010 i følgende tilbud:

- 130 plasser i midlertidige tilbud – Trygge barnehager (fordelt på 50 barn Karuss og 80 på Voie)
- 28 plasser på Eidet barnehage (midlertidig tilbud plassert på tidl. Justvik barnehage)
- 88 plasser i nye midlertidige tilbud - 2 kommunale bygg på Bispegra/Marvika
- 79 nye plasser i 13 private barnehager (utvidet kapasitet) eller familiebarnehager
- -56 midlertidige plasser er nedlagt på Karuss, Grim, Hellinga og Møllestua pga. utgått midlertidig godkjenning/bygging av nye permanente plasser.

Pr. 31. august er det ca. 115 ledige plasser, slik at kommunens plikt til å tilby barnehageplass til alle med barnehagerett ble oppfylt i 2010. Det er anslått at ledige plasser vil bli fylt opp i løpet av høsten/vinteren.

Budsjettmessige avvik pr. 2. tertial:

Økte utgifter – spesialpedagogiske timer etter opplæringsloven: 0,5 mill kr

Opplæringsloven § 5-7 "Barn under opplæringspliktig alder som har særlig behov for spesialpedagogisk hjelp, har rett til slik hjelp". Det har vært en økning på 21 barn som får tildelt timer etter Opplæringsloven § 5.7 fra 2009 til 2010. Flere barn går i barnehage. Det er rimelig å anta at utgiftsøkningen bl.a. er en konsekvens av at det nå er et stort fokus på tidlig innsats relatert til alder, men at dette er kostnadsbesparende på sikt. Flere barn får nå en diagnose som tilsier iverksettelse av spesifikke tiltak og rettigheter, i samråd med hjelpeapparatet. Det har vært en økning i assistent-timer etter opplæringsloven §5.7. Dette antas å skyldes marginal tildeling av ressurser etter barnehageloven, som ikke er en individuell lovpålagt rettighet. Timer etter opplæringsloven § 5.7 er en lovpålagt individuell rettighet, som er forankret i en sakkyndig vurdering fra PPT. Det er derfor begrensede innsparingsmuligheter på dette feltet. Samordning av spesialpedagogtimer gjennomføres, der det finnes reelle muligheter.

Det er også press på tjenestene for tilrettelagte tiltak for barn med særlige behov (finansiert av kun statstilskudd) og minoritetsspråklige tiltak (statstilskudd og kommunalt tilskudd), men det er klart forutsatt at tildelte budsjetttrammer må holdes på disse tjenestene. Pedagogisk støtteenhet har rapportert prognose med 0,5 mill kr i merforbruk/underskudd for 2010 for de lovpålagte spesialpedagogiske tiltak (kun kommunalt tilskudd), og dette bør kompenseres.

Behov for økt ressurs til sektoransvarlig i pågående byggeprosjekter: 150.000 kr

Barnehageetaten har ikke fått tilført ressurser til å delta i pågående investerings-/byggeprosjekter på Hellinga, Møllestua, Roligheden Gård, Øvre Slettheia og Bamsebo. Noen av disse prosjektene er svært ressurskrevende for aktuelle barnehageledere, i tillegg til daglig driftsansvar. Dette er ikke innarbeidet i gjeldende behovsutredninger og prosjektene trenger aktiv involvering fra sektorrepresentantene i barnehageetaten. Det er stort behov for kompensasjoner for å kunne delta som forventet fra barnehageetaten. Barnehageetatens sektorrepresentant skal også bidra til erfaringsoverføring til neste prosjekter. Det er et samlet behov for 150.000 kr for høsten 2010.

Streik i kommunale barnehager – tapt foreldrebetaling i juni: 1,256 mill kr

På grunn av streiken i kommunale barnehager i juni tapte barnehageetaten 1,256 mill kr i redusert foreldrebetaling. Betalingsfritakene ble gjennomført på en praktisk og rask måte. Det er behov for at inntektsreduksjonen kompenseres.

Rådmannen vil i kommunens samlede 2. tertialrapport fremlegge en sektorvis oversikt over innsparte lønnsmidler på grunn av streiken i kommunal sektor.

Midlertidige tilbud - etableringskostnader/husleie: 3,723 mill kr

Det ble i handlingsprogrammet avsatt 3 mill kr. i 2010, 2011 og 2012 til midlertidige plasser. Totale utgifter til midlertidige tilbud vil komme på 6,723 mill kr. I 2010 blir selve etablerings-/leiekostnadene 3,723 mill kr høyere enn det som er avsatt til formålet. Pr. 1. tertialrapport var det ikke endelig klarlagt hvor mange midlertidige plasser som skulle etableres, og hvor store kostnader dette ville bli. Basert på oppdaterte kostnadsoversikter fra Kristiansand Eiendom så vil de midlertidige barnehagene bli dyrere enn rapportert i 1. tertial.

Marvika 2 gjelder midlertidig barnehage for Møllestua barnehage mens ny barnehage bygges på Grim. Møllestua flytter inn i ny barnehage neste sommer, og midlertidig bygg kan bli aktuelt til bruk som tilsvarende erstatningslokale for kommende byggeprosjekt ved Bamsebo eller andre prosjekt. Dette tilbudet vil bli 1,080 mill kr dyrere enn kjent pr. 31. april.

Det ble valgt å bygge 2 midlertidige barnehager med 88 plasser i henholdsvis Marvika 3 og Bispegra, under samlet ansvarsområde/ledelse. Disse tilbudene kommer på plass i september og oktober, og vil bli totalt 1,780 mill kr dyrere enn kjent pr. 31. april.

Ved Linerla barnehage fikk ikke tilbudet ved Dykkerklubbens lokale forlenget midlertidig godkjenning fra Arbeidstilsynet i mai/juni. Det ble bestemt at tilbudet opprettholdes ved

flytting av tidligere innkjøpt brakke på Møllestua barnehage til nærliggende tomt ved Linerla barnehage/Slettheia skole. Flytting og nyetablering medfører merkostnader på 0,520 mill kr.

Hellinga barnehage må flytte ut av sine lokaler fra aug. til des. 2010 pga. sprengningsarbeid m.m. ved utvidelsen av barnehagen. Barnehagen må gi sitt tilbud fra 2 ulike steder på Grim og Slettheia Grendehus. Det ble bevilget 300.000 kr. i 1. tertial, men husleie ved 3 bygg, minimum tilrettelegging til barnehageformål, noe ekstrapersonale og transport til Slettheia koster 0,343 mill kr ekstra.

Statlig underfinansiering/kommunale tilskudd 2010:

Det er flere kommunale og private midlertidige barnehager under etablering, og det blir løpende opptak til disse nye plassene. Kommunens økonomiske ansvar blir ikke klart med hensyn til kommunale tilskudd og statlige tilskudd, før i november/desember. Det er budsjettert med økning i kommunale tilskudd for 2010, og det er forventet at økt antall plasser kan finansieres med avsatte budsjettmidler og statlige skjønnsmidler.

Sykefravær pr. 2. kvartal 2010 i etaten:

Arbeidssted - barnehageetaten	Fravær i %	
	Korttidsfravær	Totalt fravær
1. kvartal 2010 (1. kvartal 2009)	2,2 (2,8)	11,6 (10,3)
2. kvartal 2010 (2. kvartal 2009)	2,0 (2,1)	10,0 (9,9)

Tabellen viser til sykefraværsrapporter for 1. kvartal i barnehageetaten. Det rapporteres for kvartalperioden, fordi det er etterskuddsvis rapportering og tallene for 1. kvartal er mer reelle enn 1. tertial.

Barnehageetaten har et relativt lavt korttidsfravær og et høyt langtidssykefravær, som fortsatt skaper behov for stort fokus på aktive og forebyggende tiltak i barnehagene. Barnehagene skal prioritere tett og god oppfølging av sykemeldte kombinert med forebyggende sosiale- og helsefremmende tiltak. Barnehageetaten har de siste årene prioritert ergonomiske tiltak i form hydrauliske stellebenker på alle småbarnsavdelinger og støydempende tiltak. Dette har vist seg å være nødvendige tiltak i mange barnehager, og fremdeles er det uløste behov i barnehager med dårlig/farlig akustikk. Dette avhjelpes i 2010 med tiltak iverksatt etter bystyrets bevilgning til bygningsmessige tiltak i handlingsprogrammet.

De siste ledermøtene for kommunale og private barnehager har også hatt fokus på sykefravær, der dyktige ledere og ressurspersoner fra egen og andre kommunale sektorer har formidlet erfaringer og god praksis. Mindre sykefravær vil bidra til at færre ansatte risikerer utvikling mot langtidsfravær og uførhet. Dette har et stort innsparingspotensiale, samtidig som kvaliteten i barnehagene lettere kan opprettholdes.

Periodemål – status pr. 31. august 2010.

Periodemål - arbeidsgiverpolitikk

En kommune i utvikling

Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 2009	Mål 2010	Mål 2011-13	Status pr. 31.08.10
1	Arbeidskraft Rekruttere og beholde god arbeidskraft. <u>Indikatorer:</u> Andel ansatte med deltidsstillinger(%) Stolthet over egen arbeidsplass (MTU)	50,3 5,1	48 -	46 5,1	50 -
2	Mangfold Mangfoldet og likestilling blant ansatte prioriteres. <u>Indikatorer:</u> Antall kvinner med deltidsstillinger Andel kvinnelige medarbeidere Andel kvinnelige ledere Lønnsforskjeller kvinner og menn i fagarbeiderstillinger i % (negativ % betyr at kvinner tjener mindre enn menn)	287 95 % 100% 0%	281 94% - 0%	270 92% 96% 0%	293 94% 100% 0%
3	Kompetanseutvikling Ansatte opplever større mulighet til faglig og personlig utvikling i jobben. <u>Indikator:</u> Antall enheter som har kompetanseplan	Under kartlegg- ing	Kartlagt		Kartlegges innen november 2010
4	Arbeidsmiljø Redusert sykefravær og øke trivsel. <u>Indikator:</u> Sykefravær i % av årsverk Samarbeid med kolleger (MTU) Innholdet i jobben (MTU) Helhetsvurdering, hvor fornøyd ansatte er med arbeidssituasjonen (MTU)	9,9 % 5,1 5 4,8	9% - - -	8% 5,1 5 5	10% - - -
5	Kommunikasjon Ansatte har tilstrekkelig informasjon for å yte gode tjenester. <u>Indikator:</u> I hvilken grad får du tilstrekkelig informasjon til å gjøre en god jobb (MTU)	4,8	-	5	-

*MTU gjennomføres annethvert år. 2007, 2009 osv.

1. Andel ansatte med deltidsstillinger i barnehagene er 50 %. Dette tallet inkluderer ikke ansatte i stab og pedagogisk støtteenhet for barnehagene.
Gjennomsnittelig stillingsstørrelse er 67,5% . Det er kun et lite antall ansatte som har uønsket deltid.
2. Antall kvinner med deltidsstillinger har økt. Når ansatte tar ut 1 års fødselspermisjon med 80 % lønn, føres de som deltidsansatte og antallet deltidsansatte øker derved. Barnehagene har i stor grad 80 - 100 % stillinger, men kan enkelte år har mange deltidsansatte pga rettigheter til redusert stilling, bla for småbarnsforeldre og for ansatte med helsemessige problemer.

Oppfølging av kommuneplanens satsingsområder - periodemål

Landsdelsenter og regional utvikling

Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 09	Mål 10	Mål 11–13	Status pr. 31.08.10
1	Det gjenopprettes full barnehagedekning. <u>Indikator:</u> Barnehagedekning i % under 3 år/over 3 år	87/98	90/100	90/100	87/98

Vekst og verdiskaping

Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 09	Mål 10	Mål 11–13	Status pr. 31.08.10
1	Det etableres samarbeidsprosjekter med UiA, Cultiva og evt. andre aktører for å øke formidlingskompetansen overfor barn 0-5 år (kunstfaglige og barnefaglige). <u>Indikator:</u> Antall prosjekter	0	1	2	1

Levekår og livskvalitet

Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 09	Mål 10	Mål 11–13	Status pr. 31.08.10
1	Minoritetspråklige barn er rekruttert til barnehagene. <u>Indikator:</u> Dekningsprosent minoritet/barnebefolkning som er i barnehage:	66	70	75	76
2	Tilfredshet med barnehagetjenesten opprettholdes i kommunale barnehager - tilfredshetsundersøkelse gjennomføres annet hvert år - 2008, 2010, 2012. <u>Indikator:</u> • Opplevd tilfredshet – kommunale bhg. (status 2008 - Score 1-6 - (private barnehage 5,3) • Svarprosent økes % kommunale bhg. • Svarprosent økes % private bhg. • Svarprosent økes % private fam. bhg	5,1 5,3 53 42 40	5,2 5,3 70 70 70	5,2 5,3 70 70 70	5,2 5,3 46 40

Levekår og livskvalitet

Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 09	Mål 10	Mål 11–13	Status pr. 31.08.10
3	Tidlig innsats – forebyggende tiltak for barn 0-5 år: Barnehager rapporterer på kontakt med barnevernet.				
	<u>Indikator:</u> Antall barnehager som rapporterer til barnevernet	52	65	75	67
	Kompetanse på viktigheten av tidlig tilknytning mellom barn og foreldre.				
	<u>Indikator:</u> Antall pedagoger med opplæring	0	50	100	73
	Utsatte barn - 4 møter pr. år i tverretatlige team i 12 områder.				
	<u>Indikator:</u> Antall møter i tverretatlige team Antall deltakende barnehager i tverretatlige team	Etablert Kartlagt	24 50	36 60	14 46
	Tidlig og effektiv hjelp til barn som har pårørende med psykiske lidelser og rusavhengighet.				
	<u>Indikator:</u> Antall fagarbeidere/assistenter med opplæring	0	100	200	100
4	Barnehageetaten har ferdighetstrenere i PMTO metoden (Parent management training Oregon/samhandlingskompetanse foreldre/barn i risikosonen).				
	<u>Indikator:</u> Antall ferdighetstrenere	4	6	6	3
	Barnehageetaten har foreldreveiledere og trenere i ICDP metoden (International Child Development Program/ foreldreveiledning for minoritetsspråklige foreldre).				
	<u>Indikator:</u> Antall trenere:	0	1	1	0
4	Barnehagenes utelekeplasser gir gode muligheter for ulike aktiviteter for alle barn i alderen 0-5 år, i tråd med føringer fra prosjekt Grønn barneby og Universell utforming.				
	<u>Indikator:</u> Antall kommunale barnehager (31)	0	2	8	0
	Antall private barnehager (48)	0	2	8	0

Bærekraftig utvikling

Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 09	Mål 10	Mål 11–13	Status pr. 31.08.10
1	Barnehagene er miljøsertifiserte – miljøfyrtårn og grønt flagg.				
	<u>Indikator:</u> Antall kommunale barnehager	26(31)	31	31	28
	Antall private barnehager	20 (48)	23	48	21

Investeringsbudsjettet - status:

Kristiansand Eiendom v/prosjektavdelingen har ansvar for følgende barnehageprosjekter: Kartheia, Møllestua, Hellinga, Kongsgård flyktningebarnehage, Havlimyra, Roligheden Gård, Voie 17, Bamsebo og Øvre Slettheia. Totalt er det bevilget 287,9 mill.kr. til disse prosjektene, som Kristiansand Eiendom rapporterer status for.

I tillegg kommer opprydning av forurenset barnehagejord. Barnehageetaten mottar også tjenester fra Kristiansand Eiendom, når kommunale midlertidige plasser skal etableres.

Forsinkelser i flere av de vedtatte barnehageprosjektene har medført at Kristiansand kommune har hatt problemer med å opprettholde full barnehagedekning, ettersom etterspørselen etter barnehageplasser har økt. Flere av de midlertidige tilbudene er midlertidig godkjent av blant andre Arbeidstilsynet på grunn av dårlig standard, og disse må erstattes som planlagt og vedtatt av bystyret i handlingsprogrammet.

Barnehageetaten har i barnehageplanleggingen hatt ansvar for å dokumentere og anslå best mulige prognoser for barnehageutbyggingen. Prognosene er basert på etterspørsel i samordnet opptak, disponible plasser i kommunale og private barnehager, barnehagebehovsundersøkelser og befolkningsprognoser m.m. Etter innføring av lovfestet rett til barnehageplass fra januar 2009 må Kristiansand kommune fremover bygge for en større overkapasitet. Dette skyldes at det er forventet at det er ledige barnehageplasser hele året, også utenom de minimumsfrister som staten har definert som full barnehagedekning.

Barnehageetaten har økonomisk investeringsansvar for inventar/utstyr på nye barnehagebygg, samt enkeltstående utbedringsprosjekter.

Det er foretatt følgende gjennomgang av etatens investeringsprosjekter:

Prosjektnr.	Prosjekt (i 1.000 kr.)	Regnskap	Budsjett	Avvik*
4200001	Ombyggingstiltak-barnehager	13 553 364	13 745 205	191 841
4200002	Utbedringstiltak-barnehager	3 195 909	3 373 005	177 096
4200003	Utbedringstiltak-funksj.hemm.	250 000	250 000	-
4200004	Bygn.messige investeringstiltak	53 450	3 000 000	2 946 550
9303020	Ny Møllestua bhg.	17 125	1 375 000	1 357 875
9391020	Hellinga bhg. utvidelse/tilbygg	23 653	400 000	376 347
9982010	Donnhuset (Kongsgård flykt.bhg)	592 953	450 000	-142 953
9243010	Havlimyra barnehage	894 118	900 000	5 882

*) Negative tall i avvikskolonne betyr overskridelse eller inntektssvikt.

Av pågående prosjekter kommenteres følgende:

Prosjekt 4200001 - Ombyggingstiltak-barnehager, prosjekt 4200002 – Utbedringstiltak-barnehager og prosjekt 4200003-Utbedr.tiltak funksj.:

Prosjekt for ombyggingstiltak har dekket utgifter til ombygging og inventar for barnehager. Prosjektet er finansiert fra barnehageetatens driftsramme/ statstilskudd siden 2004, da investeringsprosjektet ble opprettet. Prosjektet kan avsluttes.

Utbedringstiltak for kommunale barnehager er utført i 2007-2010 for å dekke en del av bygningsmessige tiltak som er barnehagenes eget ansvar. Prosjektet kan avsluttes sammen med prosjekt for utbedringstiltak for funksjonshemmede.

Prosjekt 4200004 – Bygn.messige investeringstiltak:

Bystyret bevilget 3 mill kr i handlingsprogrammet til investeringstiltak for innvendige- og utvendige tiltak i barnehagene. Tilskuddsmidlene er fordelt mellom barnehagene av oppvekststyret, som forutsatt i budsjettvedtaket.

Prosjekt 9982010 – Kongsgård flyktningebarnehage:

Det er et merforbruk på 143.000 kr på inventar/utstyr som bør vurderes dekket av byggeprosjektet. Avviket skyldes nødvendige innkjøp til garderober m.m. Det foreslås at ubrukte budsjettmidler på prosjekt 4200002-utbedringstiltak barnehager omdisponeres til prosjekt 9982010 - Kongsgård flyktningebarnehage.

Dato: 08.09.2010
Saksnr.: 201002429-21
Arkivkode E: 223 B40
Saksbehandler: Kari Tønnesland

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
28.09.2010

Søknad om støtte fra oppvekststyrets disposisjonsfond -skoleetaten. Ny innstilling

Sammendrag:

Saken om tildeling fra oppvekststyrets disposisjonskonto ble først utsatt i oppvekststyrets møte 25. mai 2010. I møtet 24. august vedtok oppvekststyret at behandling av inkomne søknader ble utsatt til 28. september. Søknadsfristen ble satt til 10. september og det ble utarbeidet et skjema som skal brukes i søknadene. Søknadskjema er i tråd med kriteriene.

Skoledirektøren sendte ut et brev med informasjon om vedtaket gjort i møtet 24. august og skolene fikk tilsendt søknadskjemaet.

Oppvekststyret har 330.000 kr i disposisjonsfond i skoleetaten for 2010.

Det har kommet inn 10 søknader innen fristen. Total sum på søknadene er kr 543.800,-.

1. Alternative skoletilbud
Søknad om støtte til "skolestue"	Kr. 35.000,-.
2. Fiskå skole
Søknad om støtte til gitarer, forsterkere og sittebenker for elever	Kr. 17.700,-.
3. Haumyrheia skole
Søknad om opprusting av skolens uteområde	Kr. 40.000,-.
4. Lovisenlund skole
Søknad om støtte til jubileumsmarkering	Kr. 30.000,-.
5. Mottaksskolen og Kongsgård Flyktningebarnehage
Søknad om støtte til "Taubane, Gapahuk"	Kr. 35.100,-.
6. Oddemarka skole
Søknad om støtte til forskjellige kurs som retter seg mot jenter i ungdomstrinnet	Kr. 120.000,-.

7. Solholmen skole
"Leselyst gir vekst"	Kr. 121.000,-.
8. Vardåsen skole – Leirstedet på Randøya
Søknad om støtte til tilrettelegging for rullestolbrukere	Kr. 30.000,-.
9. Øvre Slettheia skole
Søknad om støtte til instrumenter	Kr. 100.000,-.
10 Haumyrheia skole
Søknad om støtte til Pedagogisk studietur for elevrådet ved skolen	Kr. 15.000,-.

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret støtter følgende prosjekter.....
2. Beløpene belastes konto til oppvekststyrets disposisjon.

Marie Føreland
skoledirektør

Kari E. Tønnesland
saksbehandler

Trykte vedlegg:
Søknadene
Søknadskjema
Utrykte vedlegg: